

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2020

MIKKELI

Sisällys

1. Johdon analyysi.....	1
1.1. Koronavirusepidemia	1
1.2. Kaupungin talouden toteutuminen kokonaisuutena	1
1.3. Henkilöstömäärän kehitys	2
1.4. Väkiluku ja työllisyys.....	3
2. Yleinen taloudellinen tilanne	3
3. Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot	4
3.1. Toimintatuotot	4
3.2. Verotulot	5
3.3. Valtionosuudet	5
3.4. Korko- ja muut rahoitustuotot	6
4. Toiminta- ja korkokulujen kehitys.....	6
4.1. Toimintakulut	6
4.2. Korkokulut, muut rahoituskulut	7
5. Koko kaupungin toteutuma 7/2020 ja toteutumisennuste	8
6. Toimialojen määrärahojen toteutuminen ja ennusteet	10
7. Investoinnit ja rahoitus	11
7.1. Investoinnit.....	11
7.2. Rahoitus.....	20
7.3. Rahoituslaskelmaennuste	21
8. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.....	22
8.1. Etelä-Savon Energia -konserni.....	22
8.2. Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)	23
8.3. Kiinteistökehitys Naistinki Oy	23
8.4. Metsäsairila Oy	24
8.5. Mikalo Oy.....	25
8.6. Mikkelin Asumisoikeus Oy.....	26
8.7. Mikkelin Jäähalli Oy	26
8.8. Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy.....	27
8.9. Mikkelin opiskelija-asunnot Oy	28
8.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy.....	28
8.11. Mikkelin Ravirata Oy	29
9. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	30
9.1. Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	30
9.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	37
9.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta	44
9.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	59
9.5. Kaupunkiympäristölautakunta	69
9.6. Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö)	81
9.7. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	83
9.8. Mikkelin Vesiliikelaitos	85

1. Johdon analyysi

1.1. Koronavirusepidemia

Keväällä yhteiskunta sulkeutui varotoimenpiteenä koronaviruksen (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Kaupunki sulki koulut ja lukion sekä omia asiakaspalvelutoimintojaan. Työnantajana kaupunki hyödynsi työntekijöiden hyvää valmiutta etätömahdollisuuteen ja palvelujen tuottamiseen digitaalisesti, sekä lomautti omaa henkilöstöään asiakkuuksien hävitessä. Ravintolat suljettiin ja yritysten toimintaedellytyksiä rajoitettiin. Koronan leviäminen ja sairastuneiden määrä saatiin Suomessa hallintaan.

Valtio ja kaupunki otti käyttöön yrityksille kohdistettuja tukitoimintoja, joilla pyrittiin välttämään yritysten kaatumiset ja vähentämään lomautuksia. Valtio (Business Finland Oy) myönsi yritystukia lähinnä digitalisaatiokehitykseen. Kaupunki tuki yksinyrittäjiä valtion kohdistamilla resursseilla ja otti käyttöön muita omia tukia, esimerkiksi vuokrahelpotukset ja tunnin maksuton pysäköinti. Kesälomakauden alussa valtio purki rajoituksia. Kansalaiset liikkuivat kotimaassa, jolloin mm. lähialueen matkailu ja lähituottajien markkina elpyi. Syksyn alkaessa tautitilanne kääntyi huonompaan suuntaan Mikkeliä.

Suoria kustannuksia kaupungille on aiheutunut mm. vuokrahuojennuksista, tunnin maksuttomasta pysäköinnistä, koulutoiminnan poikkeuksellisista järjestelyistä jne. Välilliset vaikutukset syntyvät yhteiskunnan muusta häiriötilanteesta ja Essoten kasvaneista kustannuksista, niiltä osin kun valtio ei kustannuksia kompensoi. Koronan taloudellisia vaikutuksia ei vielä voida vielä arvioida.

1.2. Kaupungin talouden toteutuminen kokonaisuutena

Mikkelin kaupungin talouden tilanne oli vakava jo ennen koronaepidemian alkua. Koronaviruksella on merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kuntien talouteen, ja ne tulevat kuluvaan vuoden lisäksi kohdistumaan myös tuleville vuosille. Koronavirus aiheuttaa suuria haasteita kaupungin talouden ennustamiseen ennen kaikkea sote-menojen kasvun ja rajoitustoimien laajojen talousvaikutusten vuoksi. Tuloslaskelmaennuste on kuitenkin hieman parempi kuin pahimman kriisin keskellä keväällä tehty maaliskuun talousseurannan ennuste.

Essoten talouteen koronavirus vaikuttaa sekä toimintakustannusten lisääntymisen että poikkeusolojen aiheuttamien asiakaskäyntien peruuntumisten kautta. Asiakasmaksu- ja kuntalaskutustuottojen väheneminen käyntimäärien pudottua johtavat Essoten erikoissairaanhoidon puolella alijäämäiseen tulokseen, josta Mikkelin kaupunki joutuu tekemään omaa omistusosuuttaan vastaavan pakollisen varauksen. Mikkelin osuus erikoissairaanhoidon alijäämäennusteesta on 5,1 miljoonaa, ja koko Essoten laskutusennuste vuodelle 2020 on tuoreimman arvion mukaa noin 204,7 miljoonaa euroa. Laskutus- ja alijäämäosuusarviot yhteenlaskettuna sote-kulut tulisivat olemaan noin 209,8 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarviossa sote-kuluihin varatun summan 8,3 miljoonalla eurolla.

Korona vaikuttaa myös kaupungin toimintatuottojen kertymiseen. Palvelutuotantoon kohdistuneiden rajoitustoimien vuoksi toimintatuotot tulevat jäämään talousarviosta tämän hetken arvioiden mukaan noin 1,8 miljoonalla euroa siitäkin huolimatta, että omaisuuden myyntivoittoja on kertynyt 1,8 miljoonaa euroa yli talousarvion. Koronakriisin työllisyysvaikutusten takia TMT-maksussa on ylityspainetta noin 0,9 miljoonaa euroa. Toisaalta henkilöstökuluissa arvioidaan saatavan säästöjä noin 0,9 miljoonalla eurolla pääosin koronakriisin takia toteutettujen lomautusten ja palkanmaksujen keskeytysten johdosta.

Koronakriisi vaikuttaa myös Mikkelin kaupungin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Kuntaliiton syyskuussa päivitetty verotuloennuste on 219,18 miljoonaa euroa, kun budjetoitu summa on 226,7 mil-

joonaa euroa. Kuntaliiton ennuste Mikkelin valtionosuustilityksistä on 129,94 miljoonaa. Talousarvioon on kirjattu valtionosuuksia 119,37 miljoonalla eurolla. Talousarviota korkeampi ennustesumma johtuu valtion kunnille osoittamasta koronatukipaketista, jossa on mm. lisätty kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia. Koronatukia kohdentuu myös verotuloihin yhteisöveron jako-osuuden korotuksen kautta, mutta tukitoimista ja kevääseen verrattuna muutoinkin kohentuneesta ennusteesta huolimatta verotulot ovat alittamassa talousarvion.

Merkittävimmät talousarvion poikkeamat ovat ennusteen mukaan seuraavat:

- Sote-kustannukset ylittävät talousarvion tämän hetken arvion mukaan 8,3 miljoonalla eurolla. Ylitys voi kuitenkin muodostua huomattavasti suuremmaksikin riippuen koronaepidemian käännteistä.
- Verotulot alittuvat noin 7,5 miljoonalla eurolla
- Valtionosuudet ylittävät noin 10,6 miljoonalla eurolla
- Toimintatuotot alittuvat arviolta 1,8 miljoonalla eurolla
- Henkilöstökulut alittuvat noin 0,9 miljoonalla eurolla
- TMT-maksussa on noin 0,9 miljoonan euron ylityspaine
- Purettavista rakennuksista joudutaan tekemään alaskirjauksia noin 3,8 miljoonalla eurolla, näistä merkittävin on Urpolan koulu

Mikkelin kaupungilla on taseessaan kertynyttä alijäämää 42,2 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuri-ministeriö on kesäkuuisella päätöksellään päättänyt kohtuullistaa edellisten tilikausien yli-/alijäämiin kirjattua Otavian takaisinperintäsummaa 2,4 miljoonalla eurolla. Mikkelin kaupunki on valittanut päätöksestä hallinto-oikeuteen ja vaatinut suurempaa kohtuullistamista. Muuttunut takaisinperittävä summa oikaistaan taseeseen tilinpäätöksen 2020 yhteydessä. Mikäli kuluvalta vuodelta kertyy alijäämää ennusteen mukaisesti 12,9 miljoonaa euroa lisää, on alijäämän määrä Otavian takaisinperintäoikaisu huomioiden tilinpäätöksessä 2020 noin 52,7 miljoonaa euroa. Voimassa olevien kriisikuntakriteerien mukaan alijäämä tulee kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kaupungin heikon taloustilanteen vuoksi kevään aikana on valmisteltu talous- ja tulevaisuusohjelma eli TATU-ohjelma, jonka kaupunginhallitus käsitteli kesäkuussa. TATU-ohjelmassa asetetut toimenpiteet huomioidaan tulevan vuoden talousarviovalmistelussa. Osana TATU-ohjelmaa on asetettu myös energiaselvitystyöryhmä, jonka tehtävänä on selvittää energiaomaisuusjärjestelyjä ja niiden kautta talouden tasapainottamiseksi tavoiteltavia kertaluonteisia myyntivoittoja.

1.3. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	31.12.2019	31.3.2020	31.7.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.7.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.7.2020
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	280	274	264	19	14	9	299	288	273
Ympäristöpalvelut	23	24	24	1	2	6	24	26	30
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1076	1069	1051	186	230	88	1262	1299	1139
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	144	136	141	21	11	17	165	147	158
Pelastuslaitos	163	164	164	30	26	37	193	190	201
Vesilaitos	29	28	29	2	3	4	31	31	33
Otavia	61	60	58	18	17	14	79	77	72
	1776	1755	1731	277	303	175	2053	2058	1906

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä eikä oppisopimussuhteisia.

1.4. Väkiluku ja työllisyys

Mikkelin väkiluku jatkaa laskuaan. Tilastokeskuksen väestömuutosten kuukausittaisten ennakkotietojen mukaan Mikkelin väkiluku 31.7.2020 oli 52 962, kun 31.12.2019 vahvistettu väkiluku oli 53 134 (53 818 vuonna 2018).

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Mikkelin työttömyysaste 31.7.2020 oli 13,0 %, kun koko Etelä-Savossa luku oli 12,7 %. Koko maan työttömyysaste oli heinäkuun lopulla 14,7 %.

Koronaepidemia näkyy voimakkaasti myös lomautuksissa. Lomautettuja oli Etelä-Savossa heinäkuun lopussa 1119. Vuotta aiemmin luku oli alle kolmaosan heinäkuun 2020 tilanteesta. Kesäksi lomautettujen määrä kuitenkin laski koronakevään alkuvaiheesta, sillä 31.3. lomautettuna oli 1799 työntekijää. Mikkelissä lomautettuja oli heinäkuun lopussa 421. Maaliskuun lopussa vastaava luku oli 759.

2. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön kesän 2020 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous sukeltaa koronaepidemian vuoksi syvälle kuluvaan vuoden aikana. Rajoitustoimet supistavat taloutta merkittävästi ja talouden näkymät ovat hyvin epävarmoja. Bruttokansantuotteen arvioidaan pienentyvän kuudella prosentilla vuonna 2020. VM arvioi vuoden toisen neljänneksen olleen koronan vaikutuksesta vuoden heikoin, ja talouden toipuminen alkaa maltillisesti tämän vuoden lopulta alkaen. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,5 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022.

Suomen vienti supistuu koronaviruksen vaikutuksesta v. 2020 aikana peräti 14 %. Koronan moukaroiman Euroopan tilanteen vaikutus Suomen vientiin on suuri, ja myös muissa Suomen tärkeimmissä vientimaissa talouden aktiviteetti on heikentynyt alkuvuoden aikana. Vuoden 2021 puolelle ennakoitaan vientiin elpymistä ja siten noin 5,5 % kasvua. Maailmanlaajuinen epävarmuus tartuntojen toisesta aallosta hidastaa viennin elpymistä, ja Suomen viennin volyymin arvioidaan saavuttavan koronaepidemiaa edeltäneen tason vasta vuoden 2022 lopulla.

Yksityinen kulutus supistuu 3,5 % vuonna 2020, mutta rajoitusten purkaminen kesäkuun alussa kääntää palveluiden kulutuksen jälleen kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä. Vuonna 2021 yksityisen kulutuksen ennakoitaan palaavan jo normaalille tasolle. Yksityiset investoinnit supistuvat yli 9 % vuonna 2020, mutta lähtevät jälleen lievästi kasvuun vuonna 2021.

Työllisten määrän lasku jyrkkenee vuonna 2020. Työllisyys supistuu 2,5 % ja työllisyysaste laskee alle 71 prosenttiin. Koronakriisin koettelemat yritykset ovat sopeuttaneet talouttaan irtisanomisilla ja lomautuksilla. Lomautettujen määrä lisääntyikin kevään aikana ennätyksellisen nopeasti. Työllisyyden lasku ja lomautettujen suuri määrä kohottavat työttömyysasteen 8,5 prosenttiin.

Julkinen talous velkaantuu vuonna 2020 nopeaa tahtia; alijäämän arvioidaan kasvavan yli 8 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velan kipuavan noin 71 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tulojen ja menojen välinen epäsuhta pienenee lähivuosina väliaikaisten talouden tukitoimien päättyessä ja kasvun elpyessä, mutta siitä huolimatta julkinen talous pysyy edelleen selvästi alijäämäisenä.

Myös noin viidellä prosentilla kuluvana vuonna supistuva maailmantalous on syvässä taantumassa. Ensi vuodelle odotetaan vajaan neljän prosentin kasvua. Lyhyen aikavälin näkymiä on saatu käännettyä hieman paremmiksi valtioiden ja keskuspankkien ennätyksellisen mittavien tukitoimien ansiosta.

Kaikkien esitettyjen ennusteiden kohdalla on kuitenkin huomioitava, että VM olettaa ennusteessaan koronaepidemian hiipuvan vähitellen pois siten, että toista epidemia-aaltoa ei tule Suomeen.

	2019	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	240	3,1	1,6	0,9	-6,0	2,5	1,7
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	95	4,1	5,5	2,2	-8,6	3,4	2,6
Kokonaistarjonta	335	3,4	2,7	1,3	-6,8	2,8	1,9
Tavaroiden ja palvelujen vienti	96	8,8	1,7	7,2	-14,0	5,5	3,8
Kulutus	182	0,6	1,9	0,9	-0,7	1,8	0,9
yksityinen	126	1,0	1,8	1,0	-3,5	3,5	1,4
julkinen	55	-0,2	2,1	0,9	5,9	-1,6	-0,1
Investoinnit	57	4,0	3,7	-0,8	-6,1	0,3	2,2
yksityiset	47	4,8	3,5	-1,0	-9,2	0,3	3,4
julkiset	10	0,2	5,0	0,3	8,0	0,3	-2,7
Kokonaiskysyntä	335	3,4	2,6	1,8	-6,5	3,0	2,2
kotimainen kysyntä	239	1,5	2,9	-0,3	-3,5	2,2	1,6

Taulukko 1 Keskeiset ennusteluvut, Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, kesä 2020.

3. Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot

3.1. Toimintatuotot

Koronaepidemiolla on merkittävä vaikutus kaupungin toimintatuottojen kertymiseen vuonna 2020. Useita kaupungin tuottamia palveluita on jouduttu sulkemaan tai rajoittamaan, jolloin niihin liittyviä tuottoja on jäänyt saamatta. Myös kaupungin järjestämiä tapahtumia on peruttu ja niiden tuotot menetetään. Yrityksille suunnatut tukitoimet näkyvät osaltaan myös tuottojen laskuna.

Varhaiskasvatuksen maksutuottoja on kertynyt 400 000 eur ennakoitua vähemmän. Kotikuntakorvaukset tulevat varhaiskasvatuksen osalta ylittämään talousarvion 26 000 eurolla, sekä todennäköisesti kotikuntakorvaukset tulevat ylittämään myös perusopetuksen osalta.

Poikkeustilan aiheuttamien rajoitusten seurauksena hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alle kuuluvien tulosalueiden toimintatuottojen ennustetaan alittuvan 630 000 euroa, kun esimerkiksi tapahtumien sekä liikunta- ja kulttuuripalveluiden lipputuloja ja tilojen käyttömaksuja on jäänyt kertymättä. Kulttuuripalveluissa on 80 500 euron vaje saaduissa avustuksissa.

Keväällä ihmiset eivät liikkuneet keskustassa normaaliin tapaan. Yritystoiminnan tukemiseksi tarjottiin tunnin maksuton pysäköinti. Näiden seikkojen alentava vaikutus pysäköintimaksujen sekä pysäköintivirhemaksujen kertymään on noin 310 000 euroa. Yritysten tukitoimiin kuuluneiden vuokrahelipotusten seurauksena vuokratuottojen oletetaan jäävän 194 000 euroa talousarviosta.

Koronatilanteesta aiheutuneen palvelutarpeen vähenemisen johdosta myös Ruoka- ja puhtauspalveluiden myyntituotot jäivät tavoitteesta noin miljoona euroa. Myös Vesiliikelaitoksen maksutuottojen ennustetaan jäävän talousarviosta.

Omaisuuksien myynnistä kertyneet voitot ylittyvät noin 1,8 miljoonalla eurolla.

Kokonaisuutena kaupungin toimintatuottojen arvioidaan tämänhetkisten tietojen perusteella alittavan talousarvion noin 1,8 miljoonalla eurolla.

3.2. Verotulot

Koronaviruksen vuoksi toteutetut rajoitustoimet vaikuttavat kuntien verotuloihin yritys- ja työllisyysvaikutusten kautta. Kuntaliiton syyskuun alussa päivittämä verotuloennuste Mikkelin kaupungille on yhteensä 219,2 miljoonaa euroa, eli talousarvio on verotulojen osalta alittumassa 7,5 miljoonalla eurolla. Kunnallisverotulot ovat alittumassa 9,2 miljoonalla ja yhteisöverotulot ylittymässä 1,7 miljoonalla – kiinteistöverojen odotetaan toteutuvan talousarvion mukaisina. Yhteisöverotulojen ylittyminen johtuu valtion kunnille osoittamasta koronatukipaketista, jonka yhtenä elementtinä on yhteisöveron tuotto-osuuden korottaminen 10 prosenttiyksiköllä.

Päivitetty verotuloennuste perustuu valtiovarainministeriön kesäkuun taloudelliseen katsaukseen sekä eri ennustelaitosten tuoreimpiin ennusteisiin talouden kehityksestä ja koronakriisin vaikutuksista. Syyskuun ennusteessa on myös huomioitu, että yritykset ovat hakeneet verojen maksujärjestelyjä kunnallisverojen osalta huomattavasti odotettua vähemmän. Verotuloennuste on selvästi valoisampi kuin aiemmat keväällä ja kesällä esitetyt ennusteet, mutta on syytä huomioida, että koronavirusepidemia aiheuttaa edelleen merkittävää epävarmuutta myös verotulojen ennustamiseen. On myös huomattava, että epidemian vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompänä tuottona. Osa heikennyksestä muodostuu työllisyyden ja sitä kautta palkkasumman aiemmin odotettua heikommasta kehityksestä ja yritysten oletettua heikommasta kannattavuudesta. On siis selvää, että koronaepidemia tulee vaikuttamaan kuntien verotulokehitykseen myös tulevina vuosina.

3.3. Valtionosuudet

Valtio tukee kuntia koronan talousvaikutusten johdosta. Edellä mainittujen yhteisöverotulojen jako-osuuden korotuksen lisäksi kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan kaikkiaan 722 miljoonalla eurolla ja yrityksille tarjottujen veronmaksulykkäysten vaikutuksia kompensoidaan. Veronmaksulykkäysten kompensatio vähentää kuitenkin kuntien valtionosuuksia vastaavalla summalla vuonna 2021. Veronmaksulykkäysten korvaus tarkistettiin valtion 5. lisätalousarviossa toteuman mukaiseksi ja alkuperäisen tukipaketin 547 miljoonaa euroa laski 118 miljoonaan euroon.

Syyskuun alussa päivitetty Kuntaliiton valtionosuusennuste osoittaa Mikkelin kaupungille 129,9 miljoonan euron valtionosuustilityksiä kuluvalle vuodelle. Summa ylittää talousarvion 10,6 miljoonalla eurolla. Ennusteessa on huomioitu edellä mainittujen koronatukien vaikutus Mikkelin kaupungin valtionosuuksiin. Edellä mainittujen valtion koronatukitoimien vaikutus Mikkelin peruspalvelujen valtionosuuksiin on noin 6,95 miljoonaa ja valtionosuuksien yhteydessä tilitettävä tarkistettu veronmaksulykkäysten korvaus on noin 1,1 miljoonaa euroa.

Valtionosuusennusteen suhteen on huomioitava, että valtion 5. lisätalousarvio ei odotuksista poiketen sisältänyt päätöstä kilpailukyky sopimukseen liittyneen 234 miljoonan euron valtionosuusleikkauksen päättämisestä elokuun loppuun, vaikka leikkausperuste eli kilpailukyky sopimuksen voimassaolo päättyi 1.9.2020. Koska valtion kuitenkin odotetaan poistavan vailla perustetta olevan leikkauksen kuntien valtionosuuksista, on valtionosuusennusteessa laskettu em. leikkaus loppuvaksi syyskuun alusta lukien. Tämä lisää kuntien valtionosuuksia kokonaisuutena 78 miljoonalla eurolla, jolloin kiky-leikkauksen vaikutukseksi jää tammi-elokuun osalta 156 miljoonaa euroa alkuperäisen 234 miljoonan euron sijasta.

3.4. Korko- ja muut rahoitustuotot

Korkotuottojen ja muiden rahoitustuottojen arvioidaan kertyvän tänä vuonna talousarvion mukaisesti.

Tuloslaskelmaennusteen yhteydessä näkyvästä heinäkuun toteumasta on huomattavissa, että koronan vaikutusten vuoksi muihin rahoitustuottoihin kirjattavia osinkoja kertyy viime vuoteen verrattuna jälkijättöisesti. Viive johtuu ennen kaikkea koronan aiheuttamista viivästyksistä yhtiökokousten järjestämiseen. Vaikka osinkotuotot saadaan normaalia myöhemmin, odotetaan niiden kokonaisuutena toteutuvan talousarvion mukaisina.

4. Toiminta- ja korkokulujen kehitys

4.1. Toimintakulut

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion 0,9 miljoonalla eurolla. Merkittävimpana syynä on ollut koronatilanteen seurauksena tuotannollisin perustein tehdyt lomautukset ja palkanmaksun keskeytykset.

Palveluiden ostoissa Essoten kuntalaskutukseen liittyy merkittävä ylityspaine. Ylitysensuste, joka huomioi sekä kuntalaskutuksen että Mikkelille pakollisena varauksena kirjattavaksi tulevan alijäämäosuuden, on tällä hetkellä 8,3 miljoonaa euroa. Ylitysensuste on laskenut maaliskuun talouden seurannassa esitetystä 15 miljoonan euron arviosta.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden palvelujen ostoissa säästetään noin 360 000 euroa, kun korona-aikana palvelutarpeen supistumisen vuoksi on pystytty toteuttamaan oman henkilöstön toimesta työtä, johon normaalitilanteessa teetetäisiin ostopalveluina.

Muutoin kuin Essoten osalta palveluiden ostoissa tultaneen saamaan säästöjä koronaepidemian aiheuttamasta palvelutuotannon supistumisesta johtuen. Varhaiskasvatuksen palveluseteli 3,15 miljoonaa euroa on budjetoitu palveluiden ostoihin, mutta koska palvelusetelit kirjataan vielä tänä vuonna avustuksiin, näkyy summa toteumassa pienentyneinä palveluostoina ja vastaavasti talousarviota korkeampina avustuskuluina.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintojen sekä muiden toimintakulujen osalta muodostuu ruoka- ja puhtauspalveluissa noin 200 000 euron kustannussäästöt palvelutuotannon supistumisen johdosta. Muilta osin tämän tiliryhmän kulut eivät kaupungin tasolla merkittävästi poikkea talousarviosta.

Avustuksissa varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoihin kohdistuu noin 0,8 miljoonan euron ylityspaine. Toisaalta tapahtumien peruuntumiset ja muiden kohdeavustusten viivästymiset johtavat avustusmenojen laskuun. Työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole alentunut suunnitellulla tavalla, mihin on vaikuttanut maaliskuusta alkaen koronatilanne. Arvio ylityspaineesta on noin 0,9 miljoonaa euroa.

Mikkelin yksityisrittäjille valtioneuvoston asetuksen 199/2020 mukaisesti huhtikuusta lukien maksetut korona-avustukset eivät vaikuta kaupungin käyttötalouteen, koska niitä käsitellään ns. toimeksiantovarojen kautta. Näin ollen yksityisrittäjille maksetuilla koronatuilla ei ole vaikutusta kaupungin tuloslaskelmaennusteeseen.

Lautakuntien, liikelaitosten ja taseyksikön toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena ylittävän talousarvion noin 9 miljoonalla eurolla; talousarviossa toimintakate on -329 miljoonaa, kun johdon ennuste heinäkuun lopun toteutuman perusteella osoittaa -338 miljoonan euron toimintakatetta. Toimialojen määrärahojen toteutumisennusteet on esitetty tämän seurantaraportin kohdassa 6.

4.2. Korkokulut, muut rahoituskulut

Kokonaisuutena rahoitustuotot ja -kulut yhteensä (netto) toteutuvat lähes talousarvion mukaisina. Korkokulut alittunevat matalan korkotason takia, mutta vastaavasti suojauskustannuksissa on ylityspainetta. Kaupungin velkamäärän lisääntyessä korkokulut tulevat tulevaisuudessa nousemaan, vaikka korkotaso onkin poikkeuksellisen alhainen. Toisaalta pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja on viime vuosina saatu edullisella korkotasolla, mikä alentaa jatkossa lainojen suojauskustannuksia.

5. Koko kaupungin toteutuma 7/2020 ja toteutumisennuste

TULOSLASKELMA JA TOTEUTUMISENNUSTE 2020	TP 2019	(Käyttös.) TA 2020	Heinäkuun toteuma 2019	Heinäkuun toteuma 2020	Johdon ennuste 2020	Johdon ennuste / TA 2020
Toimintatuotot						
Myyntituotot	54 867 626	54 121 040	30 244 590	27 638 406	51 735 040	95,6 %
Maksutuotot	5 854 809	4 444 300	2 113 181	1 840 333	3 968 300	89,3 %
Tuet ja avustukset	9 783 742	9 863 763	5 698 007	6 512 117	10 013 763	101,5 %
Muut toimintatuotot	40 149 560	36 271 330	22 085 170	21 135 846	37 199 330	102,6 %
Toimintatuotot yhteensä	110 655 737	104 700 433	60 140 947	57 126 702	102 916 433	98,3 %
Valmistus omaan käyttöön	614 020	384 000	180 782	348 896	574 000	149,5 %
Toimintakulut						
Henkilöstömenot	98 545 431	102 117 349	58 905 915	56 161 563	101 209 349	99,1 %
Palkat ja palkkiot	76 897 925	79 599 200	46 204 290	43 977 785	78 927 200	99,2 %
Henkilöstösivukulut	21 647 505	22 518 149	12 701 625	12 183 778	22 282 149	99,0 %
Eläkekulut	19 334 269	19 537 600	11 286 652	10 608 544	19 307 600	98,8 %
Muut henkilöstösivukulut	2 313 237	2 980 549	1 414 974	1 575 234	2 974 549	99,8 %
Palvelujen ostot	264 520 503	267 800 319	134 427 659	144 442 399	272 046 319	101,6 %
josta ulkoiset	242 049 947	247 672 879	123 866 575	133 992 878	252 097 879	101,8 %
josta sisäiset	22 470 557	20 127 440	10 561 083	10 449 521	19 948 440	99,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	14 910 749	15 545 560	8 188 730	7 616 991	15 367 560	98,9 %
Avustukset	20 150 239	16 521 050	10 908 525	11 576 077	21 281 050	128,8 %
Muut toimintakulut	30 882 469	32 098 224	18 158 713	18 807 501	32 174 359	100,2 %
Toimintakulut yhteensä	429 009 390	434 082 502	230 589 542	238 604 532	442 078 637	101,8 %

TULOSLASKELMA JA TOTEUTUMISENNUSTE 2020	TP 2019	(Käyttös.) TA 2020	Heinäkuun toteuma 2019	Heinäkuun toteuma 2020	Johdon ennuste 2020	Johdon ennuste / TA 2020
Toimintakate	-317 739 633	-328 998 069	-170 267 813	-181 128 933	-338 588 204	102,9 %
Verotulot	204 311 568	226 702 000	119 987 577	132 453 325	219 183 000	96,7 %
Valtionosuudet	114 898 428	119 374 000	63 679 431	72 201 066	129 936 797	108,8 %
Rahoitustuotot- ja -menot						
Korkotuotot	1 030 807	1 150 000	530 464	526 925	1 150 000	100,0 %
Muut rahoitustulot	4 947 800	4 880 000	1 806 091	295 625	4 880 000	100,0 %
Korkokulut	843 224	1 450 000	526 617	357 017	1 200 000	82,8 %
Muut rahoituskulut	3 473 634	2 700 000	1 284 467	785 025	3 000 000	111,1 %
Rahoitustuotot (ja -kulut) yhteensä	1 661 749	1 880 000	525 471	-319 491	1 830 000	-2,7 %
Vuosikate	3 132 112	18 957 931	13 924 666	23 205 967	12 361 593	65,2 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	19 325 845	21 500 000	11 143 583	12 109 873	21 500 000	100,0 %
Arvonalentumiset	2 147 848				3 800 000	
Poistot ja arvonalentumiset yht.	21 473 693	21 500 000	11 143 583	12 109 873	25 300 000	117,7 %
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0					
Satunnaiset kulut						
Satunnaiset tuotot ja kulut yht.	0					
Tilikauden tulos	-18 341 581	-2 542 069	2 781 082	11 096 093	-12 938 407	
Poistoeron muutos	258 547	40 000		311 863	40 000	
Varausten muutos		500 000			500 000	
Rahastojen muutos						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 083 034	-3 002 069	2 781 082	11 407 956	-12 898 407	

6. Toimialojen määrärahojen toteutuminen ja ennusteet

1 000 euroina	TA 2020			Toimialojen tot.ennusteet Heinäkuu 2020			Ennusteen TA-poikkeama Heinäkuu 2020		
	Tulot	Menot	Tkate	Tulot	Menot	Tkate	Tulot	Menot	Tkate
Keskusvaalilautakunta		10	-10		10	-10	0	0	0
Tarkastuslautakunta		76	-76		76	-76	0	0	0
Kaupunginvaltuusto		229	-229		229	-229	0	0	0
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	17 617	248 319	-230 701	18 456	256 490	-238 034	839	8 171	-7 331
Muu hallinto- ja elinvoimapaalvelut	7 606	238 378	-230 772	9 445	247 279	-237 834	1 839	8 901	-7 061
Käyttövaraus ja yhteistoiminta, josta	510	217 563	-217 053	2 350	225 863	-223 513	1 840	8 300	-6 460
<i>Essoten laskutus</i>		201 450	-201 450		209 750	-209 750	0	8 300	-8 300
Ruoka- ja puhtauspalvelut	10 011	9 941	70	9 011	9 211	-200	-1 000	-730	-270
Ympäristölautakunta	1 040	2 211	-1 171	1 040	2 211	-1 171	0	0	0
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue yht.	8 706	112 146	-103 439	7 651	111 706	-104 055	-1 056	-441	-616
Kasvatus- ja opetuslautakunta	5 827	92 254	-86 427	5 401	92 154	-86 753	-426	-100	-326
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta	2 880	19 892	-17 012	2 250	19 551	-17 302	-630	-341	-290
Kaupunki ympäristölautakunta	41 894	42 760	-866	40 859	42 831	-1 972	-1 035	71	-1 106
Kaupunki yhteensä	69 257	405 752	-336 494	68 006	413 553	-345 547	-1 252	7 802	-9 053
Mikkelin kaupungin Liikelaitos Otavia	5 645	5 622	23	5 645	5 622	23	0	0	0
Etelä-Savon pelastuslautakunta	17 558	17 066	492	17 558	17 066	492	0	0	0
Mikkelin Vesiliikelaitos	12 624	5 644	6 980	12 236	5 826	6 410	-388	182	-570
Liikelaitokset ja pelastus yhteensä	35 827	28 332	7 495	35 439	28 514	6 925	-388	182	-570
Mikkelin kaupunki yhteensä	105 084	434 084	-328 999	103 445	442 067	-338 622	-1 640	7 984	-9 623

7. Investoinnit ja rahoitus

7.1. Investoinnit

Merkittävimmät talonrakennusinvestoinnit

Tikanpellon päiväkodin hankesuunnittelu on käynnistetty alkuvuodesta 2020 (päättöksenteko syksyllä 2020). Hankesuunnitelmassa tullaan esittämään eri vaihtoehdot nykyisen päiväkotirakennuksen korvaamiseksi. Tarkastelussa on mm. Launialan koulun muuttaminen päiväkotikäyttöön sekä uudisrakennusvaihtoehdot.

Kattilansillan päiväkotitoiminta valmistui toukokuussa 2020 ja toiminta käynnistyi rakennuksessa kesäkuussa. Mikalon taseeseen tehdyn rakennuksen kustannukset olivat 3,5 M€ kustannusarvion ollessa 4 M€. Tilapalveluille tästä hankkeesta on kirjautunut rakennuttamiskustannuksia 60 000 € (TA 50 000 €).

Rantakylän päiväkodin rakennustyöt alkoivat huhtikuussa 2020. Työt ovat edenneet aikataulussa ja päiväkodin on määrä valmistua kesällä 2021.

Anttolassa päiväkotitoiminta Norpanhoviin sisäilmakorjaukset käynnistyivät toukokuussa ja etenevät aikataulussa. Korjauksessa parannetaan mm. rakennuksen ilmatiivyyttä ja poistetaan riskirakenteita. Korjaustyötä jouduttiin laajentamaan purkuvaiheessa vastaan tulleiden vanhojen rakennusvirheiden takia, jonka vuoksi kustannusarvio ylittää talousarviomäärärahan noin 70 000 €. Remontin on määrä valmistua syksyllä 2020.

Anttolan koulun liikuntasali valmistui helmikuussa. Koulun ja liikuntasalin pihat on viimeistelty kesällä 2020. Kustannuksia on kirjautunut 355 000 euroa vuoden 2020 puolelle, vaikka sille ei ollut tälle vuodelle määrärahavarausta investointiohjelmassa. Ylitykselle tullaan hakemaan lisämääräraha lokakuun seurannan yhteydessä (investointiohjelman sisäinen määrärahasiirto). Kokonaisuudessaan hanke pysyi annetussa budjetissa, vaikka yksittäiselle vuodelle kirjautuu ylitystä. Hankkeen budjetti ja toteuma ovat 2,16 M€.

Eteläisen aluekoulun hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.3.2020. Kaupunginvaltuusto päätti, että rakennuksen tulee olla puukoulu. Lisäksi on päätetty, että hanke toteutetaan kokonaisvastuurakentamisena (KVR-urakka) ja kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Kilpailutusprosessista apuna on ulkopuolisia konsultteja. Hankkeelle on varattu 3 M€ määräraha vuodelle 2020, mutta siitä ei toteudu kuin arviolta 0,3 M€.

Urpolan koulun jääkiekkokaukalan muuttaminen tekojääkentäksi kilpailutettiin keväällä 2020. Hankkeelle ei ole saatu rakennuslupaa jäädytettynä ratkaisuna, joten kaukalo toteutetaan ilman jäädytyslaitteiston käyttöönottoa. Jäädytyslaitteisto otetaan toimintaan myöhemmin, kun vesilain mukainen lupa aluehallintovirastolta on olemassa.

Rantakylän koulun ns. kivikouluosan saneeraus aloitettiin toukokuussa ja se valmistuu vuoden loppuun mennessä. Talousarviossa on varattu hankkeelle 1 M€ ja tämänhetkinen kustannusennuste on, että hanke saadaan toteutettua noin 0,5 M€:lla.

Sodan ja rauhan keskus Muistin rakennustöiden on määrä valmistua marraskuun loppuun, mutta työt etenevät edellä aikataulusta. Kohteen vastaanoton jälkeen käyttäjä pääsee rakentamaan omaa näyt-

telytoimintaansa ja Muistin on tarkoitus avautua yleisölle huhtikuussa 2021. Hanke etenee budjetissaan ja sille on saatu 300 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön avustusta. Avustus kirjautuu vuodelle 2020.

Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen kilpailutettiin vuonna 2019, mutta se keskeytyi markkina-oikeusvalitusten takia. Toinen valittaja veti valituksensa pois markkinaoikeudesta ja toisen valituksen osalta oikeus katsoi, ettei hankintayksikkö ole tehnyt virhettä hankintamenettelyssä, joten hanketta päästiin edistämään. Hankkeen urakkasopimus on allekirjoitettu heinäkuussa ja työt alkavat elokuussa 2020. Uuden jalkapallohallin on tarkoitus valmistua kesällä 2021. Hallin tekonurmen uusimiselle saatiin liikuntapaikka-avustus (160 000 euroa). Avustuksesta 48 000 euroa kirjautuu vuodelle 2020 ja loppuosuus vuodelle 2021.

Kaupungintalon hissi valmistui huhtikuussa 2020. Hankkeen toteuma ylittää talousarviomäärärahän vuoden 2020 osalta, johtuen mm. hankkeen aloitusajankohdan siirtymisestä sekä rakennusaikana vastaan tulleista arvokiinteistön yllätyksistä ja hankkeen laajentamisesta. Vuoden 2020 määrärahaylitys on 196 000 euroa.

Kaupungin virastotalon vesikaton peruskorjaus käynnistyi kesäkuussa ja etenee aikataulussaan. Katon peruskorjaus valmistuu joulukuussa 2020. Vesikatolle saatiin lisämääräraha 110 000 euroa vuodelle 2020. Kaupungin virastotalon sisätilojen peruskorjaus jatkuu vuoden 2020 loppupuolella osassa 3. kerroksen tiloja.

Ristiinan Sotakoululle on varattu talousarviossa 300 000 euron määräraha sekä 150 000 euroa tuloja. Hanke on paikallisten järjestöjen ja seurojen monivuotinen talkootyöllä toteutettava yhteishanke. Talousarviossa olevasta määrärahasta käytetään tavanomaiseen hankkeen edistämiseen 50 000 euroa. Loppuosuus on varattu omavastuun rahoittamiseksi, kun hanketyöryhmä saa ulkopuolista avustusta kohteelle (myönteinen hankepäätös on olemassa).

Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt -määrärahalla on toteutettu mm. Kalevankankaan koulun kirjaston muutokset luokkatiloiksi sekä Vanhalan koulun siirrettävän lisäosan siirtäminen Rantakylän koululle. Näin suuriin hankkeisiin ei ollut varauduttu vuoden 2020 talousarviossa. Kyseinen koulujen muutos- ja peruskorjaustyöt -määräraha tulee ylittymään.

Ristiinan koululla lukiolta vapautuneiden tilojen muutoksia uuteen käyttötarkoitukseen ei todennäköisesti päästä aloittamaan vielä vuonna 2020.

Syksyllä aloitetaan kaupungintalon kellarin lähiarkiston muutos päätearkistoksi. Hankkeelle on haettu lisämääräraha vuodelle 2020 ja loppu rahoitustarve tarkennetaan suunnittelun valmistuttua.

Tuppuralan koulun liikuntasalin (tuhoutui tulipalossa 2019) rakentaminen käynnistyi huhtikuussa 2020 ja sen on tarkoitus valmistua helmikuussa 2021. Vakuutusyhtiö korvaa uuden liikuntasalin rakentamisen.

Talonrakennusinvestointien osalta merkittävimmät poikkeamat talousarviosta 2020 tulevat olemaan:

- Kattilansillan päiväkotit. Ylitys n. 10 000 €
- Anttolan Norpanhovin päiväkodin korjaustyöt. Ylitys n. 70 000 €
- Anttolan yhtenäiskoulu, liikuntasali. Ylitys n. 355 000 € (ei määrärahaa talousarviossa)
- Päämajatalon vesikaton uusiminen. Ylitys n. 15 000 €
- Kaupungintalon henkilöhissi. Ylitys n. 196 000 €
- Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt (Koulu- ja esiopetus). Ylitys n. 250 000 €

- Tikanpellon päiväkot. Alitus n. 50 000 €
- Eteläinen aluekoulu. Alitus n. 2,7 M€
- Itäinen aluekoulu. Alitus n. 290 000 €
- Rantakylän koulu, kivi koulu. Alitus n. 500 000 €
- Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen. Alitus n. 800 000 €
- Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt (liikuntapalvelut). Alitus n. 50 000 €
- Energiataloudelliset investoinnit. Alitus n. 100 000 €

Ylitukset pyritään kattamaan investointiohjelman sisällä tehtävillä määrärahamuutoksilla lokakuun talousarvioseurannan yhteydessä. Kokonaisuudessaan talonrakennusinvestoinnit tulevat toteutumaan noin 3 M€ alle talousarvion.

Käyttötalouden hankkeena on valmistelussa entisen Tuukkalan sairaalan sekä Pankalammen terveysaseman purkaminen. Näiden kohteiden toteutus on vuonna 2021 osana CityLoops -kiertotaloushanketta. Tenholankatu 1, entisen autokorjaamon purkaminen valmistuu elokuun lopussa, jonka jälkeen tontilla suoritetaan pilaantuneiden maa-aineisten poistaminen. Kaikille kohteille on tehty purkurahavaraukset vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Urpolan koulun purkaminen aloitetaan lokakuussa 2020 ja se valmistuu maaliskuussa 2021. Hankkeelle haetaan lisämääräraha käyttötalouteen vuodelle 2020 ja loppuosuus huomioidaan vuoden 2021 talousarviovalmistelussa.

Merkittävimmät infra- ja viheraluehankkeet

Kaupunki osallistui VT-5 yhteysväli Mikkeli Juva hankkeeseen maksuosuudella, jonka lisäksi parannettiin Vanha-Juvantien liikenneturvallisuutta. VT 5 hankkeen kustannukset ylittivät 400 000€. Viime vuoden osalta vastaavat työt ja maksuposti säästyivät ja työt siirtyivät vuodelle 2020. Ylitykselle tullaan hakemaan lisämääräraha lokakuun seurannan yhteydessä ja ylitys katetaan investointiohjelman sisäisillä määrärahasiirroilla. Kokonaisuudessaan hanke pysyi annetussa budjetissa.

Kaupunki osallistuu VT-13 Karikon liittymän yhteishankkeeseen 50 % maksuosuudella.

Pyöräilyn ja kävelyn edistämishankkeena tehtiin Raatihuoneenkadun kevytvyöhyke loppuun torille saakka ja valaistus uusittiin.

Graanin alueella tehtiin Ankkurikatua ja vesihuoltoa.

Eco-Sairilan alueelle rakennettiin Salttisenkatua 80m ja tasattiin yritystontteja.

Saneerausrahalla uusitaan Pursialankadun silta ja Aloitetaan Sinirinnankadun saneeraus.

Kirkonvarkauden alueella viimeisteltiin tonttikatuja. Vuolingon alueella rakennettiin Ylännietä ja La-tukaarta. Alueelle saatiin uusia rakennustontteja.

Visulahden alueelle rakennettiin uusille yrityksille Metsurinraitti.

Tupalassa rakennettiin omatoimikorttelikenttää. Lyseon koulun pihalle rakennettiin kenttä.

Metsäsairilan puhdistamoinvestointi

Vesiliikelaikoksen Metsäsairilan puhdistamoinvestoinnissa on kuluvan vuoden osalta ylityspaineita. Ylityssumma tarkennetaan ja tarvittava lisämääräraha haetaan lokakuun seurannan yhteydessä.

KAUPUNKI tuhansina euroina	TA 2020 menot tulot		LMR 2020 menot tulot		TA + LMR 2020 menot tulot		TOT 7/2020 menot tulot		EROTUS	TOT. ENNUSTE
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	-210				-210		-137		-73	-210
IT-projekti (Meita)	-200				-200		-127		-73	-200
Osuuksien hankinta, Jalkaväkisäätiön perustaminen	-10				-10		-10		0	-10
KIINTEÄ OMAISUUS										
Maa- ja vesialueet	-250	2000	-400		-650	2000	-420	1713	57	1350
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		2000				2000		1713	287	2000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT	-250		-400		-650	0	-420		-230	-650
RAKENNUKSET										
Rakennusten myynti		75				75		103	-28	75
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT	-15775	190	-1810	1700	-17585	1890	-4799	1240	-12137	-11828
Päiväkodit										
Tikanpellon päiväkot										
Korvaava uudisrakennus, vuokraus	-100				-100		-3		-97	-50
Kattilansillan päiväkot (korvaa Suksimäen päiväkodin)										
Korvaava uudisrakennus, vuokraus	-50				-50		-60		10	-60
Kalustus (varhaiskasvatus)	-75				-75		-63		-12	-75
Rantakylän alueen uusi päiväkot										
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-3500				-3500		-1201		-2299	-3500
Anttolan Norpanhovin päiväkodin korjaustyöt	-250				-250		-102		-148	-320
Koulut										
Eteläinen aluekoulu (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola)										
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-3000		120		-2880		-123		-2757	-300
Korvaava piha-alueen ja kaukalon uudistaminen	-300		-80		-380		-11		-369	-380
Itäinen aluekoulu (alakoulu, 500 opp., Peitsarin koulun tontti)										
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-300				-300		-2		-298	-10
Rantakylän koulu, kivikoulu (kellarikerros)	-1000				-1000		-66		-934	-500
Lyseon koulun piha-alueen kunnostus	-50				-50				-50	-50
Anttolan yhtenäiskoulu, liikuntasali							-328		328	-355
Tuppuralan koulun uudisrakennus, TULOT				1700		1700		1233	467	1700
Tuppuralan koulun uudisrakennus, MENOT			-1700		-1700		-563		-1137	-1700

KAUPUNKI tuhansina euroina	TA 2020		LMR 2020		TA + LMR 2020		TOT 7/2020		EROTUS	TOT. ENNUSTE
	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
Kulttuuri										
Sodan ja rauhan keskus Muisti, saneeraus, TULOT										300
Sodan ja rauhan keskus Muisti, saneeraus, MENOT	-2600				-2600		-1301		-1299	-2600
Päämajatalon vesikaton uusiminen	-100				-100		-113		13	-115
Mikaelin kunnostus	-50				-50		-26		-24	-50
Liikunta										
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, TULOT										48
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, MENOT	-2400				-2400		-2		-2398	-1600
Julkiset rakennukset										
Kaupungintalo										
Henkilöhissi	-100				-100		-296		196	-296
Arkistotilan muutostyöt			-40		-40		-3		-37	-55
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus	-250				-250				-250	-250
Vesikatto	-500		-110		-610		-110		-500	-610
Muut sisätyöt (4. krs)	-250				-250		-2		-248	-250
Sotakoulu, Ristiina (hankkeen lv ja omavastuu) TULOT		150				150			150	0
Sotakoulu, Ristiina (hankkeen lv ja omavastuu) MENOT	-300				-300		-12		-288	-50
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt										
Koulu- ja esiopetus	-150				-150		-281		131	-400
Liikuntapalvelut	-50				-50				-50	0
Julkiset rakennukset	-100				-100		-29	8	-78	-100
Sote kiinteistöt	-100				-100		-75		-25	-100
Rakennusten suunnittelumääräraha	-50				-50		-9		-41	-50
Energiataloudelliset investoinnit, TULOT		40				40			40	0
Energiataloudelliset investoinnit, MENOT	-150				-150		-16		-134	-50

KAUPUNKI tuhansina euroina	TA 2020		LMR 2020 menot tu- lot	TA + LMR 2020 menot tulot		TOT 7/2020 menot tulot	EROTUS	TOT. ENNUSTE
	menot	tulot		menot	tulot			
Kiinteät rakenteet	-7650	0		-7650		-3255	-3792	-8000
Strateginen kehittämisalustat								
Satamalahden kehittäminen	-250			-250		-74	-176	-200
Ecosairila (tontin tasaus, tonttikadut)	-1000			-1000		-633	-367	-1000
Kalevankankaan alue	-300			-300		-42	-258	-300
Ruutukaavakeskustan kehittäminen	-50			-50			-50	-50
Liikenneverkkoratkaisut								
Vt5 yhteysväli Mli Juva, Liikennevirasto, kaupungin osuus	-1200			-1200		-920	-280	-1700
Vt13 Karikon turboliittymä, ELY, kaupungin osuus	-2000			-2000		-209	-1791	-1800
Kadut								
Mannerheimintie, joukkoliikennekatu	-100			-100		-12	-88	-100
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)	-1000			-1000		-693	-307	-1000
Kadut	-600			-600		-90	93	-600
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen								
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen	-150			-150		-307	157	-250
Savilahden rannan yhtenäinen kevytvyälyä	-200			-200		-22	-178	-200
Lentoasema	-50			-50		-27	-23	-50
Katuvalojen saneeraus (ohjausyksikkö)	-150			-150		-77	-73	-150
Puistot ja leikkipaikat	-150			-150		-108	-42	-150
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco status)	-75			-75		-30	-45	-75
Kaihun matkailualueen kehittäminen	-75			-75			-75	-75
Vesistö								
Hulevesiohjelma	-150			-150		2	-152	-150
Satamien kunnostus	-30			-30		-7	-23	-30
Liikkuminen								
Uimarantojen kunnostukset	-20			-20			-20	-20
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus	-100			-100		-8	-92	-100

KAUPUNKI tuhansina euroina	TA 2020		LMR 2020 menot tu- lot	TA + LMR 2020 menot tulot		TOT 7/2020 menot tulot	EROTUS	TOT. ENNUSTE
	menot	tulot		menot	tulot	menot tulot		
IRTAIN OMAISUUDET	-675			-675		-87	-588	-675
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT	-200			-200			-200	-200
Koneet ja kalusto								
Hallinnon palvelualue								
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-50			-50		-24	-26	-50
Sivistyksen palvelualue								
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-175			-175		1	-176	-175
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta	-175			-175		-56	-119	-175
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	-75			-75		-8	-67	-75
ARVOPAPERIT JA OSUUDET	-672			-672		-445 79	-227	-672
Osakkeet ja osuudet								
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadium Oy vuoteen 2030	-200			-200		-200	0	-200
Osakkeiden hankinta, perustettavan EcoSairila BusinessPark Oy	-180			-180			-180	-180
Osakkeiden hankinta, Sansia Oy	-2			-2		-2	0	-2
Osuuksien hankinta, Etelä-Savon Pääomarahaston perustaminen	-50			-50			-50	-50
Muiden osakkeiden hankinta	-240			-240		-234	-6	-240
Kiinteistö Oy mikkelin Mannerheimintie						-10	10	
Osakkeiden myynti						79		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
TULOT		2265			1700		3136	3775
MENOT	-25232		-2210	-26792		-9143	-17649	-25810
NETTOINVESTOINTI	-22967		-510	-22827		-6007	-16820	-22035

TASEYKSIKKÖ JA LIIKELAITOKSET tuhansina euroina	TA 2020 menot tulot	LMR 2020 menot tulot	TA + LMR 2020 menot tulot	TOT 7/2020 menot tulot	EROTUS	TOT. ENNUSTE
ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS						
TULOT	208		208	45	163	208
MENOT	-550		-550	-292	-258	-550
NETTOINVESTOINTI	-342		-342	-247	-95	-342
LIIKELAITOS OTAVIA						
TULOT						
MENOT	-15					
NETTOINVESTOINTI	-15					
VESILIIKELAITOS						
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit						
TULOT				25		
MENOT	-2300		-2300	-1407	-893	-2300
Laitosinvestoinnit	-660		-660	-286	-374	-660
Puhdistamot	-340		-340	-57	-283	-340
Verkostot	-1220		-1220	-972	-248	-1220
Irtaimisto	-80		-80	-91	11,4427	-80
NETTOINVESTOINTI				-1382		
Metsäsairilan puhdistamo						
TULOT						
MENOT	-18000		-18000	-15991	-2009	-18000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
TULOT	208	0	208	69	139	208
MENOT	-20865	0	-550	-17689	17139	-20850
NETTOINVESTOINTI	-20657	0	-342	-17620	17278	-20642

	TA 2020 menot tulot	LMR 2020 menot tulot	TA + LMR 2020 menot tulot	TOT 7/2020 menot tulot	EROTUS	TOT. ENNUSTE
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (ilman Metsä-Sairilan puhdistamo)						
TULOT	2473	1700	4173		4173	3983
MENOT	-28097	-2210	-9342	-10841	1499	-28660
NETTOINVESTOINTI	-25624	-510	-5169	-10841	5672	-24677
Poistotaso n. 20 milj euroa						

INVESTOINNIT YHTEENSÄ (sis. Metsä-Sairilan puhdistamon)						
TULOT	2473	1700	4173	3205	968	3983
MENOT	-46097	-2210	-48307	-26832	-21475	-46660
NETTOINVESTOINTI	-43624	-510	-44134	-23627	-20507	-42677

Investointien toteutumista seurataan kuukausittain ja mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan välittömästi.

7.2. Rahoitus

Taloustilanteen ennustaminen on myös rahoituksen osalta hyvin haastavaa vallitsevan koronatilanteen ja sen talousvaikutusten vuoksi. Mikäli kaupungin käyttötalous toteutuu tässä seurantaraportissa esitettyä tuloslaskelmaennustetta merkittävästä huonompana, kohdistuu kaupungin lainamäärään ylityspaineita. Mahdollinen ylityspaine tarkentuu ja lainamäärän ylityslupa haetaan tarvittaessa loka-kuun talouden seurannan yhteydessä.

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen sekä talousarviossa (-24,8 milj. euroa) että ennusteessa (-32,2 milj. euroa). Tämä tarkoittaa, että tulorahoitus ei ole riittävä investointien rahoittamiseen, ja suuri osa investoinneista joudutaan rahoittamaan lainalla.

Toiminnan ja investointien rahoitustarve on 32,2 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunki on varautunut antamaan konsernilainoja tytäryhteisöille ja liikelaitoksille yhteensä 30 miljoonaa euroa vuonna 2020. Talousarviossa kaupunginhallitukselle annettiin oikeus myöntää konsernilainoja 20 miljoonalla eurolla, jonka lisäksi kaupunginvaltuustossa on elokuussa hyväksytty 3 miljoonan euron konsernilainan myöntäminen tytäryhtiölle sekä annettu kaupunginhallitukselle oikeus myöntää konsernilainoja vielä 7 miljoonalla eurolla aiemmin myönnettyjen lainojen lisäksi kuluvaan vuoden aikana.

Tämänhetkisen arvion mukaan kaupungin kokonaislainamäärä vuoden 2020 lopussa tulee toteutumaan lähes talousarvion mukaisena. Arvion taustaoletuksena on, että käyttötalous toteutuu tässä seurantaraportissa esitetyn tuloslaskelmaennusteen mukaisena, investoinnit toteutuvat ennusteen mukaisina, konsernilainoja myönnetään talousarvion sekä myönnettyjen lisämäärärahojen mukaisesti ja kassavarat ovat tilinpäätöshetkellä viimevuotisella tasolla. Etenkin tuloslaskelmaennusteeseen liittyy tällä hetkellä merkittävää epävarmuutta koronakriisin takia.

7.3. Rahoituslaskelmaennuste

tuhansina euroina	TP 2019	TA 2020	Ennuste 07/2020
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 132	18 958	12 362
Tulorahoituksen korjauserät	-2 582	-100	-1 900
Toiminnan rahavirta yhteensä	550	18 858	10 462
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-39 888	-46 097	-46 660
Rahoitusosuudet investointimenoihin	984	398	1 908
Käyttöomaisuuden myyntitulot	5 101	2 075	2 075
Investointien rahavirta yhteensä	-33 803	-43 624	-42 677
Toiminnan ja investointien rahavirta	-33 253	-24 766	-32 215
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-152	-20 000	-30 000
Antolainasaamisten vähennykset	753	1 000	1 000
Antolainauksen muutokset yhteensä	601	-19 000	-29 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	65 000	65 000	65 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 959	-19 870	-19 870
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-32 599	-1 500	15 900
Lainakannan muutokset yhteensä	13 442	43 630	61 030
Oman pääoman muutokset	-15 649		
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	150		
Vaihto-omaisuuden muutokset	810		
Saamisten muutos	21 802		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	12 084	200	200
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	34 845	200	200
Rahoituksen rahavirta	33 240	24 830	32 230
Rahavarojen muutos	-13	64	15

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	Ennuste 2020
Lainamäärä*	251 835	313 530	312 865
Lainamäärä/ asukas*	4 738	5 826	5 886
Investointien omahankintameno, teur	38 904	45 699	44 752
Investointien tulorahoitus %	8 %	41 %	28 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	5 %	22 %	13 %

* Mikkelin asukasluku 31.12.2019, ennakkoluku TP2019

53 152

Valtuustoon nähden sitovat erät

8. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

8.1. Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Kaukolämmössä ja sähkönsiirrossa turvataan asiakkaiden energiansaanti.	Kaukolämpöverkkoa ja kaukolämmön tuotantoinfraa saneerataan ja uutta rakennetaan noin 5,5 milj. eurolla. Isona investointina on Pursialan voimalaitoksen pääkaukolämpöputken uusinta. Sähköverkkoa saneerataan ja rakennetaan noin 3 milj. eurolla. Vuoden aikana ei ole ollut merkittäviä keskeytyksiä asiakkaiden energiansaannissa.
Uusien liiketoimintojen puolella aurinko- ja energiahallintajärjestelmien liiketoimintojen käynnistäminen omassa tytäryhtiössään Huippuenergia Oy:ssä sekä kaasuliiketoiminnan laajentaminen.	Liiketoiminta Huippuenergia Oy:ssä on käynnistynyt 1.1.2020. Yhtiö on nyt antanut toimeksiannon Pointi Capital Oy:lle kumppanin löytämiseksi. Tämä tarkoittaa sijoittajaa tai osakkasta, joka pystyisi vahvistamaan Huippuenergian energianhallintajärjestelmä Foremican liiketoimintoja. Tuskuun ja Kuorttiin on suunniteltu rakennettavan uudet kaasuntankkausasemat, jotka valmistuvat vuonna 2021. Tontit näitä varten on hankittu ja suunnittelu on käynnistetty. Näiden rakentamista varten saadaan myös Energiaviraston infrastruktuuritukea.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	50 483	51 600	48 000
Tilikauden voitto/tappio (verojen jälkeen)	4 185	2 600	2 000
Osinko	2 860	2 000	2 000
Investoinnit	14 400	14 000	14 000
Ulkoinen velka	91 087	85 000	91 500
Sisäinen velka	14 295	14 296	14 295
Konsernitilin limiitti	4 200	4 200	4 200
Omavaraisuusaste	18,4 %	15%	15 %
Henkilöstö	102	95	95
vakituinen	91	92	91
määräaikainen	7	3	4

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Lämmin alkuvuosi, ennätyksellisen alhainen sähkönhinta sekä niukkuus sahojen sivutuotteista, jolloin Pursialan voimalaitos on joutunut käyttämään kalliimpia polttoaineita, ovat merkittävimmät syyt sille, että konserni jää pahoin sekä liikevaihto että tulostavoitteistaan tänä vuonna. Myös koronan vaikutuksesta lämmön- ja sähkönkulutukset ovat jääneet alle budjetin.

8.2. Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Taloudellinen tulos Esedu-konsernissa +350.000 euroa	Toteutumaennuste on talousarvion mukainen.
Henkilöstömäärä yli 300	Henkilöstömäärä on 345
Uusia yrityksiä alueelle yhteistyössä Miksein ja muiden toimijoiden kanssa.	Ei vielä tietoa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	29 147	28 113	28 133
Tilikauden voitto/tappio	-384	279	382
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 134	1 528	1 528
Ulkoinen velka	4 701	5 000	5 000
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	58,81%	58 %	58 %
Henkilöstö	323	345	345
vakituinen	294	291	291
määräaikainen	29	54	54

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Koronaviruksen myötä koko yhtiö siirtyi etätöihin ja etäopetukseen 3 päivän varoitusajalla 18.3. alkaen. Vaikka toimintoja osin käynnistettiin oppilaitoksen tiloissa, etätyösuositusta jatkettiin 31.7. saakka. Koronaviruksen aiheuttamat poikkeusolot vähensivät yhtiön myyntiä KasvuEsedu Oy:lle noin 800.000 euroa. Talous tasapainottui kuitenkin kesä-heinäkuuhun mennessä matkakustannusten, vedenkulutuksen ja ajoneuvokustannusten vähenemisen myötä sekä hankintojen tarkan arvioinnin takia. Hotelli Uusikuun liiketoiminta myytiin kesäkuussa. Oppilaitoksen käyttämien tilojen kokonaismäärä pieneni sekä Raviradantien 8-10:stä luopumisen ja Pieksämäen uuden teknologiatalon käyttöönoton myötä.

8.3. Kiinteistökehitys Naistinki Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n strategiset tavoitteet ovat talouden vahvistaminen edelleen ja käynnissä olevien saneerauksien ja uudisrakennushankkeiden läpivieminen taloudellisesti kannattavasti Mikkelin elinkeinoelämää virkistäen.	2020 aikana saadaan tavoitteiden mukaisesti Mölnlycken lähettämötilojen muutos tuotantotiloiksi valmiiksi. Samoin Pomonkadun laajennus/saneeraus etenee suunnitellusti AJ-automationille ja GRK-Railille. Talous on vahvistumassa suunnitellusti.
Suuren kokoluokan elinkeinoinvestointeja on valmistuksessa/toteutuksessa n 30M€:n edestä, jotka on tavoite saada toteutumaan vuoteen 2022 mennessä.	Suuren hankkeen eteneminen otti aikalisää koronan vaikutuksesta.
Investoinnit vuonna 2020 kohdistuvat kaupungin strategisesti tärkeiden yritysten kehittymisedellytysten turvaamiseen ja kiinteistökannan korjaustoihin. Vuodelle 2020 on suunniteltu yhden uuden tuotannollisen tilan rakentaminen ja kahden kohteen laajennus- / saneeraustyöt tuotannollista- ja toimistotilaa.	Muutoin rakentamistoiminta etenee suunnitellusti.

Yhtiön nykyisen kiinteistöomaisuuden korjausvelkaa tulee edelleen pienentää sekä ennakoida kiinteistöjen teknistä uudistamistarvetta.	Asia on hoidossa.
---	-------------------

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	5 148	5 400	5400
Tilikauden voitto/tappio	259	350	350
Osinko	259	300	350
Investoinnit	4 500	3 500	3500
Ulkoinen velka	23 041	26 500	26500
Sisäinen velka	3	0	0
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2000
Omavaraisuusaste	24,7 %	26 %	26
Henkilöstö	7	7	7
vakituinen	7	7	7
määräaikainen	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Koronan vaikutus hienoinen, mutta saataneen kirittyä.

8.4. Metsäsairila Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteumaennuste 2020
Lajittelu ja kierrätyksen lisääminen eri jättemateriaaleille. Sekajäte hyödynnetään 100 % energiana. Erillis-kerätyt hyötyjätteet materiaalina. Biojätteen erilliskeräyksen kehittäminen.	Tavoite toteutuu.
Päästöjen vähentäminen kuljetuksissa, käyttäen jätteistä tuotettua liikennebiokaasua. Haja-asutuksen jätteenkuljetusten kilpailutus tehty 2019, urakka toimii biokaasulla 2020 vuoden lopulla.	Tavoite toteutuu.
Jätteiden pienkuormien vastaanoton kehittäminen yhteistyössä Mikkelin Toimintakeskus ry:n kanssa. Vastanottohalli rakenteilla ja valmistuu 2020 alkuvuonna. Käyttöönotto keväällä.	Tavoite ei toteudu. Hallin urakkasopimus jouduttiin purkamaan kesäkuussa 2020 Metsäsairilan toimesta. Hallin rakentaminen on kilpailutettu uudestaan ja halli valmistuu tammikuussa 2020.
Jätehuollon kokonaisuuden optimointi ja hallinta. Jätehuollon ja kiertotalouden kokonaisuus tulee optimoida parhaan teknistaloudellisen ja ympäristöllisen hyödyn saamiseksi. Tehtyjen selvitysten pohjalta edullisin ja tasapuolisin kiertotalous-palvelu kuntalaisille saadaan, kun jätehuollon kokonaisuus hoidetaan keskitetysti myös logistiikan osalta. Tästä on lukuisia esimerkkejä mm. Jätekuikko Oy Kuopiossa. Jätelain muutos 2020 saattaa tuoda tämän muutoksen lakiteksiin. Tavoite saada jätekuljetukset Metsäsairilan hallintaan koko alueella vuonna 2021.	On mahdollista, että päätös kaupungin kilpailuttamista taajamakuljetuksista tehdään vuonna 2020, jolta osin tavoite voi toteutua. Tavoitteessa on mainittu, että jätekuljetukset siirtyvät Metsäsairilan hallintaan vuonna 2021. Näin nopea siirtymäaika ei ole Metsäsairilan kannalta tavoiteltava ja käytännössä mahdoton toteuttaa. Luultavasti tavoitteessa on kirjoitusvirhe. Metsäsairilan kannalta järkevänä tavoiteaikana voidaan pitää vuotta 2023.

Jätehuollon perusmaksulla rahoitetaan palveluiden kehittäminen ja käyttö. Uusia palveluita ovat mm. maksuttomat jäteastiat kiinteistöille sekä muovinkeräys. Perusmaksun käyttöönotto 2020 jätetaksassa. Tämä ei muuta kaupunkilaisen jätehuollon vuosikustannusta koska samaan aikaan lasketaan jätteenkäsittelymaksuja sekajätteen ja biojätteen osalta. Muutos mahdollistaa lajittelun ja kierrätyksen kehittämisen tehokkaasti ja läpinäkyvästi. Jätelaki edellyttää maksujen ja taksojen läpinäkyvyyttä joka toteutuu perusmaksun käyttöönotolla.	Tavoite toteutuu.
--	-------------------

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	6 178	6 010	6500
Tilikauden voitto/tappio	373	330	550
Osinko	500	500	?
Investoinnit	1 284	900	1000
Ulkoinen velka	4 610	4 100	6000
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	63 %	69 %	60
Henkilöstö	22	24	21
vakituinen	18	21	20
määräaikainen	4	3	1

Ei olennaisia poikkeamia toiminnassa

-Tarkennuksia tunnuslukuihin:

- Osinkotavoitteesta jouduttaneen neuvottelemaan omistajan kanssa
- Investoinnit ovat arvioitua suuremmat, koska yhteisen vastaanoton halli tulee budjetoitua kalliimmaksi
- Ulkoinen velka on kasvanut Biosairila Oy:n rahoitusjärjestelyjen vuoksi
- Henkilöstömäärä vuoden 2020 lopussa on arvioitua pienempi, koska biojalostamon operaattorit oli arviossa laskettu Metsäsairilan työntekijöiksi. Operaattorit (2 kpl) on palkattu suoraan Biosairila Oy:lle. Lisäksi Metsäsairila ei ole palkannut eläkkeelle jääneen talouspäällikön tilalle uutta henkilöä.

8.5. Mikalo Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutumaennuste 2020
Käyttöaste	93 %	93 %	93 %
Asukastytytyväisyys	1,44 %	1,42 %	1,42

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	22 129	22 600	22 000
Tilikauden voitto/tappio	187	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	5 283	2 450	4 000
Ulkoinen velka	58 004	58 490	55 670
Sisäinen velka	4 544	4 092	4 063
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	32 %	27 %	32
Henkilöstö	73	72	81
vakituinen	63	70	75
määräaikainen	10	2	6

Ei olennaisia poikkeamia toiminnassa

8.6. Mikkelin Asumisoikeus Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Pitää yhtiön käyttöaste 97 % yläpuolella	Käyttöaste jäänee noin 94%:iin.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	1 613	1 804	1 650
Tilikauden voitto/tappio	8,91	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	2 876	1 855	1 933
Ulkoinen velka	8 942	8 434	9 070
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	15 %	-	18
Henkilöstö	0	0	0
vakituinen	0	0	0
määräaikainen	0	0	0

8.7. Mikkelin Jäähalli Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Mikkeliiläisellä jääurheilulla, seuroilla ja kuluttajilla on Kalevankankaalla toimivat ja laadukkaat puitteet kehittää ja harrastaa omaa toimintaansa.	Toteutettu jatkuvasti.
Kalevankankaalla on toimiva, vetovoimainen liikunta- ja tapahtumapalveluja tuottava monipuolinen kokonaisuus, mitä kehitetään ja markkinoidaan yhteistyössä kaupungin, Ravirata Oy:n ja Stadium Oy:n kanssa.	Markkinointiyhteistyö odottaa vielä. Kevään ratkaisussa ei edetty tähän saakka.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	679	660	680
Tilikauden voitto/tappio	-7	0	50
Osinko	0	0	0
Investoinnit	85	55	30
Ulkoinen velka	7 500	7 167	7200
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Henkilöstö	½	½	0
vakituinen	½	½	0
määräaikainen	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei poikkeamia muutoin, paitsi Jäähallin aukioloissa ja käytössä koronan takia poikkeamia.

8.8. Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
Kehittää toimintaympäristöä, uudistaa yritystoimintaa sekä hyödyntää alueen ulkopuolista rahoitusta	Koronatilanne on vaikuttanut monin tavoin yritystoimintaan. Asiakkuuksien määrä on kasvanut tavoiteltua nopeammin ja tavoite on ylityksessä. Yritysten kehittämishankkeita on myös syntynyt hyvin. Useissa muissa yritystoimintaa ja mm. tapahtumia koskevissa mittareissa tavoitteista ollaan jäljessä. Koronatilanteen kehittyminen syksyn aikana vaikuttaa edelleen tuloksiin ja vaikeuttaa koko vuoden tulosten ennustamista.
Kasvattaa Mikkelin vetovoimaa yritysten, työvoiman ja matkailijoiden näkökulmasta	Ks. edellä
Rakentaa toimijana ja kumppanina verkostoja, tuottaa asiakaslähtöisiä, tunnettuja ja tuloksellisia yrityspalveluja	Ks. edellä

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	4 900	4 600	4 800
Tilikauden voitto/tappio	-4,6	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	636	-	600
Sisäinen velka	1 164	-	1 000
Konsernitilin limiitti	1 500	1 500	1 500
Omavaraisuusaste	16,45 %	12,9 %	13%
Henkilöstö	34	35	40
vakituinen	22	19	20
määräaikainen	12	16	20

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Toimintaa suunnattiin keväällä voimakkaasti koronatilanteen hoitamiseen. Yritykset tarvitsivat neuvontaa koronatilanteesta selviytymiseen ja erilaisten avustusten hakemiseen. Tämä, sekä koronan vaikutukset yritystoimintaan ovat aiheuttaneet muutoksia ja viivästymistä moniin muihin yhtiön toimenpiteisiin.

8.9. Mikkelin opiskelija-asunnot Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutumaennuste 2020
Asuntojen käyttöaste	91,80 %	92,00 %	92 %
Keskivuokra	10,79 €/as-m ² /kk	11,12 €/as-m ² /kk	11,10 €/as-m ² /kk
Suomalaisten ja kv-opiskelijoiden asunnonsaanti vs. asuntojen kysyntä/uudet hakijat	73,0 %	75,0 %	74%

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	4 242	4 250	4 000
Tilikauden voitto/tappio	00	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	72	50	75
Ulkoinen velka	19 207	18 300	18 062
Sisäinen velka	754	750	754
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	13 %	10 %	12 %
Henkilöstö	12	12	12
vakituinen	10	10	10
määräaikainen	2	2	2

Ei olennaisia poikkeamia toiminnassa

8.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2020
ESEDUn muutoksessa mukana eläminen ja ratkaisuiden löytäminen muuttuvan tarpeen mukaan. Tavoitteena on nollatuloksen pitäminen kassan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa tulevina vuosina kirjanpidollisen tuloksen positiivisuutta.	Muutostoiminta etenee mm. Raviradantie 8-10 tilojen käyttötarkoituksen muutoksella ja hotelli Uusikuun ulosvuokraamisella opetustoiminnasta. Tulos suunnitellusti.
Terveellisten ja kilpailukykyisten toimitilojen ylläpitäminen ESEDUlle.	Toteutettu täysin.
Otavan koulutilan tulevaisuuden ratkaiseminen.	OKMn päätöstä ei ole vielä saatu. Tilan myynti ulos periaatteessa mahdollinen, mutta ostajan löytäminen hankalaa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	3 917	3 800	3900
Tilikauden voitto/tappio	3	150	150
Osinko	0	0	0
Investoinnit	600	0	200
Ulkoinen velka	19 321	18 500	18500
Sisäinen velka	773	0	0
Konsernitilin limiitti	1 000	1 000	1000
Omavaraisuusaste	26,1 %	29 %	29%
Henkilöstö	0	0	0
vakituinen	0	0	0
määräaikainen	0	0	0

Ei olennaisia poikkeamia toiminnassa

8.11. Mikkelin Ravirata Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteumaennuste 2020
Mikkelin Ravirata Oy:n v. 2020 budjetin loppusumma on -38.000 €.	Mikkelin Ravirata Oy:n vuoden 2020 budjetin loppusumma on – 100.000 €

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2019	TA 2020	Toteutumaennuste 2020
Liikevaihto	828	848	500
Tilikauden voitto/tappio	58	-38	-100
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 862	0	0
Ulkoinen velka	708	70	447
Sisäinen velka	4	8,5	4
Konsernitilin limiitti	0	0	-260
Omavaraisuusaste	61 %	-	56,1
Henkilöstö	6	12	12
vakituinen	6	12	12
määräaikainen	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ravikilpailutoiminta oli kokonaan keskeytyksessä 18.3.-31.5.2020. St Michel -ravitapahtuma järjestettiin rajoitetulle yleisömäärälle.

9. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

9.1. Hallinto- ja elinvoimapalvelut

9.1.1. Johdon analyysi

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta Essoten kuntalaskutusta, jossa on merkittävä talousarvion ylittymisriski. Riskinä on myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys; maksu ei ole alentunut suunnitellulla tavalla, mihin on vaikuttanut maaliskuusta alkaen koronatilanne. Lisäksi omaisuuden myyntivoitot ovat ylittämässä talousarvion.

Tavoiteorganisaatiotyötä syksyn 2019 yhteistoimintaneuvottelutuloksen toimenpanoa on jatkettu ja näyttää siltä että 120 HTV vähennys saadaan toteutettua vuoden määräaikaan mennessä (31.12.2021).

Koronasta johtuneet toimet ovat vaikuttaneet voimakkaasti ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintaan. Ruokailijamäärät ovat laskeneet merkittävästi, jonka vuoksi toimintatuotot ovat 1,1 milj. euroa alle talousarvion eivätkö tule toteutumaan budjetoidusti. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,9 milj. euroa alle budjetoidun. Kustannussäästö on saatu ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstöön kohdistuneesta kahden viikon lomautuksesta sekä ostopalveluiden vähentyneenä käyttönä, kun omaa henkilöstöä on voitu käyttää normaalisti ostopalveluina teetettävään työhön. Suoria koronasta aiheutuvia kustannuksia ostopalveluihin ja aineisiin on tullut 340 000 eur, jonka päälle tulevat vielä palkkakustannukset.

Talouspalvelut on koronaepidemian vuoksi järjestänyt kaupungin tekemien linjausten mukaisesti myyntilaskuihin 30 päivän maksuajan normaalisti käytössä olevan 14 päivän maksuajan tilalle. Lisäksi ostoreskontraa hoitavan Meidän IT ja talous Oy:n kanssa on sovittu yritysten tukemiseksi kaupungin ostolaskujen maksuun laitosta jo viikkoa ennen laskuun merkittyjä eräpäiviä – edellyttäen tietysti, että laskut ovat tässä vaiheessa jo ehtineet kiertää tarkastus- ja hyväksyntäkierroksella. Nämä tukitoimenpiteet ovat voimassa toistaiseksi.

Tietohallintopalveluiden merkittävin projekti eli Meidän IT ja talous Oy:n IT-projekti on edennyt, ja tavoiteltu valmistumisajankohta on syyskuun loppu.

Vahtimestaripalvelut on siirretty hallinto- ja elinvoimapalveluista asumisen ja toimintaympäristön palvelualueelle kuluvan talousarviovuoden aikana. Tämän johdosta toteutetaan heinäkuun seurantaraportoinnin yhteydessä määrärahasiirrot kustannuspaikalta 1314 Yleishallintopalvelut Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen alaiselle kustannuspaikalle 5704 Vahtimestaripalvelut seuraavasti:

- Henkilöstökulut 231 500 e
- Palvelujen ostot 26 200 e
- Aineet ja tarvikkeet 4 900 e
- Ulkoiset vuokrat 500 e
- Sisäiset vuokrat 20 900 e
- Yhteensä 284 000 e

Samaan kokonaisuuteen liittyen poistetaan vahtimestareiden sisäisten veloitusten tuloja Yleishallintopalveluiden kustannuspaikalta 284 000 eurolla ja vastaavasti Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen sisäisiä kuluja vähennetään samalla summalla.

9.1.2. Ohjelmakortit

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden tehtävänä on tukea palvelualueiden ja liikelaitoksien ja taseyksikön tuloksellista toimintaa ja seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa varten ajantasaista tietoa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat palvelualueille keskitetyt tukipalvelut. Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää hallintopalvelut, talous- ja elinvoimapalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Sosiaali- ja terveystalouden ostot Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Essotelta sisältyvät hallinto- ja elinvoimapalveluiden talousarvioon. Essote tuottaa palveluita kaupunginvaltuuston 25.1.2016 § 13 hyväksymässä perustamissuunnitelmassa määritettyjen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Hallintopalvelut tuottaa hallinnon tukipalveluita, toteuttaa ja kehittää työllisyyspalveluita ja vastaa kaupunkimarkkinoinnista. *Talous- ja elinvoimapalvelut* tuottaa talous- ja tietohallinnon sekä hankinnan tukipalveluita, koordinoi kaupunkistrategian toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, kehittää kaupungin palveluita, vastaa seutuhallinnon valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä sekä tukee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omistajaohjauksen valmistelua ja toimeenpanoa. *Henkilöstöpalvelut* tukee johdon, esimiesten ja koko henkilöstön työtä sekä tavoitteiden saavuttamista läpi kaupungin organisaation. *Ruoka- ja puhtauspalvelut* toteuttaa palvelusopimuksien mukaista toimintaa.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Palvelusuunnitelman toteutumisesta on vaikeuttanut koronatilanne, erityisesti työllisyystoimien piteiden osalta. Kuitenkin suurin osa tavoitteista on toteutumassa.

OHJELMAKORTIT

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Syrjäytymisen ehkäisy	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville ruoka- ja puhtauspalveluissa	1–2 hlö/v	Toteuma 0 kpl Korona-tilanne ja lomautukset ovat estäneet tukityöllistämisen.
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilujen kautta ruoka- ja puhtauspalveluissa	4–5 hlö/v	Toteutunut 5 hlö
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kehitysvammaisille työtoimintana ruoka- ja puhtauspalveluissa	2 hlö/v	Toteutunut 4 hlö
	Työllistyminen/työllistämiskohteet hankinnoissa.	8 tukityöllistettyä/vuosi.	6 tukityöllistettyä

Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Henkilöstön osallisuuden lisääminen. Toteutuneen Mikkelin tarina todeksi- työyhteisövalmennuksen keskeisenä teemana on ollut osallisuus ja yhteisen ymmärryksen lisääminen. Esimiesten työn tukeminen jatkuu esimiestapaa- misten ja koulutusten järjestämisellä (henkilöstöpalvelut)	Koettu mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön ja työn kehittämiseen/mittarina Pulssikysely	Pulssikyselyn 1/20 tulosten mukaan esimiesten osallistavan työ- van koettiin lisääntyneen edellisestä mittauksesta (3,53 →3,81) ja olevan melko hyvällä tasolla mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön koettiin vähäisem- mäksi kuin aiemmassa mit- tauksessa (3,91→3,74) mutta olevan silti hyvällä tasolla Vaikutusmahdollisuus ja osalli- suus toiminnan kehittämiseksi koko kaupungin tasolla on py- synyt samana (2,97→2,99) ja koetaan vähäiseksi.
---	---	---	---

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Kävelyn ja pyöräilyn edistämi- sen toimenpiteet (Kävelystä ja pyöräilystä potkua – suunnitelma)	Kävelyn ja pyöräilyn edistämis- toimenpiteet, turvallisuuden ja esteettömyyden lisääminen. Liikenneväylien sujuvuuden ja turvallisuuden edistäminen, eri ryhmien liikenneosaami- nen, pyöräparkit jne./Kävelyn ja pyöräilyn edistämistyö- ryhmä (ml. hyvinvointikoordi- naattori)	Kävelyn ja pyöräilyn yhteinen kulkutapaosuus lisääntyy 30 % → 40% vuoteen 2025.	Kevyen liikenteen väyliä on li- säetty suunnitelmien mukai- sesti, näissä esteettömyys ja turvallisuus huomioiden. Kes- kustan pyöräparkkien suunnit- telua on jatkettu, toteutus v. 2021. Monikäyttöreitit Kale- vankankaalle on valmistunut ja ovat aktiivisessa käytössä.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hy- vinvointivaikutusten edistämi- nen	Luomu-/lähialueen elintarvik- keiden käyttö määrän säilyttä- minen nykyisellä tasolla (ruoka- ja puhtauspalvelut, hankintapalvelut)	Otetaan huomioon kaikissa elintarviketilaisuuksissa.	ei toteutettuja elintarviketil- pailutuksia
	Sydänmerkki-aterioiden määrä kouluruokailussa (ruoka- ja puhtauspalvelut)	2–3 aterial/vko	2 – 5 aterial/vko

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Fyysinen, psyykinen, sosiaali- nen turvallisuus	Henkilöstön hyvinvoinnilla on vaikutusta työn tuottavuuteen ja asiakaspalvelun laatuun (henkilöstöpalvelut)	Työhyvinvointiohjelman mu- kainen toiminta/mittarina s- poissaolot, tapaturmat, varh.eläköityminen, tth-kus- tannukset, Pulssi-kysely (QWL)	-s-poissaolojen määrä on hei- näkuun raporttien mukaan laskenut 1,9 pv/hlö (2019 9,5 pv/hlö, 2020 7,6 pv/hlö) - työtaturmien määrä on laskenut - varhaiseläköitymisten määrä on pysynyt edellisvuoden ta- salla -työterveyshuollon kustannuk- set n. 165 000 € pienemmät heinäkuun loppuun - Pulssi-kyselyn tulos (58,75) tyydyttävällä tasolla, mutta

			laskenut edellisestä ja QWL-indeksi (59,1%) on laskenut ja on keskitason alapuolella.
	Palvelukuvauksen mukainen puhtaustaso kaupungin kiinteistöissä (ruoka- ja puhtaushpalvelut)	Sisäiset laatukierrokset tehty kaikissa työkohteissa	Sisäisiä laatukierroksia on tehty 7 puhtaushpalvelukohteeseen ja 10 keittiöön. Korona keskeytti maaliskuussa laatu-kierrosten tekemisen.
	Riskienarvioinnit (ruoka- ja puhtaushpalvelut)	Tehty kaikissa työkohteissa	Ei ole tehty koska korona sitonut resurssit
	Kouluympäristön kalusteiden ym. ergonomisuus (hankintapalvelut)	Kaikissa koulu, päiväkotit ym. hankinnoissa	Toteutunut

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Liikennepäästöjen vähentäminen	Liikennöintikilpailutuksissa laatuasteissa biokaasu- ja/tai sähköautot (hankintapalvelut)	5 % hankinnan arvosta	On mukana syyskuussa julkais-tavassa paikallisliikennekilpailutuksessa

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Saavutettavuus	Saavutettavuusdirektiivin toimeenpanon jatkaminen: saavutettavuuspalautteen keskitetyn toimintamallin kehittäminen, saavutettavuusselosteiden työstäminen, palveluiden saavutettavuusvalidoinnit (palvelukehitys ja tietohallinto)	Palvelut on validoitu ja niistä on tehty saavutettavuusselosteet	Saavutettavuustyökalu on hankittu koulutus järjestetty 20.8. työkalun käytöstä. Saavutettavuusseloste ja validointi on tehty TilaaOn.com-palvelulle. Muut validoidaan ja liitetään Siteimprove-validointityökaluun.
Palvelujen digitalisointi	Verkkomaksamisen edistäminen (talouspalvelut)	Myyntilaskumäärän vähentäminen 5 % v. 2019 lopun tilanteesta.	Verkkomaksamisratkaisujen käyttöön saaminen on viivästynyt. Käyttöönoton aloituskeskustelut ovat elokuussa, ensimmäiset uudet verkkomaksuratkaisut pyritään saamaan käyttöön loppuvuoden aikana. Myyntilaskujen määrä 1.1.–31.7.2020 oli 33 883 kpl, vuotta aiemmin 33 851 kpl (sis. vesilaskut). Syytä huomata myös verkkolaskujen yleistäminen; karkeasti noin 50 % yrityksistä ja 40 % yksityishenkilöistä vastaanottaa e-laskuja.
	Kilpailutus ja hankintasopimusten hallinta sähköisiksi (hankintapalvelut)	100 % käyttö v. 2020	Lähes täysimääräinen käyttö.
	Sähköisten osto-/tilausprosessien maksimaalinen hyödyntäminen (hankintapalvelut)	Sopimustoimittajien verkkokauppojen hyödyntäminen, maksuaikakortit käytössä v. 2020	Verkkokaupat ja maksuaikakortit täysimääräisesti käytössä.

	Digituki –hankkeeseen osallistuminen ja Mikkelin kaupungin roolin koordinointi (palvelukehitys)	Mikkelin kaupunki antanut oman panoksensa kansalliseen digituen kehittämiseen, digitukihenkilöstö osallistunut digitukikoulutuksiin.	Valmisteltu palvelulupaus elinkeinotoimijoille tarjottavien asiointipalvelujen kattavaksi tarjoamiseksi digitaalisina vuoteen 2023 mennessä. Palvelulupaus annetaan/toimitetaan valtiovarainministeriölle 29.9.2020 mennessä.
	Eteneminen kansallisen viestit –palvelun pilotista käyttöönottoihin (palvelukehitys ja tietohallinto)	Viestit-palvelu on käytössä sopiviksi katsotuissa kaupungin palveluissa	Viestit-Casem integraatio valmis. Jäteasioiden käsittelyn prosessin osaksi suunniteltu viestit-palvelua, mutta toteutus on hankala ja vaatii lisää suunnittelua.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Ruoka- ja puhtauspalveluiden työprosessien kehittäminen kestävä kehityksen näkökulmasta	Toteutetut toimenpiteet	6 koulussa ja 1 päiväkodissa on otettu käyttöön leviteannostelija, joka vähentää levitteen tarjoilusta syntyvää muovijätettä 90 % ja alumiinijätettä 100 % sekä vähentää hävikin lähes 0 %:iin.
	Ympäristötekijöiden huomiointi hankintojen vaatimuksissa (hankintapalvelut)	Tunnistetaan erityispiirteitä joilla on ympäristövaikutuksia	Erityispiirteiden tunnistaminen käytössä.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Memory Campus -kehittämislusta	Kuntien digitoinnin ja tiedonhallinnan (KuDit) hankkeen seuranta ja kuntaverkoston ylläpito osana Memory Campusin kehittämistä. Asianhallinnan osalta arkistojen seuloaminen ja digitointikuntoon laittamisen aloittaminen yhdessä rakennusvalvonnan kanssa vuonna 2020 riippuen kaupungin saamasta rahoituksesta. Etupäässä rakennusvalvonnan arkiston digitointi, koska tästä saatava hyöty olisi suurin. Vastuu: hallintopalvelut, rakennusvalvonta, Memory Campus	Hanke ja asiakirjojen digitointi on aloitettu tai aloitetaan vuoden 2020 aikana, mikäli rahoitus on saatu digitointihankkeeseen.	Rakennusvalvonnan arkiston digitointia ei ole voitu aloittaa, koska tähän ei ole saatu rahoitusta. Ensi vuoden talousarvioon on tarkoitus varata investointimäärärahaa digitoinnin aloittamista varten. Tavoitteena on, että vuoden 2021 alkupuoliskolla voidaan kilpailuttaa rakennusvalvonnan arkiston digitointi, palkata arkiston järjestämistä varten työntekijät sekä kehittää sähköiseen arkistoon osio rakennusvalvonnan digitoiduille asiakirjoille. Varsinainen digitointi voitaisiin aloittaa kesällä-syksyllä vuonna 2021. Kaupunginvaltuusto myönsi päätöksellään 18.5.2020 § 39 lisämäärärahaa kaupungintalon kirjavaraston remonttia varten sen muuntamiseksi päätearkistotilaksi, ja remontin on arvioitu valmistuvan loppuvuodesta 2020. Tämän jälkeen voidaan aloittaa arkistojen tiivistäminen keskitettyihin tiloihin.

Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	PUHKE-hanke yhteistyössä mm. Esedun ja TE-keskuksen kanssa uuden työvoiman saamiseksi ruoka- ja puhtauspalvelualalle	Hankkeessa toteutetut toimenpiteet	Koulutussopimuksia 4 kpl
	oppisopimuskoulutus (ruoka- ja puhtauspalvelut)	3–4 hlö/v	7 hlö

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut

Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämispalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	Vuoropuhelut, yritysvaikutusten arvioinnit sekä yritysillat konsernin hankinnoista yritysten kanssa. Mahdollisuus paikallisten yritysten osallisuudesta hankintoihin. (hankintapalvelut)	Vuoropuhelu, yritysvaikutusten arviointi kaikista yli 300.000 € hankinnoista. Konsernin yritysillat 2kpl/vuosi. Osatarjousten lisääminen	Käytössä. 1kpl yritysilloja pidetty. Osatarjouksia lisätty.

Työllisyydenhoito

Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen.	Työllisyyspalvelut, Essote (TYP Reitti), Toimintakeskus ry, TE-palvelut, yritykset, järjestöt, oppilaitokset, Kasvo-pilotti	Tavoitteena oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen. / TMT-maksu (v. 2020 / 2,9 M€)	TMT maksun toteuma yhteensä 2 329 346 euroa
Aktiivinen työnantajien kontaktointi	Työllisyyspalvelut/Miksei/Solmu/TE-Toimisto	Tavoite 100 yrityskäyntiä ja 50 toimeksiantoa/vuosi / Yrityskäyntien ja niistä saatujen toimeksiantojen määrä	58 eri yritystä kontaktoitu. Koronan vuoksi alkuvuoden jälkeen yrityksiä kontaktoitu pääosin etänä, 14 toimeksiantoa ja 20 piilotyöpaikkaa
Lakisääteinen velvoitetyöllistäminen	Työllisyyspalvelut	Tavoite vähentää velvoitetyöllistettävien määrää (vuoden 2018 kokonaismäärä oli 63 henkilöä / kappalemäärä (henkilöä))	21 henkilöä
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Essote, konserniyhtöt	Tavoite 15 kpl/vuosi Työllistymis% 90 / Oppisopimusten lukumäärä ja niistä työllistymis%	11 henkilöä
Kehittämiskumppanuus	Tarjotaan pitkäaikaistyöttömille työllistymis- ja kuntoutusmahdollisuuksia sekä turvataan samalla myös paikallisten elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Työllisyyspalvelut, Toimintakeskus ja mahdolliset muut kolmannen sektorin toimijat	Asiakkaita on jatkuvasti palvelun piirissä noin 200. / Asiakkaiden lukumäärä sekä vaikutavuusmittarit on määritetty erikseen kumppanuussopimuksessa.	Koronan seurauksena määrä tippui rajusti kun toimitoja ei voinut pitää käynnissä, heinäkuussa päästiin kuitenkin hyvin vauhtiin noin 160 henkilöön
Työpajatoiminta	Parannetaan yksilön valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön sekä vahvistetaan arjenhallintataitoja	Asiakkaiden lukumäärä 150 60 % asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan / Asiakkaiden lukumäärä	Nuorten työpaja Valmennuksessa 77 henkilöä Kuntouttava työtoiminta 50 hlöä Työkokeilu 8 hlö Rise 2 hlöä

	Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Toimintakeskus, Essote (Ohjaamo), TYP-Reitti, Kasvopilotti	sekä vaikuttavuusmittari, kuinka moni asiakasta lähtee töihin tai opiskelemaan eli määrä/%	Muut (opiskelija, vapaaehtoinen sopimus) Seurantajaksolla 6 lähtenyt opiskelemaan, 2 töihin, 1 työkokeiluun yritykseen. 11% lähtenyt eteenpäin Ristiinan Työpaja Tarina Valmennuksessa 20 henkilöä Kuntouttava työtoiminta 18 hlöä Siirryttiin keväällä fyysisistä toiminnoista täysin etänä tapahtuvaan valmennukseen, elokuun alusta palattiin takaisin kohti normaalia, tosin pienemmillä määrillä
Osaavan työvoiman varmistaminen	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyyttä Työllisyyspalvelut (Solmu), kaupunkimarkkinointi, Miksei, Mikkelin seudun kunnat + Juva, Maakuntaliitto, Yrittäjät	Solmun kautta 100 uutta perhettä Muuttoliikkeen kääntäminen positiiviseksi / Kokonaisnettomuuttomäärä & Solmun kautta tulleet	Asiakkaita on palveltu noin 150, joista 10 on ilmoittanut muutostaan. Osa asiakkaista ei ole vastannut jälkikyselyihin muuton osalta, joten arviomme on, että suuri osa muuttajista on siirtynyt passiiviseksi sen jälkeen kun ovat palvelua saaneet. Näin ollen Solmun osuutta on haasteellista tilastoida. Virallisten muuttotilastojen mukaan kuitenkin on ollut suhteellisen vilkasta. Kaupunkiin muuttanut vuoden aikana 1173 asukasta
	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville	vähintään 150 hlö / v	34 henkilölle joko toimeksianton tai piilotyöpaikan kautta

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.2020
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Jatkamme kaupunkiorganisaation ja yhteistyökumppaneiden sitouttamista strategiaan ja kaupunkibrändin toteuttamiseen / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Uutisoinnissa lisätään linkitystä kaupungin strategiaan. Brändin jalkauttamisen edistymistä seurataan ja raportoidaan kerran vuodessa.	Strategisesti tärkeistä teemoista on uutisoitu säännöllisesti.
Kaupunkiorganisaation markkinoinnin ja viestinnän viestien ja visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Markkinoinnin ja viestinnän työvälineiden laajamittainen käyttöönotto kaupunkiorganisaatiossa: kuvapankki, esitysmateriaalit, Invest-In-paketti jne. / viestintätiimi	Materiaalit ovat ajantasaisia ja aktiivisessa käytössä. Kaupunkiorganisaation materiaali on brändin mukaista.	Invest In -esite ja Mikkelin tasokuopas on julkaistu. Molemmissa julkaisuissa on käytetty kaupungin uutta brändiä.
	Yhteistyön tiivistäminen konsernitasolla viestinnässä ja markkinoinnissa / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Yhteistyön mahdollisuuksia tarkastellaan ja yhteistyötä tiivistetään. Saavutettavuusdirektiiviyötä tehdään konsernitasolla. Konsernin viestijät tapaavat kaksi kertaa vuodessa.	Kaupunkikonsernin viestijät tapasivat 22.1.2020 kaupungin syntymäpäivän suunnittelun merkeissä. Osa konserniyhtiöistä oli mukana myös syntymäpäivän toteutuksessa. Yhteistyötä on tiivistetty erityisesti Mikkelin kehitysytio Miksei Oy:n kanssa.

Mikkelin vetovoiman ja tunnettavuuden lisääminen	Tuomme esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoimme sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti	Mikkelin sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä kasvaa nykyisestä vähintään 20 %. Nykytila: Facebook 3988 seuraajaa, Instagram 2077 seuraajaa, Twitter 2126 seuraajaa.	Mikkelin kaupungin sosiaalisen median kanavien seuraajien kasvu Facebook: 4162 (kasvua + 4%) Instagram 2932 (kasvua + 21%) Twitter 2272 (kasvua + 7%)
	Ammattitaitoiset henkilöt oikeilla paikoilla vaikuttaa palvelun laatuun ja Mikkelin vetovoimaan. Käynnistämme osamisen kartoittamisen ja johtamisen toimenpiteet (henkilöstöpalvelut)	Onnistuneet rekrytoinnit, hakijat /avoin työpaikka sisäinen liikkuvuus + koulutautuminen	Keskimäärin 7,8 hakijaa / avoin työpaikka (0-38) Sisäinen haku 5 Ulkoinen haku 117 Kouluttautuminen raportoidaan kerran vuodessa
Tapahtumat	Toteutetaan kaupungin syntymäpäivätapahtuma sekä konsernipäivä / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Tapahtumat toteutuvat odotetusti.	Toteutettiin onnistuneesti kaupungin syntymäpäivä saunateemalla 7.3.2020. Paikalla kävi yli 1000 kävijää. Saunojia oli reilut 200.
	Tuetaan viestinnän keinoin muita kaupungissa toteutettavia tapahtumia. / viestintätiimi	Mikkelissä järjestettävät tapahtumat saavat näkyvyyttä Mikkelin verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Vuositasolla vähintään 50 tapahtumaa esitellään kaupungin sosiaalisessa median kanavissa.	Tapahtumia ei ole voitu järjestää tänä vuonna normaalisti. Järjestettyjä tapahtumia on esitelty aktiivisesti kaupungin sosiaalisen median kanavissa.

9.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

9.2.1. Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1-7/2020. Henkilöstömenot ovat talousarvion mukaiset. Tuloja on kertynyt arvioitua vähemmän johtuen mm. kuntalaskutuksen viivästymisestä ja siitä, että valvontatuloja on kevään koronarajoitusten takia kertynyt tavanomaista vähemmän. Toimintamenot ovat olleet myös talousarviota alhaisemmat, joten kokonaisuutena talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti.

Odotettavissa on, että eläinlääkintähuollon sijaisten osalta henkilöstömenot tulevat vuoden loppuun mennessä ylittymään mutta vastaavasti säästöjä syntyy muissa toimintamenoissa.

9.2.2. Ohjelmakortit

Palvelusuunnitelma

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä, Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssienpuitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena

on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti. Ympäristöpalvelut osallistuu myös erilaisiin ympäristöntilaa koskeviin selvityksiin ja hankkeisiin. Vuonna 2020 Mikkeliässä on suoritettu ilmanlaadun seuranta pienhiukkasten ja typenoksidien osalta jatkuvatoimisella mittauslaitteistolla. Vesistöjen tilanseuranta jatketaan seurantaohjelman mukaisesti.

Kaupungin vastuulla on järjestää Eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät, kuten peruseläinlääkäripalvelut, kiireellinen eläinlääkäriapu 24/7 koko toimialueella, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta sekä Kangasniemellä Roinilan lihatilan lihantarkastus sekä laitosten valvonta. Eläinlääkäreiden vastaanotot ovat Mikkeliässä, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Hirvensalmen eläinlääkäripäivystyksen järjestävät kokonaisuudessaan Mikkelin kaupungineläinlääkärit tai heidän sijaisensa sekä suur- että pieneläimille. Kangasniemi on osa eteläisen Keski-Suomen eläinlääkäripäivystystä, jossa kunnaneläinlääkärit vastaavat tuotantoeläimistä ja pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän kaupungin kilpailuttamalla ostosopimuksella yksityiseltä klinikalta.

Yksityiskohtaisemmat ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2020 kirjataan valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta hyväksyy. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valvontakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Ympäristöterveydenhuollon suoritteiden määrä on Ruokaviraston antamien koronarajoitusten vuoksi jonkin verran alhaisemmat kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2020 Mikkelin seudun ympäristöpalvelut yksikössä on käynnissä EU:n Kaakkois-Suomi – Venäjä –rahaston rahoittama pohjavesi- ja hulevesihanke (RAINMAN) ja EAKR rahoituksella sekä kuntien rahoituksella toimiva Kuntailmasto 2050 –hanke. RAINMAN -hankkeen tutkimukset tehdään Mikkeliässä Hanhikankaan pohjavesialueella. Mikkelin seudun kuntailmasto 2050 -hanke toteutetaan Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimialueen kaikissa kunnissa.

TUNNUSLUVUT

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot. 7/2019	Tot. 7/2020	Tot. %	Muutos % 2019/2020
Terveysvalvonnan tarkastukset	760	417	700	311	165	24	- 47
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairausmatkat	2135	1879	1900	1138	1098	58	- 3,5
Hoidetut pieneläimet	7020	6529	5500	4043	3603	65	- 11
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	180	104	100	68	53	53	- 22
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	930	820	700	604	549	78	- 9

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Syrjäytymisen ehkäisy	Tarjotaan tukityö- ja harjoittelupaikkoja	tarjotaan yhteensä vähintään 10 kk harjoittelupaikkaa	Harjoittelupaikkoja on tarjottu 3 kk. Koronaepidemian takia harjoittelijoita ei pystytty ottamaan yhtä paljon kuin normaalisti. Terveysvalvonnassa ei ollut harjoittelijoita ollenkaan, ympäristönsuojelussa oli yksi harjoittelija. Opiskelijoille ja vastavalmistuneille on tarjottu sijaisuuksia ja kesätyöpaikkoja (n. 6 kk).
Kumppanuustoimintamalli	Ympäristöpalveluissa on matala kynnys yhteydenottoon sekä asiakkailta että kuntalaisilla	Asiakaskysely sekä kuntalaisille että asiakkaille	Ympäristöterveydenhuollon asiakastytytyväisyyskysely toteutuu loppuvuodesta 2020.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään yksi ympäristötalokootapahtuma vuodessa, jossa Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana	Siivoustalkoot peruuntuivat, VieKas -hanke on järjestänyt vieraslajien torjuntatalkoita. Kuntalaisten osallisuutta ovat tukeneet myös kuntalaisten ja sidosryhmien näkemyksiä ilmastonsuojeluun kartoitettava nettikysely ja avoimet ilmastotapaamiset, joita on järjestetty kesällä 2020 Mikkelissä, Kangasniemellä, Mäntyharjulla ja Pertunmaalla.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään yksi ympäristötalokootapahtuma vuodessa, jossa ympäristöpalvelut aktiivisesti mukana	Ks. edellinen kohta.
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen maankäytön suunnittelussa	Kaavalausuntojen lukumäärä, jossa asiasta lausuttu	Seurantajaksolla 1-7/2020 Ympäristöpalvelut on antanut lausuntoja ranta-asema-kaavoista, joissa ei ole ollut tarpeen ottaa esille kävelyn ja pyöräilyn edistämistä.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Edistetään luontomatkailua ja kuntalaisten luonnossa liikkumista. Huolehditaan siitä, että maankäytön suunnittelussa varataan riittävästi tilaa viheralueille.	Urpolan ja Kalevankankaan luontopolkujen kunnossa pitäminen. Hankkeisiin osallistuminen.	Luontopolkujen ylläpitotöistä on huolehdittu. Ympäristöpalvelut on osallistunut vieraslajien torjuntaa edistävään VieKas -hankkeeseen ja valmistellut hakemuksen Naistingin lintuveden kunnostamiseksi YM:n HELMI-ohjelmaan, jolla rahoitetaan luonnon monimuotoisuutta edistäviä hankkeita.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen. Yhteiskäyttöön hankittujen biokaasuautojen aktiivinen käyttö. Työmatkapyöräilyn edistäminen.	Selkeät tavoitteet liikennepäästöjen vähentämiseksi uudessa vuosille 2021 – 2030 laaditavassa ilmasto- ja energiastrategiassa.	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen on aloitettu osana Mikkelin seudun kuntailmasto 2050 -hanketta (EAKR). Kaupungin biokaasuautoihin saatiin tankkausta helpottava EEn maksukortti. Paikallisliikenteen hankinta valmisteltu siten, että vaaditaan 4/12 linja-autoista ja 2/2 palveluliikenteen pikkubusseista kulkemaan biokaasulla. Tämän lisäksi toteutuvasta biokaasun ja sähkön käytöstä hyvitetään palveluntarjoajaa hinnassa.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Vesistöjen tutkimusohjelmassa seurataan painetekijöiden kehitystä ja vesistöjen tilaa säännöllisellä tarkkailulla.	Hyvässä ekologisessa tilassa olevien vesimuodostumien osuus, painetekijöiden kehitys valituissa keskeisissä vesienhoidon painopistevesistöissä (Mikkelin alapuolinen Saimaa, Otavan Kotalahti, Kyyvesi)	Uusimmassa vuoden 2019 luokituksessa (vielä epävirallinen) vesien ekologinen tila on parantunut hyväksi Otavan Kotalahdella. Muilla kahdella tarkastelualueella on alustavan luokituksen perusteella edelleen ekologiselta tilaltaan luokissa tyydyttävä ja välttävä olevia vesimuodostumia. Näitä ovat Mikkelin alapuolinen Saimaa Kyyhkölän selälle asti, Kyyveden Hirviselkä ja Suovunselkä, Lisko ja Pankalampi. Käytännössä näihin vesimuodostumiin joudutaan kohdistamaan jatkossakin erityisiä vesienhoidon suunnittelussa nimettäviä vesienhoitotoimia. Valtaosa mainittuihin vesimuodostumiin kulkeutuvasta ihmistoiminnasta aiheutuvasta ulkoisesta kuormituksesta on haja-kuormitusta (maa- ja metsätaloudesta sekä haja-asutuksesta). Tarkastelluilla alueilla noin 70-95% kokonaisfosforikuormituksesta on hajakuormitusta. Painetekijöiden kehityksen osalta todetaan, että hajakuormituksen kasvua ei ole saatu pysäytettyä mutta kuormituksen kasvua on onnistuttu hillitsemään/hidastamaan jonkin verran. Asiassa kunnan ympäristövalvonnan toimivalta liittyy pääosin nitraattiasetuksen ja YSL hajavesisäännösten valvontaan, jota koskeva valvontaohjelma on hyväksytty ympäristölautakunnassa 10.6.2020 § 44. Valvontaa toteutetaan ohjelman mukaisesti.
	Edistetään vesienhoidon edellytysten syntymistä edistämällä vesitilusten yhdistämistä suuremmiksi yksiköiksi	Osakaskuntien keski-ko, joissa Mikkeli on jäsenenä vesialueen omistajana. Osallistutaan vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.	Osakaskuntien yhdistymistä edistävä Vetoa maaseudulle -hanke on päättynyt. Tulokset ovat erinomaisia. Sen ja edeltävän vastaavan hankkeen toimilla on saatu yhdistettyä osakaskuntia useaksi suureksi osakaskunnaksi Mikkeliin ja Mikkelin seudun kunnissa mm. Puulalla, Kyyvedellä, Paljavedellä, Yövedellä ja Mikkelin alapuolisella Saimaalla. Hankkeiden tulokset parantavat oleellisesti edellytyksiä vesienhoitoon liittyville hankkeille, kalastuksen kehittämiseksi ja muille vesiluontoon tukeutuville virkistyskäyttöhankkeille. Tulokset tukevat myös kumppanuustoimintamallin käyttöönottoa.

Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ilmanlaadun tarkkailu, ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen	Jatketaan ilmanlaadun tarkkailua. Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen vuosina 2019-2020.	Ilmanlaadun tarkkailua on tehty jatkuvatoimisesti vuoden alusta lähtien Mikkelissä hiukkasten ja typenoksidien osalta. Ilmasto-ohjelmatyö on käynnissä.
	Aktiiviset sisäilmatyöryhmät kaikissa jäsenkunnissa	Sisäilmaongelmaisten terveydensuojelulain mukaisten kohteiden lukumäärä (koulut, päiväkodit, laitokset). Nykyiset ja uudet tapaukset.	Sisäilmaryhmiä on toiminnassa kolmessa päiväkodissa ja kahdessa koulussa Mikkelin kaupungin alueella. Kohteiden määrä on laskusuunnassa uudisrakentamisen myötä. Sisäilmaryhmät toimivat kaikissa ympäristöpalvelujen jäsenkunnissa kohdekohtaisesti tarpeen mukaan. Mikkelissä on kohdekohtaisten työryhmien lisäksi kaupungin sisäilmatyöryhmä, joka toimii aktiivisesti. Sisäilmaongelmien ennaltaehkäisevään työhön kannustetaan ja kunnissa on tehty asioita tämän edistämiseksi.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Matkailun edistäminen	Edistetään luontomatkailun edellytyksiä Mikkelin seudulla mm. retkeilyreitistöjen osalta.	Osallistutaan luontomatkailua tukeviin hankkeisiin.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana valmistelemassa hanketta, joka tähtää retkeilyreittien rakenteiden ja opasteiden tason parantamiseen. Hanke ei ole toistaiseksi saanut rahoitusta.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Saavutettavuus	Ympäristöpalveluiden työntekijöihin saadaan yhteyttä arkisin eri kanavien kautta. Sähköiset palvelut toimivat 24/7 ja niiden toimintaa kehitetään.	Klo 8-16 on aina mahdollista saada kiinni tarkastaja tai eläinlääkäri.	Koronaepidemiasta huolimatta Ympäristöpalveluiden työntekijät ovat olleet tavoitettavissa normaaliin tapaan. Eläinlääkäripalvelut toimivat 24/7. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tarjoamat lakisääteiset palvelut ovat saatavilla Suomi.fi -verkkopalvelussa.
Palvelujen digitalisointi	Terveysvalvonta siirtyy sähköiseen VATI-järjestelmään ja ympäristönsuojelu YLVA-järjestelmään vuoden 2019 alusta.	Uudet sähköiset palvelut ovat kattavasti käytössä vuonna 2020.	VATI – ja YLVA -järjestelmät ovat käytössä. Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen tarjoamat palvelut löytyvät myös Suomi.fi- verkkopalvelusta. Sähköisiä lomakkeita on käytössä ja uusia sähköisiä lomakkeita kehitellään.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen ja siinä valitut tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristökasvatus.	Ilmasto- ja energiastrategian päivitys.	Ilmasto-ohjelmatyö on käynnissä kaikissa kunnissa.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Korkeakoulu- ja oppilaitosyh-teistyö	XAMKin ympäristöteknolo-giaopiskelijoiden opinnäyte-työt	Valmistuu kaksi opinnäyte-työtä/vuosi	Ympäristöterveydenhuol-lossa ei ole tekeillä opinnäy-tetöitä. Ympäristönsuojelusta on valmistunut yksi opinnäy-tetyö keväällä 2020.
	Pyritään luomaan XAMK:n kanssa tehtävällä tiiviillä yh-teistyöllä (opinnäytteet, har-joittelijat, hankkeet) omien toimialojen kannalta (ter-veysvalvonta, ympäristön-suojelu) osapuolten osaa-mista kasvattava tietoon ja erilaisiin valmiuksiin perus-tuva verkosto. Esim. huleve-sien hallinta, alueiden käyttö, ympäristöriskien arviointi.	Harjoittelukuukausien lkm/ vuosi, yhteishankkeet XAMK:n kanssa.	Ympäristöterveydenhuoltoon ei rekrytoitu harjoittelijoita poikkeusolojen aikana. Ym-päristönsuojelussa on ollut harjoittelija 3 kk. Viranhaltijat osallistuvat XAMK:in opetukseen mm. pi-tämällä luentoja opetetta-vasta aiheesta viranomaisnä-kökulmasta. Ympäristöpalve-lut on mukana asiantunti-joina tai ohjausryhmätyös-kentelyssä useissa XAMK:in hankkeissa.
Painopiste: Asiakaslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Sujuvat sijoittautumispalve-lut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Huomioidaan eri toimintojen järkevä sijoittuminen kaava-lausunnoissa ja osallistutaan aktiivisesti maankäytön suunnitteluun yhteistyössä muiden kaupungin yksiköi-den kanssa.	Kaavalauseuntojen lkm/ vuosi.	10 kpl
Laadukkaat neuvonta- ja ke-hittämispalvelut sekä yhteis-työverkostot yritykselle elin-kaaren eri vaiheisiin	Yhteistyön käynnistäminen Miksein kanssa liittyen yritys-palveluihin ja kehittämis-hankkeisiin.	Järjestelmällisten yhteistyö-muotojen syntyminen.	Ympäristöpalvelut (erityisesti terveysvalvonta) on antanut koronaepidemian aikaan te-hostetusti neuvontaa ja oh-jausta yrityksille ja eri organi-saatioille. Miksein kanssa yhteistyötä tehdään hankekohtaisesti mm. ohjeistamalla alueelle sijoittuvia yrityksiä lupame-nettelystä. Tällä hetkellä käynnissä olevia isompia hankekokonaisuuksia, joissa Ympäristöpalvelut on mu-kana, ovat Ecosairila -hanke ja hankintojen vaikuttavuuden kehittämisen johtami-seen tähtäävä KEINO-Akate-mia.

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Matkailun ja vapaa-ajanasumisen ympärivuotinen kasvu ja pitkäjänteinen kehittäminen	Luontomatkailun edistäminen.	Luontomatkailuhankkeisiin osallistuminen, luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana valmistelemassa hanketta, joka tähtää retkeilyreittien rakenteiden ja opasteiden tason parantamiseen. Hanke ei ole toistaiseksi saanut rahoitusta. Luontoretkeilykohteet päivitetään Ympäristöpalvelujen www-sivuille vuoden 2020 aikana.
Omat investoinnit matkailulisesti tärkeisiin kohteisiin sekä Invest-in	Ympäristöpalveluille kuuluvat luontopolut pidetään kunnossa	Luontopolkujen rakenteiden kunnossapitoon suunnatut toimet	Ylläpitotoimia tehdään jatkuvasti yhteistyössä metsätöiden ja työllisyyspalvelujen kanssa.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
	Tukityöpaikkojen tarjoaminen resurssien sallimissa puitteissa.	1 tukityöpaikka / vuosi	Ei ole toteutunut.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Luontokohteiden tiedot näkyville Ympäristöpalveluiden nettisivuille. Luontomatkailun edistäminen.	Luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.	Kansainvälisiin, valtakunnallisiin tai muuten huomiota herättäviin hankkeisiin osallistuminen lisää Mikkelin tunnettavuutta. Tällä hetkellä Mikkelin seudun ympäristöpalvelut hallinnoi Kaakkois – Suomi – Venäjä -ohjelman rahoittamaa RAINMAN -hanketta ja Kuntailmastohanketta, jossa on mukana Mikkelin lisäksi kuusi muuta kuntaa. Hankkeille pyritään saamaan nykyistä enemmän näkyvyyttä. Käynnissä olevat hankkeet ja luontoretkeilykohteet päivitetään Ympäristöpalvelujen www-sivuille vuoden 2020 aikana.

9.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

9.3.1. Johdon analyysi

Koronapandemian aiheuttama poikkeusolo alkoi maaliskuun puolessa välissä. Varotoimina Valtioneuvosto päätti, että perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa siirryttiin 18.3.2020 alkaen etäopetukseen, jonka kesto ensimmäisessä vaiheessa oli 13.4.2020 saakka, mutta jonka kestoja jatkettiin 13.5.2020 saakka. Lähiopetukseen sai osallistua 1-3 -luokkalaiset oppilaat, kouluissa järjestettävän esiopetuksen oppilaat ja erityisen tuen päätöksen oppilaat. Perusopetuksessa palattiin kokonaisuudessaan lähiopetukseen lukukauden kahdeksi viimeiseksi viikoksi. Varhaiskasvatuspalvelut rajattiin aluksi koskemaan vain niitä lapsia, joiden vanhemmat tai huoltajat työskentelevät yhteiskunnalle kriittisissä tehtävissä. Varhaiskasvatuspalvelut avattiin kuitenkin kaikille lapsille, mutta Valtioneuvosto antoi vahvan suosituksen, että lapset pidetään kotona mahdollisuuksien mukaan. Perusopetukseen poikkeusolojen aikana osallistui noin 6-7 % em. kohderyhmän koululaisista ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli hieman yli viidesosa varhaiskasvatuksen lapsista. Lukiokoulutus Mikkeliä toteutettiin lukukauden loppuun etäopetuksena.

Heinäkuun seurannassa arvioidaan, miten koronarajoitteet ovat vaikuttaneet lautakunnan talouteen ja ennustetaan talousarvion toteutuminen.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen toiminnan myyntitulojen arvioidaan ylittävän hieman, noin 30 000 euroa, talousarvion. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen maksutuottojen arvioidaan toteutuvan noin 415 000 euroa talousarviota heikommin. Valtioneuvoston vahva suositus lasten hoitamisesta kotona ja tästä johtuvat varhaiskasvatusmaksujen hyvitykset perheille ovat vähentäneet maksutuottoja, samoin koululaisten iltapäivätoiminnan maksutuotot jäivät alle talousarvion. Lukiokoulutuksen osalta tulojen arvioidaan alittuvan noin 40 000 euroa talousarvioon verrattuna. Alitus johtuu siitä, että koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta lukion kansainvälisyystoiminta on pysähtynyt toistaiseksi kokonaan ja näin ollen opiskelijoiden omavastuumaksut opintomatkoihin jäivät arvioitua pienemmiksi. Toimintatuottojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 425 000 euroa.

Toimintakulujen arvioidaan alittuvan noin 100 000 euroa. Varhaiskasvatuksessa yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliin kohdistuu ylityspainetta, noin 800 000 euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvion arvioidaan heikkenevän noin 325 000 eur.

9.3.2. Ohjelmakortit

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luo edellytyksiä ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että myös fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Lautakunnan palvelut ovat pääasiassa lähipalveluja, joiden järjestäminen maantieteellisesti laajalla alueella yhä niukkenevilla resursseilla on vaikeaa. Toiminnassa pyritään turvaamaan laadukkaat, tasa-

vertaiset ja pedagogisesti toimivat sekä kohtuullisesti saavutettavissa olevat kasvatus- ja opetuspalvelut sekä terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt koko kaupungin alueella. Lautakunnan alaisen toiminnan merkitystä ja vaikuttavuutta asukkaiden hyvinvointiin, sen synnyttämiseen, ylläpitämiseen ja kehittämiseen, tullaan korostamaan.

Yhdyspintatyöllä ja yhteen sovittavan johtamisen keinoin luodaan ja vahvistetaan uusia yhteistyökanteita ja monitoimijaisia toimintamalleja mm. sosiaali- ja terveydenhuollon, kolmannen sektorin, oppilaitosten ja kaupungin omien toimijoiden välillä. Kehittämistyöpanosta osoitetaan yhdyspintatyön lisäksi mm. varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen tunne- ja vuorovaikutuskasvatukseen kehittämiseen. Tavoitteena on, että vuonna 2020 kaikki koulut ovat päässeet tunne- ja vuorovaikutuskoulutuksen sekä neuropsykiatrinen valmennus –koulutuksen piiriin. Lisäksi kehittämispanosta osoitetaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen kuten koulujen kerhotoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä erilaisten turvallisuutta edistävien suunnitelmien laadintaan ja päivittämiseen, henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä avustusten ja hankkeiden hakemiseen ja koordinointiin. Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen on yksi kehittämistoiminnan keskeisistä painopisteistä. Perustetaan kokeiluna perheiden avoin kohtaamispaikka pääkirjaston alakertaan.

Mikkelissä toimii tällä hetkellä kaksi lukiota: Mikkelin etä- ja aikuislukio ja Mikkelin lukio, jolla on kaksi toimipistettä keskustan toimipiste ja Ristiinan toimipiste. Lisäksi lukiokoulutusta annetaan Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian Nettilukiossa. Lukiokoulutuksen hallinnollista uudistamista jatketaan yhdistämällä hallinnollisesti Mikkelin etä- ja aikuislukio ja Nettilukio. Tavoiteaikataulu hallinnolliseen yhdistämiseen on 1.8.2020. Hallinnollisten uudistuksien myötä kehitetään uusien yksiköiden toimintaa ja toimintakulttuuria sekä niiden yhteistyötä. Mikkelin lukiokoulutuksen visiona on toimia maakunnan kärkenä lukiokoulutuksessa. Uudet lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet julkistetaan marraskuussa 2019. Tavoitteena on saada uudet opetussuunnitelmat hyväksyttäväksi viimeistään keväällä 2021. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021. 1.8.2019 voimaan tulleen uuden lukio lain ja lukioasetuksen sekä uuden ylioppilastutkintolain suuntaisia uudistuksien toteutuksia jatketaan yhteistyössä mm. eri korkeakoulujen, eri lukiokoulutuksen järjestäjien ja valtakunnallisen Luke- verkoston kanssa.

Lautakunnan toiminnassa toteutetaan kaupunkirakennesuunnitelman ja palvelusuunnitelman toimenpiteet.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Koronapandemia aiheutti muutoksia lasten, nuorten ja perheiden elämään, minkä johdosta monialaista hyvinvoinnin seurantaan vahvistettiin tihentämällä mm. Oppilashuolenpidon ohjausryhmän, nuorten ohjaus- ja palveluverkoston sekä Essoten ja Mikkelin kaupungin yhteisen Lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmän tapaamisia ja sekä tehtiin konkreettisia toimia mm. ruoka-avun ja korona-ajan palveluista tiedottamisen osalta sekä osallistumalla Porukalla –hankkeen valmisteluun. Ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävä lakkautettiin 1.5. alkaen. Hyvinvointikoordinaattori siirtyi sivistyspalveluihin ja hänen tehtäviin sisällytettiin mm. Aikuisten ehkäisevä päihdetyö. Lasten ja nuorten parissa tehtävästä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaa nuorisopalvelut.

Varhaiskasvatukseen on valmistunut toukokuun lopussa uusi Kattilansillan päiväkotitoiminta. Norpanhovin päiväkodin korjaus on aloitettu ja työ valmistuu loppuvuodesta. Yhteistyö Essoten oppilashuoltopalvelujen kanssa on jatkunut Korona -aikaan tiiviimmin. Suurin osa lapsista on ollut korona-ajan kotoon, mutta perheisiin on oltu säännöllisesti yhteydessä koko ajan.

Kirjaston alakerran perheiden avoimeen kohtaamispaikkaan ovat lapsiperheet löytäneet hyvin samoin kuin kesän puistossa järjestettyihin tilaisuuksiin. Keväällä varhaiskasvatukseen henkilöstö on osallistunut koulutuksiin verkossa, kun suunniteltuja läsnäolokoulutuksia ei voitu toteuttaa. Koronasta johtuviin vaikutuksiin on saatu hankeavustusta tulevaan toimintakauteen. Tunne- ja vuorovaikutuskasvatukseen kehittämiseksi on saatu hankeavustukseen jatkoa perhetutoreiden palkkaamiseksi.

Anttolan uusi koulu valmistui vuoden vaihteessa ja koulu pääsi aloittamaan kevätlukukauden uusissa tiloissa. Eteläisen aluekoulun suunnittelu on edennyt ja Urpolan koulu on siirtynyt elokuun alussa väistöön Xamkilta vuokrattuihin tiloihin.

Kevään koronatilanteessa perusopetus siirtyi etäopetukseksi siten, että vain 1-3-luokkalaisilla, erityisen tuen sekä valmistavan opetuksen oppilailla oli edelleen mahdollisuus lähiopetukseen. Tämä oli perusopetuksessa erittäin suuri muutos, joka tapahtui hyvin lyhyessä ajassa. Tiiviillä yhteistyöllä oppilashuoltohenkilöstön ja huoltajien kanssa tästä poikkeuksellisesta keväästä selvittiin kohtuullisen hyvin. Heinäkuussa perusopetukseen saatiin nk. korona-avustusta n. 600 000 euroa ja sen turvin pystyttiin syyslukukauden aikana tukemaan kevään aikana syntyneitä oppimisen vajeita. Kaiken kaikkiaan perusopetukseen on saatu hankeavustuksia yli miljoonan euron verran ja tuolla rahoituksella on voitu jakaa opetusryhmiä pienemmiksi ja kehittää mm. oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja, A1-kielen varhennettua opetusta, kerhotoimintaa, joustavaa perusopetusta ja kansainvälistä toimintaa. Lapsiperheiden tueksi on avattu avoin kohtaamispaikka Koppa pääkirjaston alakertaan ja sen toiminta on käynnistynyt.

Lukiokoulutuksessa keskeistä on ollut uusien opetussuunnitelmien valmisteleminen sekä koulukohtaisesti että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja lukuisat lukiossa toteutettavat hankkeet. Kevään erityispiirteenä oli nopeasti toteutettu etäopetukseen siirtyminen 16.3.2020 alkaen. Lukiolaiset opiskelivat etänä koko kevätlukukauden. Lukiokoulutuksen hallinnollisen uudistamisen valmistelua jatkettiin. Mikkelin lukion Ristiinan toimipisteen toiminta päättyi 31.7.2020.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Syrjäytymisen ehkäisy	Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)/varhaiskasvatus ja perusopetus	Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa työskentelevillä aikuisilla.	Edetty tavoitteen suuntaan. Varhaiskasvatuksessa käytössä yksikkökohtainen tunne- ja vuorovaikutuspolku sekä kehittämisen tukena ja tunne- ja vuorovaikutuskasvattajina toiminut 3 perhetutoria. Haettu ja saatu jatkoa 4 tutorille. Perusopetuksessa henkilöstön koulutusprosessi toteutettu ja uusiin haettu ja saatu rahoitusta.

	Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotisuunnitelman mukaisesti/ehkäisevän päihdetyön koordinaattori	Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,1 % /9,7%, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 4 %/4,5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/10,2 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 3,8 %/5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/7,9 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 64,5 %/61,7 %, tavoite: raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä	Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 8,5 % /8,0 % lukio: 4,5 % / 6,1 % amm: 30,1 % / 28,7 % Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 6,3 % / 4,9 % lukio: 3,4 % / 3,8 % amm: 13,4 % / 14,7 % Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 8,1 % / 9,6 % lukio: 13,3 % / 17,8 % amm: 29,3 % / 26,9 % Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 4,0 % / 4,4 % lukio: 3,4 % / 6,3 % amm: 13,0 % / 12,8 % Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 10,5 % / 8,9 % lukio: 10,1 % / 14 % amm: 16,6 % / 20,1 % Raittius, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 8.-9. lk: 63,9 % / 60,7 %, lukio: 34,8 % / 34,9% amm: 25,8 % / 28,6%
	Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa/hallinto, varhaiskasvatus ja perusopetus, lukiokoulutus	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 90,6 %/ 89,5 %, 8.-9. lk: 76,1 %/ 75,2 %, lukio: 76,0 %/ 74,5 %, amm: 74,7 %/ 76,1 % Oppilashuollon Skype-palaveria on pidetty korona-kevenä tavallista enemmän. Avoin kohtaamispaikka Koppa on kesällä järjestettyine puistotapahtumineen koettu hyvänä toimintamallina. Poikkihallinnollinen Perhe-neuvo on järjestänyt alkuvuodesta avoimia perheitoja. Korona-aikaan järjestettiin live-streamauksena avoin perheilta monitoimijaisena tilaisuutena.

	Elintapaneuvonta edistää hyviä ravinto-liikunta-unitottumuksia/varhaiskasvatus ja perusopetus, lukiokoulutus, Meijän Mikkeli -hanke	PYLL- indeksi (Potential Years of Life Lost), Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet Lähtötilanne (2010-2014): Miehet: Tilanne koko maata huonompi, etenkin alkoholin ja tupakan osalta. Ennenaikaiset menetykset suurimmat: 1) Tapaturmat ja myrkytykset, joista 58 % itsemurhat 2) verenkiertoelinsairaudet ja pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä) Naiset: Tilanne koko maan tasolla. Kehitys positiivisinta koko maassa alkoholin suhteen. Huomio tupakan haittoihin. Ennenaikaiset menetykset suurimmat 1) pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä), trendi huonompaan suuntaan 2) tapaturmat ja myrkytykset, trendi parempaan suuntaan, alkoholihaitat pienentyneet Tavoite: koko maan taso, erityinen huomio: Miehet: alkoholin ja tupakan haittojen vähentäminen. Naiset: Tupakan haittojen vähentäminen. Molemmilla lihavuuden ehkäisy.	Ravinto-, liikunta- ja uniasiat ovat varhaiskasvatuksen perusasioita, joista puhutaan päivittäin lasten huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa Ilo kasvaa liikkuen-hankkeesta on saatu toiminnan edistämiseksi edelleen hankevaroja syksyksi. Me uskallamme-hanke tarjoaa 9. luokkalaisille elintapaneuvontaa.
--	--	--	--

Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus/kasvatus ja perusopetus, lukiokoulutus	Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 % Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 % lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 %	Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) – ei tietoa 2019 THL:n tutkimuksessa ei tuloksia vuoden 2019 osalta. Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 1,1 %/0,9 % 8.-9. lk: 9,3 %/9,1 % lukio: 8,2 %/7,9 % amm: 8,2 %/8,3 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 3,6 %/3,4 % 8.-9. lk: 10,8 %/10,7 % lukio: 12,3 %/11,7 % amm: 12,9 %/10,9 % Varhaiskasvatuksessa on nostettu esiin yksiköissä ja mm. johtajien kehityskeskusteluissa huomion kiinnittäminen lasten toimintaan siten, ettei kukaan jäisi yksin. Varhaiskasvatuksessa syksyllä 2019 lasten toiminnan arvioinnin pohjalta on nostettu kehittämiskohteiksi lasten kuunteleminen kiireettömästi ja lasten yksilöllinen huomiointi sekä lasten osallisuus. Nämä ovat edelleen kehittämiskohteita.
---	---	---	---

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Alueelliset matalan kynnyksen kohtaamispaikat/johto, kasvatus ja perusopetus Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit/johto, kasvatus ja perusopeutus Eri ikäisten ja eri ryhmien kohtaamisen edistäminen läpäisevästi toiminnassa/kaikki tulosalueet Yhdenvertainen harrastusmahdollisuuksien edistäminen ja harrastusmahdollisuuksien hakujärjestelmä/kaikki tulosalueet Tutortoiminta ja lukioden yhteisölliset tapahtumat ja toiminta/lukioiden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat	Perheiden avoin kohtaamispaikka pääkirjaston alakerrassa perustettu ja kokeilun perusteella päätetään paikan jatkosta. Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 82 %/83,3 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 89 %/89,9 %, tavoite: 100 % Lukio: 94 %/93,4 %, tavoite: 100 % Amm. opp: 78,3 %/81,5 %, tavoite: 100 % Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus,% (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 25,5 %/koko maa 27,6 %, tavoite: MLI 30 % 20-64 v. 22,9 %/27,6 %, tavoite: 30 % 65+ 31,6 %/27,8 %, tavoite: 33 % Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1 / 45,1 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio:13,6 %/ 13.1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 % Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): 81,2 %/koko maa (2016) 78,8 % % tavoite: 100 %	Avoin kohtaamispaikka Koppa aloittanut toimintansa pääkirjaston alakerrassa1/2020. Korona-kuukausina toiminta siirtyi verkkoon ja kesällä Koppa toimi 10 kertaa puistotoimintana saaden hyvän vastaanoton. Muissa varhaiskasvatuksen avoimissa yksiköissä toiminta on ollut koronan vuoksi keskeytetty. Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 87,8 % / 89,4 % 8.-9. lk: 96,2 % / 95,9 % Lukio: 97,0 % / 97,8 % Amm. opp: 90,8 % / 91,1 % Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus,% - ei Mikkeli-tietoa 2019 Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 41,9 %/39,5 % 8.-9. lk: 22,6 %/21,9 % lukio: 12,4 %/13,9 % amm: 15,1 %/15,0 % Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % - ei Mikkeli-kohtaista tietoa 2019 Liikennekasvatus kuuluu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetukseen.
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpitee	Kannustetaan sekä oppilaita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn, liikennekasvatus/kasvatus- ja opetushenkilöstö		
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Lähiluontoympäristön hyödyntäminen Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen		

	Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä/kasvatus- ja opetushenkilöstö		Varhaiskasvatuksessa lähi- luontoympäristöä on käytetty koronakuukausina oppimisympäristönä enenevässä määrin. Kulttuurikameli ja kulttuuripolku ovat vakiintunutta toimintaa, mutta korona-aikaan toimintaa ei ole voitu totu- tusti järjestää.
--	---	--	---

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Yhdyspintatyössä valmistau- tuminen uuteen maakuntaan	Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimi- joiden kesken, mm. si-sote- järjestöt/johto, kasvatus ja perusopetus, lukiokoulutus Perheiden hyvinvoinnin tuke- minen eri elämäntilan- teissa/kasvatus- ja opetus- henkilöstö Erityistilanteiden tunnistami- nen (myös heikot signaalit) matalalla kynnyksellä, pari- suhteiden tuki varhain sekä eroauttaminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö Lähikouluperiaatteen vahvis- taminen siten, että lapsille ja nuorille mahdollistuu tarvit- tavat tukitoimet ensisijaisesti omalla koulualueellaan. Toi- mintaa kehitetään yhdessä Essoten koulutiimien kanssa turvaten lapsen ja perheen palvelut matalalla kynnyk- sellä ja varhaisesti./kasvatus- ja opetushenkilöstö	Hyvä keskusteluyhteys van- hempien kanssa, % (Kouluter- veyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Paranee kai- kissa ryhmissä 4.-5. lk: MLI 58,6 %/ koko maa 58,3 % 8.-9. lk: 36,4 %/39,5 % lukio: 33,8 %/38,8 % amm: 40,5 %/40,5 %	Hyvä keskusteluyhteys van- hempien kanssa, %(Kouluter- veyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 64,5 % / 61,7 % 8.-9. lk: 48,4 % / 46,6 % lukio: 41,4 % / 44,5 % amm: 48,6 % / 46,1 % Essoten kanssa on rakennettu toimivaa yhteistyötä. Erityisluokaopetusta on siir- retty entistä enemmän oppi- laiden lähikouluun ja myös oppilashuolto on suunniteltu alueellisesti yhteistyössä Es- soten kanssa.Tällä hetkellä Essoten oppilashuoltotiimistä puuttuu useita koulupsykolo- geja.
Fyysinen, psyykkinen, sosiaali- nen turvallisuus	Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy/koko tulosalue sekä Asumisen ja toimintaympäristön palvelu- alue	sisäilmaongelmaisten kiin- teistöjen määrä vähenee	Sisäilmaongelmien osalta on tehty paljon töitä, mutta edelleen on kouluja ja päivä- koteja, joissa esiintyy sisäil- maongelmia. Sisäilmaongelmaiset kiinteis- töt (2018/2019/31.7.2020): koulut 3/2/0, päiväkodit 1/3/1, muut 1/2/1

	Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymy-paikkoja)/kaikki tulosalueet Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä/kaikki tulosalueet Osallisuuden kokeminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi. Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häiritään välittömästi puuttamalla. Teoille nollatoleranssi/koko henkilöstö Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttamaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa/koko henkilöstö Kartoitetaan lukuvuosittain opiskelijoiden turvallisuuden tuntemuksia/rehtorit Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia/rehtorit Luokkien ryhmytymiseen panostaminen/ryhmänohjaajat Päivitetyt pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat Turvakävelyt/rehtorit	Asuinalueensa turvallisuuden tyytyväisten osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 92,8 %/koko maa 91,2 %, tavoite: 95 % 65v + 92,9 %/91,8 %, tavoite: 95 % Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk; 6,7 % / 7,3 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk; 6,6 %/5,8 %, tavoite: 0 % lukio: 1 %/1,1 %, tavoite: 0 % amm: 3 %/3,3 %, tavoite: 0 %	Asuinalueensa turvallisuuden tyytyväisten osuus, % - ei Mikkeli-tietoa 2019 Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2019) 4.-5. lk: 7,7 % / 7,2 % 8.-9. lk: 6,3 % / 5,5 % lukio: 0,4 % / 1,1 % amm: 4,2 % / 3,6 % Verso- ja resto-koulutuksia on järjestetty. Uusi kouluturvallisuutta edistävä mobiiliohjelma on hankittu ja siihen koulutetaan parhaillaan opetushenkilöstöä. Turvallisuuteen liittyviä harjoituksia tehdään kouluilla vuosittain ja turvallisuussuunnitelmia päivitetään tarvittaessa.
--	--	---	--

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti-kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen/kasvatus- ja opetus-henkilöstö	Huoltajien koulukyyditykset vähenevät, kun oppilaat käyttävät julkisia kulkuneuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät	Kevään koronatilanteessa etäopetuksessa koulukuljetukset vähenevät. Waltti-kortilla mahdollistetaan liikkuminen julkisella liikenteellä sekä kouluun että harrastuksiin.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus, teemapinnat/kasvatus- ja opetus-henkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Kestävä kehitys ja ympäristökasvatus ovat osa opetus-suunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Mm. hankinnoissa huomioidaan kestävän kehityksen tavoitteet.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen			Kasvisruoka on kaikille lapsille ja nuorille vaihtoehtona.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	
Resurssitehokkuus	Biojätteiden kierrätyksen lisääminen syntypaikkalajittelun ja keräämisen tehostamisella/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Syntyvän sekajätteen määrä/määrä pienenee sihtymätoimipisteissä (koulut ja päiväkodit)	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa jätteitä lajitellaan ja erilaisia pakkausmateriaaleja hyödynnetään osittain askarteluissa ja leikeissä.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	
Saavutettavuus	Viisaan liikenteen kokeilut (joukkoliikenteen kutsupalvelut, yhteiskuljetukset esim. koulu-, palvelu- ja asiointiliikenteessä, työmatkaliikennekokeilu AIKO –hankkeessa) – Waltti-kortin käyttö mahdollistaa maksuttoman joukkoliikenteen peruskoululaisille/Kyytineuvo ja koulut	joukkoliikenteen käyttäjämäärät (suoritetta)/määrä kasvaa	Waltti-kortti on edelleen käytössä peruskoululaisilla edistämässä julkisen liikenteen käyttöä.
Palvelujen digitalisointi	Kaupungin omistamien tilojen ja alueiden varausjärjestelmän sähköistäminen sekä markkinoinnin tehostaminen – koulujen käytön laajentaminen kouluajan ulkopuolella/yhteistyö vuokrauspalvelujen kanssa	julkisten tilojen käyttöaste, vajaakäyttöiset kiinteistöt/Lähtötilanne (15 h/vrk) 43 % / Tavoite 65 % Lähtötilanne Rakennuskohtainen varausjärjestelmä / Tavoite Avoin ja hlö riippumaton varausjärjestelmä Sujuvat palvelut	

	TVT-taitoja opetellaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, Google-maailman hyödyntäminen opetuksessa digimateriaalien kanssa/kasvatus- ja opetushenkilöstö Monipuolisia TVT-taitoja vahvistetaan lukiokoulutuksessa. Nettilukion kurssitarjonnan tarkoituksenmukainen hyödyntäminen joustavien opiskelupolkujen mahdollistamiseksi/tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä varhaiskasvatuksessa ja Wilma käytössä perusopetuksessa/kasvatus- ja opetushenkilöstö		Varhaiskasvatuksessa TVT-vastaavat ja perusopetuksessa TVT-tutorit huolehtivat yksikön TVT-osaamisesta. Etäopetusvaiheessa perusopetuksessa opittiin entistä enemmän käyttämään digimateriaalia. Opettajien ja opiskelijoiden TVT-taidot ovat kehittyneet monipuolisesti kevään etäopetuksen aikana. Nettilukion kurssitarjontaa on hyödynnetty opiskelijoiden yksilöllisten opiskelupolkujen mahdollistamiseksi. Käytössä.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä/kasvatus- ja opetushenkilöstö Kaupungin virka-autojen käyttö/koko henkilöstö	käytetään kaupungin biokaasuautoja virka- ja virantoimitusmatkoissa	Käytössä.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Kalevankangas -kehittämisalusta	Edistetään kuntalaisten tasa-arvoisuutta ja osallisuutta liikunnalliseen elämäntapaan/varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus käyttää Kalevankankaan alueen palveluja/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kalevankankaan liikuntapaikkojen käyttö kasvaa	Tilojen käyttö etäisyyksistä riippuen.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Osallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen (nuoret ja aikuiset) osaamisen kehittämisen keinoin/lukiokoulutus	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/Ei tutkintoa: v. 2016: 6612 hlö / pienenee vuosittain Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/v. 2016: 13645 hlö / kasvaa vuosittain Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen/Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % Tavoite: korkeintaan maan keskiarvotaso	Lukiossa käynnistyi Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää - hanke, jonka toimenpiteillä edistetään näitä tavoitteita.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Opintotarjonnan Outlet (monimuotoinen verkostomainen koulutustarjotin)/lukiokoulutus		
	Yhteinen näkyvyys/lukiokoulutus		Osallistuttu aktiivisesti viisiopilaverkoston, LUKEn ym. yhteistyöverkostojen toiminta.
	Koulutuksen järjestäjien oma neuvottelukunta/johto, lukio-koulutus		

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Oppisopimuksia palvelualueelle mahdollisuuksien mukaan/kaikki tulosalueet	Oppisopimusten lukumäärä/15kpl/vuosi	Varhaiskasvatuksessa on ollut neljä työntekijää työllisyyspalveluiden palkkaamana töissä oppisopimuksella.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi/kaikki tulosalueet	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä	Sijaisuuksiin on osittain ollut vaikea saada kelpoisia. Myöskään kaikkiin varhaiskasvatuksen opettajan vakinaisiin tehtäviin ei ole ollut saatavilla kelpoista työntekijää.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Sitoutetaan kaupunkiorganisaatio ja yhteistyökumppanit strategian ja kaupunkibrändin toteuttamiseen Koulutetaan kaupunkiorganisaatiota ja yhteistyökumppaneita/koko henkilöstö	Kaupunkiorganisaatio, yhteistyökumppanit ja kaupunkilaiset käyttävät aktiivisesti Mikkelin uutta brändiä	Strategia ja sen sisältämät ohjelmat otettu huomioon vahvasti mm. Esimieskoulutuksessa sekä kehityskeskusteluissa.
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Tuodaan esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoidaan sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti Laadukkaat kasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä terveet, turvalliset ja uudet tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa/koko henkilöstö Laadukkaat ja monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä mm. Viisiapilaverkoston ja LUKE –verkoston kanssa. Mikkelin rooli verkko-oppimisen ja monimuoto-oppimisen kehittäjänä nostetaan aktiivisesti esille/tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit		Varhaiskasvatuksen laatua seurataan ja kehitetään toiminnan arviointipalautteen pohjalta. Kattilansillan uusi päiväkotitoiminta valmistui kesällä ja Rantakylän päiväkodin rakentaminen on käynnissä. Edelleen joissakin päiväkodeissa on sisäilmaongelmaa. Myös perusopetuksessa on peruskorjattu kouluja ja Anttolaan on valmistettu uusi koulu. Eteläinen aluekoulu on suunnittelussa. Perusopetuksessa aktiivista hanketoimintaa, jonka avulla laatua kehitetään. Lukiossa on runsaasti erilaisia hankkeita ja tiivistä oppilaitosyhteistyötä, joiden avulla parannetaan lukiokoulutuksen laatua.

Tunnusluvut ja suoritetaulukot

Kasvatus ja opetus, hallinto		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Kasvatus ja opetus, hallinto				
Menot	€	408 500	235 299	57,6 %
Tulot	€	-1 100	0	0,0 %
Netto	€	407 400	235 299	57,8 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta				
Menot	€	35 800	16 148	45,1 %
Tulot	€			
Netto	€	35 800	16 148	45,1 %
Projektit				
Menot	€	442 100	294 472	66,6 %
Tulot	€	-430 000	-151 084	35,1 %
Netto	€	12 100	143 389	1185,0 %
Ehkäisevä päihdetyö				
Menot	€	62 600	14 551	23,2 %
Tulot	€			
Netto	€	62 600	14 551	23,2 %
Kasvatus ja opetus, hallinto yhteensä				
Menot	€	949 000	560 470	59,1 %
Tulot	€	-431 100	-151 084	35,0 %
Netto	€	517 900	409 387	79,0 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lautakunnan hallinnon alaisuudessa toiminut ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävä on lakannut 1.5.2020 alkaen. Hyvinvointikoordinaattori on siirtynyt konserni- ja elinvoimapalveluista lautakunnan hallinnon alle 1.5.2020 alkaen. Tähän tehtävään on sisällytetty aikuisväestön parissa tehtävä ehkäisevä päihdetyö. Lasten ja nuorten parissa tehtävässä ehkäisevässä päihdetyössä vastuu on nuorisopalveluissa. Meijän Mikkeli -hanke on toteutunut suunnitellusti ja heinäkuun loppuun jaksotettu maksatushakemuksen käsittely on tilanteessa 31.7.2020 kesken, joten ko. ajankohdalle kuuluva hanketulo tilittyy alkusyksyn aikana. Kesäkuussa on käynnistynyt myös ESR-rahoitteinen Porukalla!-hanke, jolla autetaan korona-pandemian aiheuttamissa vaikeuksissa olevia kansalaisia. Hanke päättyi lokakuussa 2020, joten hankeraportointi tehdään lokakuun seurannan yhteydessä. Lautakunnan kokoukset on pidetty maaliskuusta lähtien etäkokouksina, jotka ovat onnistuneet hyvin.

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Varsinaiset opiskelijat	<i>kpl</i>	788	788	100,0 %
Mikkelin lukio	<i>kpl</i>	760	761	100,1 %
Ristiinan lukio	<i>kpl</i>			
Aikuislukio	<i>kpl</i>	28	27	96,4 %
Aineopiskelijoiden lukumäärä	<i>kpl</i>	151	142	94,0 %
Mikkelin lukio	<i>kpl</i>	1	0	0,0 %
Ristiinan lukio	<i>kpl</i>			
Aikuislukio	<i>kpl</i>	150	142	94,7 %
Opetuskurssien lukumäärä	<i>kpl</i>	822	452	55,0 %
Mikkelin lukio	<i>kpl</i>	747	415	55,6 %
Ristiinan lukio	<i>kpl</i>			
Aikuislukio	<i>kpl</i>	75	37	49,3 %
Lukio yhteensä				
Menot	€	6150000	3 304 253	53,7 %
Tulot	€	-408500	-223 925	54,8 %
Netto	€	5741500	3 080 329	53,7 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toiminta on pääosin talousarvion mukaista. Hankkeista saatavien tulojen arviointi loppuvuoden osalta on haasteellista.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut

Päivähoito		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Omat päiväkodit				
Päiväkot, asiakkaat	<i>kpl</i>	1 106	1 107	100,1 %
Alle 3-vuotiaita	%	19	16	81,8 %
Erityisasiakkaat	%	12	20	164,5 %
Esiopetus, päiväkot ja esiopetusasiakkaat 3-6v	<i>kpl</i>	431	423	98,1 %
pelkässä esiopetuksessa	<i>kpl</i>	53	83	156,6 %
Ostopalvelupäiväkodit				
Päiväkot, asiakkaat	<i>kpl</i>	6	7	116,7 %
Alle 3-vuotiaita	%	17	0	0,0 %
Erityisasiakkaat	%	0	0	

Päiväkot				
Päiväkot, asiakkaat	<i>kpl</i>	1 112	1 114	100,2 %
Alle 3-vuotiaita	%	19	16	84,2 %
Erityisasiakkaat	%	12	20	164,5 %
Esiopetus, päiväkot ja esiopetusasiakkaat 3-6v	<i>kpl</i>	431	423	98,1 %
pelkässä esiopetuksessa	<i>kpl</i>	53	83	156,6 %
Vuorohoito				
Vuorohoito, asiakkaat	<i>kpl</i>	359	355	98,9 %
Päivähoito yhteensä				
Päivähoitoasiakkaat (sis. pv. Koti, erityis ja vuoro- hoito)	<i>kpl</i>	1 524	1 552	101,8 %
Läsnäolopäivien määrä	<i>kpl</i>	354 294	134 905	38,1 %

Ryhmis ja perhepäivähoito		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Ryhmis				
Ryhmis, asiakkaat	<i>kpl</i>	67	72	107,5 %
Perhepäivähoito hoitajan kodissa				
Perhepäivähoito hoitajan kodissa, asiakkaat	<i>kpl</i>	70	55	78,6 %
Perhepäivähoito yhteensä				
Perhepäivähoitopaikat yhteensä	<i>kpl</i>	137	127	92,7 %
Alle 3-vuotiaita	%	51	45	88,0 %
Erityisasiakkaat	%			

Hoidon tuki		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Kotihoidontuki				
Kotihoidontuella hoidettavat lapset	<i>kpl</i>	547	480	87,8 %
Yksityinen tuki				
Yksityisen hoidon tukilapset	<i>kpl</i>	687	712	103,6 %
Muu kuntakohtainen tuki				
Muu kuntakohtainen tuki, asiakas	<i>kpl</i>	39	20	51,3 %
Yhteensä hoidon tuki				
Yhteensä hoidon tuella	<i>kpl</i>	1 273	1 212	95,2 %

Varhaiskasvatus yhteensä		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Varhaiskasvatus yhteensä				
Lapsia yhteensä	<i>kpl</i>	2 895	2 871	99,2 %
€ / asiakas	<i>€/asiakas</i>	10 644	5 994	56,3 %
Menot yhteensä	€	33 002 300	18 277 507	55,4 %
Tulot yhteensä	€	-2 187 100	-1 067 761	48,8 %
Varhaiskasvatus netto	€	30 815 200	17 209 747	55,8 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Varhaiskasvatuksessa lapsimäärä väheni keväällä korona-tilanteesta johtuen oleellisesti. Osa työntekijöistä toimi etätöissä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä lomautettiin, mutta lomautuksia jouduttiin paljon myös perumaan lapsimäärän kasvaessa alkukesästä. Sijaisten tarve väheni. Koronan vuoksi syntyi säästöä mm. henkilöstökuluissa, mutta koronaviruksesta johtuvat varhaiskasvatusmaksujen hyvitykset perheille vähensivät maksutuottoja.

Perusopetuspalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma %
Peruskoulut				
Peruskoulut, oppilaita	<i>kpl</i>	4 733	4 833	102,1 %
joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat	<i>kpl</i>	386	436	113,0 %
Tuntia, koulut	<i>h</i>	9 081	9 079	100,0 %
11-v oppivelvollisuus				
11-v oppivelvollisuus, oppilaita	<i>kpl</i>	104	103	99,0 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Aamu- ja iltapäivätoiminta, osallistujia	<i>kpl</i>	414	413	99,8 %
Perusopetus yhteensä				
Perusopetus yhteensä, oppilaita	<i>kpl</i>	4 837	4 833	99,9 %
Tuntia yhteensä, perusopetus	<i>h</i>	9 081	9 079	100,0 %
Menot	€	52 151 400	27 538 617	52,8 %
Tulot	€	-2 799 900	-2 216 940	79,2 %
Netto	€	49 351 500	25 321 676	51,3 %
Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut yhteensä				
Menot	€	85 153 700	45 816 124	53,8 %
Tulot	€	-4 987 000	-3 284 701	65,9 %
Netto	€	80 166 700	42 531 423	53,1 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Perusopetus siirtyi kevään aikana koronaviruksen takia laajasti etäopetukseen. Osa henkilöstöstä lomautettiin, sairauspoissaolot ja sijaisten tarve vähenivät. Tämä näkyy kevään poikkeustilanteen takia säästönä henkilöstökuluissa. Kevään etäopetusvaiheen takia myös koulukuljetuksissa syntyy säästöä.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

9.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

9.4.1. Johdon analyysi

Koronaviruksen aiheuttaman pandemian hidastamiseksi Valtioneuvosto linjasi maaliskuun puolessa välin seuraavaa. Oppilaitosten, yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, taiteen perusopetuksen sekä kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön tilat suljettiin 13.4.2020 saakka ja lähiopetus niissä keskeytettiin. Opetus ja ohjaus tulee järjestää mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Lisäksi valtion ja kuntien museot, teatterit, Kansallisooppera, kulttuuritalot, kirjastot, kirjastoautot, Kansallisarkiston asiakas- ja tutkijasalipalvelut, harrastustilat ja -paikat, uimahallit ja muut urheilutilat, nuorisotilat, kerhotilat, järjestöjen kokoontumistilat, vanhusten päivätoiminta, kuntouttava työtoiminta ja työkeskukset suljettiin 13.4. saakka. Yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden sekä uskonnollisten yhteisöjen suositeltiin toimivan samoin. Edellisten Valtioneuvoston päätösten johdosta Mikkelin kaupunki päätti, että kaikki kaupungin tapahtumat keväältä ja kesäkuulta perutaan. Edellä mainittuja rajoitteita alettiin purkaa toukokuun puolessa välissä. Edelleen heinäkuun lopussa lautakunnan alainen toiminta ei ollut vielä palannut normaalitasolle.

Heinäkuun seurannassa koronapandemian aiheuttaman poikkeusolon vaikutus hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisessa toiminnassa, sen tuloissa ja menoissa, on nähtävissä. Tulosalueet ovat arvioineet, että koko vuoden toimintatuotot alittuvat noin 630 000 euroa ja toimintakulut alittuvat 340 000 euroa. Myyntitulot ja maksutuotot alittuvat noin 40 000 euroa: kirjaston kuntalaskutus pienenee kirjastojen sulkemisen vuoksi, museokaupan tulot pienenevät, kevään ja kesän tapahtumat eivät toteutuneet ja peruttujen liikuntaryhmien maksuja tullaan palauttamaan. Hankerahoituksen arvioidaan alittavan talousarvion lähes 60 000 eurolla. Muiden toimintatuottojen arvioidaan alittuvan

noin 530 000 euroa: tapahtumatilojen vuokratulot eivät kerry arvioidusti, pääsylipputulot ei kerry, uimahallilipputulot ei kerry ja liikuntapaikkojen ja -tilojen käyttömaksuja ei kerry.

Toimintakulujen alitus arvioidaan muodostuvan seuraavasti. Henkilöstökulut alittuvat tuotannollisten lomautusten johdosta noin 180 000 euroa ja palvelujen ostot alittuvat noin 70 000 euroa. Avustusten arvioidaan alittuvan lähes 90 000 euroa, koska kevään ja kesän tapahtumia ei järjestetä.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan talousarvion toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 290 000 euroa.

9.4.2. Ohjelmakortit

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikunta- ja nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiset tulosalueet järjestävät asukkaiden hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä palveluita. Ne tuottavat monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön sekä kulttuuri- ja liikuntatarjontaa, mikä mahdollistaa kuntalaisille sekä ohjattuja että omaehtoisia palveluja. Palveluissa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyhmät ja kehittämään markkinointia ja käyttäjälähtöisiä palveluita.

Lautakunnan palvelut ovat pääasiallisesti lähipalveluita, joiden järjestäminen maantieteellisesti laajalla alueella on niukkenevilla resursseilla vaikeaa. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaupunginvaltuuston vuonna 2018 tekemä kaupunkirakenneselvitys ja vuonna 2019 hyväksytty palvelusuunnitelma. Tämä vaikuttaa laajasti palveluihin.

Avustuksilla ja monipuolisilla yhteistyösopimuksilla ylläpidetään ja kehitetään palvelutarjoomaa ja luodaan kolmannen sektorin toimijoille mahdollisuuksia kokeilla uudentyyppisten palveluiden tuottamista. Kaupungin eri toimijoiden kesken pyritään yhteistyöhön. Sosiaali- ja terveyspalvelujen irtaannuttua kaupunkiorganisaatiosta on huomattu, että hyvin toiminut yhteistyö palvelujen tuottamisessa on hankaloitunut. Tarkastelujakson kuluessa tulisi pystyä palauttamaan hyväksi havaitut käytännöt ennalleen. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten toimintojen merkitys korostuu uudessa kunnassa soten irtaannuttua. Lautakunnan alaiset toimialat vaikuttavat myönteisesti Mikkelin mainekuvaan viihtyisänä kulttuurikaupunkina.

Liikunta- ja nuorisopalveluissa laaditaan liikuntapaikkaselvitystä, joka laajenee vuoden 2020 aikana liikuntapaikkasuunnitelmaksi. Aluekoulujen yhteydessä huomioidaan nuorisotilojen ja nuorisotyön siirtyminen koulujen yhteyteen sekä lähiliikuntamahdollisuuksien parantaminen.

Sodan ja rauhan keskus Muisti aloittaa toimintansa keväällä 2021, ja se vaikuttaa erityisesti taide, kulttuuri ja tapahtumat –tulosalueen kehittämiseen. Muistin yhteistyö Mikkelin kaupungin museoiden, erityisesti päämajamuseon kanssa, tulee olemaan lähtökohtana resurssien tehokkaalle käytölle erityisesti markkinoinnin, matkailupalveluiden kehittämisen, asiakaspalvelun, kohteiden avoinnapidon ja henkilöstöresurssien osalta. Muun muassa näihin asioihin sekä muuhun museoiden kehittämiseen otetaan kantaa syksyllä 2019 valmistuvassa museostrategiassa.

Kansalaisopiston koulutustehtävä perustuu paikallisesti ja alueellisesti muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja seniorikansalaisten keskimääräistä suurempaan

määrään. Koulutustehtävässä otetaan huomioon myös sivistystarpeen nopeat ja joskus yllättävätkin muutokset.

Kirjastopalveluissa on laadittu suunnitelma kirjastopalvelujen tulevaisuudesta, jossa otetaan kantaa, miten keskeisiä kirjastopalveluita jatkossa kehitetään. Suunnitelmaa ryhdytään toteuttamaan vuonna 2020.

Aluejohtokunnat toimivat Anttolassa, Haukivuorella, Ristiinassa, Suomenniemellä ja Mikkelin pitäjän alueella. Ne edistävät alueensa elinvoimaisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta muun muassa strategisten hankkeiden ja kumppanuuksien kautta. Lisäksi ne myötävaikuttavat alueensa verkostojen kehittämiseen ja hyödyntämiseen.

Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti ovat tärkeitä väyliä osallisuuden turvaamiseksi sekä eri ryhmien näkökulmien huomioon ottamiseksi päätöksenteossa.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Sodan ja rauhan keskus muisti avautuu yleisölle keväällä 2021. Päämajamuseon perusnäyttelyä uusiin hyödyntäen uutta näyttelytekniikkaa. Muistin näyttelyiden pohjaksi on tekeillä alustaratkaisu, ohjelmisto, jonka avulla näyttelykohteiden sisältöjä voidaan luoda ja muokata. Alustaratkaisu on EAKR-rahoitteinen. Päämajamuseo on hankkeessa osarahoittajana. Päämajamuseon näyttelyissä hyödynnetään jatkossa alustaratkaisun mahdollistamia digitaalisia näyttelyelementtejä.

Koronaepidemian vuoksi kaikki museokohteet suljettiin 15.3.2020 alkaen. Kaikki tapahtumat peruutettiin samasta syystä. Museoiden avoinnapitohenkilökunta oli lomautettuna neljä viikkoa ajalla 19.5.-15.6. Museokohteet avattiin 1.7. lukuun ottamatta Kivisakastia ja taidemuseota. Heinäkuun kävijämäärä museokohteissa oli 9945. Kaupunginorkesteri teki alkuvuonna palvelukotiesiintymisiä ja kausikonsertteja normaalisti. Konserttikausi keskeytettiin 13. maaliskuuta. Muusikot olivat palkanmaksun keskeytyksessä 2.4.-14.5.2020. Orkesteri ei ole esiintynyt maaliskuun jälkeen, koska myös kaikki kesän festivaaliesiintymiset peruttiin. Orkesteri on toteuttanut erilaisia videointeja, joita on julkaistu verkossa. Orkesteri on käynyt keskusteluja eri hyvinvointipalveluiden ja -hankkeiden kanssa kokonaisuuksista, joissa orkesteri on mukana tulevaisuudessa. Yleisissä kulttuuripalveluissa vuoden ensimmäiset kuukaudet menivät suunnitelman mukaisesti, mutta sitten tuli iso muutos toimintaan. Yleisissä kulttuuripalveluissa ei ole ollut varsinaista tapahtumatoimintaa maaliskuun puolesta välistä kesäkuun loppuun saakka koronaviruspandemiaan (COVID19) liittyvien rajoitusten vuoksi. Isommista kokonaisuuksista mm. Huliivilikarnevaali ja suurin osa puistokonserttisarjasta jouduttiin perumaan, samoin Kulttuuripolun ja KulttuuriKamelin loppukevään kokonaisuudet sekä kulttuurivierailut ikäihmisten palveluyksiköissä. Rajoitukset vaikuttivat myös yhteistyöhön ja kolmannen sektorin toimintaan, koska tapahtumat peruuntuivat kevään ja osin kesän osalta. Tässä tilanteessa tavoitteet eivät ole toteutuneet.

Liikkuva Mikkeli 2030 –ohjelmaan liittyvät työpajat ja asiakaskyselyt toteutettiin alkuvuoden aikana; osa suunnitelluista työpajoista ja haastatteluista jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi. Ole-massa olevien liikuntapaikkojen korjaustarpeiden kartoitus on aloitettu. Ristiinan nuorisotilan sijoittaminen yhtenäiskoulun yhteyteen on hankesuunnitteluvaiheessa ja toteutuu vuoden 2021 aikana. Kattilansillan nuorisotalosta on luovuttu ja siirrytty tilapäistiloihin odottamaan Eteläisen aluekoulun valmistumista.

Kansalaisopiston kevätlukukausi keskeytettiin koronavirusepidemian takia kaupungin poikkeusolojen johtoryhmän päätöksellä 14. Maaliskuuta ja määräaikaiset tuntiopettajat irtisanottiin 16. maaliskuuta. Osa kielenopetuksesta ja lasten ja nuorten taiteen perusopetukseen liittyvästä kuvataideopetuksesta hoidettiin loppukevään aikana etäopetuksena. Lisäksi taiteen perusopetukseen liittyvää musiikin yksilöopetusta jatkettiin toukokuun 13. jälkeen, kun koulutkin aloittivat jälleen toimintansa. Kirjastopalveluissa on toteutettu kirjastolle laadittua palvelusuunnitelmaa valtuuston päätösten mukaisesti. Palveluverkkoa on tiivistetty lakkauttamalla Kalevankankaan ja Lähemäen kirjastot 1.1. ja Rantakylän kirjasto 1.7. Erityisesti lasten ja nuorten kirjastopalvelujen kriittisimpiä tarpeita paikkaamaan on perus-

tettu uusi, hakeutuva palvelumuoto Liikkuva kirjastopalvelu, joka tuo kirjastoaineistoja ja henkilökunnan osaamista perinteisten kirjastotilojen ulkopuolelle. Liikkuvaan kirjastopalveluun on siirtynyt kaksi henkilöä kirjaston henkilökunnasta ja se aloittaa toimintansa viikolla 35. Toimintamuotoja ovat esimerkiksi pop-up -kirjastot, satutunnit ja kirjallisuustuokiot, joita toteutetaan eri paikoissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Liikkuvan kirjastopalvelun kouluyhteistyöhön kuuluvat muun muassa Kirjastopolku-ohjelmaan kuuluvien kirjavinkkausten pitäminen ja kirjakassien toimittaminen kouluille. Kirjaston verkkopalveluja on kehitetty palvelusuunnitelman mukaisesti Lumme-kirjastojen laajuudessa. Esimerkiksi e-kirjahankintaan on panostettu sekä otettu käyttöön kotimainen etä-eMagz -palvelu, joka mahdollistaa asiakkaille sähköisten aikakauslehtien lukemisen myös muualla kuin kirjaston verkossa. E-aineistojen käyttö on kasvanut voimakkaasti.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Syrjäytymisen ehkäisy	Maksuttomat tapahtumat ja teemapäivät/kaikki tulosalueet	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely)	Kirjaston tapahtumissa 1186 osallistujaa.
	Liikuntaseuroihin kuuluvien lasten ja nuorten ohjaaminen liikunnan pariin, matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia tarjoavien liikuntatoimijoiden avustaminen/liikunta- ja nuorisopalvelut	lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 90,6 %/ 89,5 % 8.-9. lk: 76,1 %/ 75,2 % lukio: 76 %/ 74,5 % amm: 74,7 %/ 76,1 %
	Aktiivinen arki ja muut vapaa-ajantoimintoihin kannustavat tapahtumat/kaikki tulosalueet	Elämänlaatusa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ri	Elämänlaatusa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ri Mikkeli-kohtaisia tietoja 2019
Kumppanuustalo-toimintamalli	Kumppanuusmallin valmistelu hankkeessa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa/elinikäinen oppiminen ja osallisuus -tulosalue	(2015): Kaikki MLI 53,8 %/koko maa 54,5 %, tavoite: 60 % 65+ 56,6 %/52,4 %, tavoite 60 % Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely)	Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) – ei Kouluterveyskyselyssä 2019
	Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen: lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien kuuleminen päätöksenteossa/kaikki tulosalueet	Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.- 8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 % Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 %	Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 1,1 %/0,9 % 8.-9. lk: 9,3 %/9,1 % lukio: 8,2 %/7,9 % amm: 8,2 %/8,3 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 3,6 %/3,4 % 8.-9. lk: 10,8 %/10,7 % lukio: 12,3 %/11,7 % amm: 12,9 %/10,9 %

		lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 % Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/kokoomaa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 % Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (MLI/kokoomaa 2015): Kaikki 9,9 %/8,6 %, tavoite: 0 % 20-64 v. 10,2 %/8,6 %, tavoite: 0 % 65+ 9,1 %/8,6 %, tavoite: 0 %	Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ei Mikkeli-kohtaista tietoa Kaupunginorkesteri teki tamikuussa palvelukotikiertueen ja esiintyi Voimaa vanhuuteen hankkeen päätösseminaarissa sekä siihen liittyneissä päivätansseissa. Kumppanuustalotoimintamallin valmistelu on kesken, kun Lähemäki-talon kehittäminen kumppanuustaloksi kariutui. Kumppanuustaloa viedään eteenpäin lähinnä toimintamallia kehittämällä, jolloin kumppanuus voi toteutua eri puolilla kaupunkia ilman erillistä kumppanuustalokiinteistöä.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella/kaikki tulosalueet		Kirjaston digiopastukset: tietotunnit 12 x 1 t, yht. 56 osallistujaa, ja Esteryn vapaaehtoisten pitämä digiopastus 10 x 2 t, yht. 180 osallistujaa. Orkesteri teki suoran internet-lähetysten konsertista Mikaelista helmikuussa. Tämän lisäksi orkesteri oli mukana valtakunnallisessa videoinnissa, joka esitettiin mm. YLEllä. (10000 katselukertaa Youtubessa + YLEn TV-lähetys). Orkesterin omia kevään ja kesän videotuotantoja on katsottu n. 2000 kertaa. Osallistavan budjetoinnin kehittäminen liittyy osin vielä kesken olevan aluejohtokunta-toiminnan uudistamiseen ja kumppanuustalotoimintamallin kehittämiseen. Euro- tai hankemäärää ei näin ollen pystytty nimeämään. Kaupungin osallisuussuunnitelmassa todetaan, että osallistavan budjetoinnin toimintamalli jalkautetaan osaksi palvelualueiden toimintaa vuoden 2021 loppuun mennessä saavutettavat tavoitteet ja osallistujamäärät
	Osallistavan budjetoinnin kokeilujen jatkaminen ja sopivien mallien löytäminen/kansalaisopisto		
	Meijän Mikkeli –hankkeen kautta syntyvät eri-ikäisille kohdentuvat osallisuuden edistämismallit/Meijän Mikkeli-hanke ja yhteistyö kaikkien tulosalueiden kesken	Osallistavalla budjetoinnilla jaettu raha euroina Osallistavan budjetoinnin hankkeiden määrä Tuensiirtohankkeiden tavoitteiden saavuttaminen ja osallistujamäärät	

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Julkisen taiteen edistäminen/museopalvelut	Julkisen taiteen poikkihallinnollisen työryhmä kokoontuu säännöllisesti	Julkisen taiteen työryhmä kokoontui keväällä noin kerran kuukaudessa.
	Vapaasti koulu- ja vapaa-ajankäytössä olevien lähiliikuntapaikkojen huomiointi kouluverkkoratkaisujen yhteydessä, liikkumaan kannustavat ratkaisut koulu-suunnittelussa/liikuntapalvelut	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/45,1 %, tavoite MLI: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio: 13,6 %/13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 %	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 41,9 %/39,5 % 8.-9. lk: 22,6 %/21,9 % lukio: 12,4 %/13,9 % amm: 15,1 %/15,0 %

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Olkari-toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen yhdessä maakunnan kanssa/nuorisopalvelut	Tilaratkaisun toimivuus	Ohjaamo Olkari toimii suunnitelman mukaisesti monialaisena nuorten palvelujen tarjoajana.
	Esteettömyyden edistämisen palveluissa/kaikki tulosalueet	Esteettömyyssuunnitelma tehty	Kaupungin esteettömyyssuunnitelmaa päivitetään parhaillaan.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Matkailun edistäminen	Muistin toteuttaminen/kulttuuri- ja museojohtaja	Muisti avautuu kävijöille keväällä 2021	Muistia valmistellaan, avajaiset keväällä 2021.
	Museostrategian liittäminen matkailustrategiaan/kulttuuri- ja museojohtaja	On liitetty	On liitetty.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuo- tanta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Mikkelin vahuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ja brändin rakentaminen	Laadukkaiden tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden järjestäminen/taide, kulttuuri ja tapahtumat -tulosalue Laadukkaat kirjastopalvelut ja kansalaisopisto/elinikäinen oppiminen ja osallisuus -tulosalue	Kävijämäärät, tavoite: kaikissa kävijämäärät kasvavat lähtötilanne (2017): Kirjasto: 635 534 Museo: 38 491 Orkesteri: 16 918 Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa: 47 467; kävijämäärä tapahtumissa,	Kävijämäärät Kirjasto: 214 045 kävijää Museo: 11 895 kävijää. Orkesteri: Kuulijamäärä yhteensä tammi-maaliskuu 2 300. (Ilman peruuntumisia kuulijamäärä olisi 6 000- 7 000.) Orkesterin kevään ja alkukesän striimejä ja videotallenteita on katsottu 2 000 kertaa.

	Laadukkaiden liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito/liikunta- ja nuorisopalvelut	joihin on myönnetty kohdeavustusta: 13 293; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 12 011 Uimahalli: 148 829 Teatteri: 37 586 Kansalaisopisto: 5500 opiskelijaa	Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa: 5819; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta: 37; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 2145 Uimahalli: 62 750 Teatteri: Kansalaisopisto: 3699 opiskelijaa kevätlukukaudella Orkesteri: Kuulijamäärä yhteensä tammi-maaliskuu 2300. (Ilman peruuntumisia kuulijamäärä olisi 6000-7000 heinäkuun lopussa.) Orkesterin kevään ja alkukauden striimejä ja videotallenteita on katsottu 2000 kertaa.
--	--	---	--

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistämisen. Tavoitteena oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen.	Nuorten tavoittaminen, motivointi ja ohjaus työllistämistoimenpiteisiin, Olkkarin ja TE-toimiston yhteistyön lisääminen nuorten työllistämiseen liittyen/liikunta- ja nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, lähtötilanne (MLI/koko maa) 6,3 %/8,3 %, tavoite 5 % Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % tavoite korkeintaan maan keskiarvotaso	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä / tapaamiskerrat 537 Koulutuksen ulkopuolelle jääneet Mikkeli/koko maa 2018: 6,2 %/7,9 % (Sotkanet/THL) Nuorisotyöttömyys (17-24 v) Mikkeli/koko maa 2018:14,3%/12,3%

Tunnusluvut ja suoritetaulukot

Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut, hallinto		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Hallinto yhteensä				
Menot	€	2 230 400	1306344	0,0 %
Tulot	€	0	0	
Netto	€	2 230 400	1 306 344	58,6 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lautakunnan hallintoon sijoittuvat mm. kumppanuussopimukset Mikkelin Teatterin kannatusyhdistyksen, Mikkelin musiikkiopiston kannatusyhdistyksen ja Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin kanssa. Korona-pandemian vuoksi Mikkelin Teatteri perui esitykset maaliskuun puolesta välistä alkaen ja tilaisuudet (esim. kulttuuritilaisuudet) Mikaelissa peruttiin - musiikkiopisto siirtyi yksilökohtaiseen etäopetukseen. Kaupungin häiriötilanteiden johtoryhmässä linjattiin, että koska kumppanuussopimusten mukainen toiminta ei ole toteutunut alkuvuodesta täysimääräisenä, tulee kaupungin kumppanuussopimusten euromääriä sopeuttaa. Sopeutus tullaan tekemään loppuvuodesta, aikataulu sovitaan teatterin ja Mikaelin toimijoiden kanssa. Lautakunnan kokoukset on pidetty maaliskuusta alkaen etäkokouksina, kokoukset ovat onnistuneet hyvin.

Taide, kulttuuri ja tapahtumat		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Hallinto yhteensä				
Hallinto, menot yhteensä	€	17 900	8 833	49,3 %
Hallinto, tulot yhteensä	€	0	0	
Hallinto, netto	€	17 900	8 833	49,3 %
Muu kulttuuritoiminta				
Asiakkaat, kpl	kpl	35 000	5 819	16,6 %
Menot	€	664 900	251 886	37,9 %
Tulot	€	-97 500	0	0,0 %
Netto	€	567 400	251 886	44,4 %
Museot				
Museot, käynnit	kpl	36 150	11 895	32,9 %
Näyttelyiden määrä	kpl	12	9	75,0 %
Tallenteiden määrä	kpl	48 481	48 481	100,0 %
Sijoitettavien teosten määrä	kpl	706	706	100,0 %
Menot	€	1 425 100	732 886	51,4 %
Tulot	€	-112 000	-84 784	75,7 %
Netto	€	1 313 100	648 102	49,4 %
Orkesteritoiminta				
Orkesterin konsertit ja esitykset	kpl	90	20	22,2 %
Kuulijoiden määrä	kpl	15 000	2 300	15,3 %
Menot	€	1 020 600	462 254	45,3 %
Tulot	€	-117 500	-54 435	46,3 %
Tulot% menoista	%	11,5	11,8	102,6 %
Netto	€	903 100	407 819	45,2 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Yleisissä kulttuuripalveluissa ei ole ollut tapahtumatoimintaa ajalla 15.3.-30.6. koronapandemiaan liittyvien rajoitusten vuoksi, joten tavoitteet eivät ole toteutuneet. Yleisissä kulttuuripalveluissa oli palkanmaksun keskeytykset kulttuurituottajalla ajalla 3.4.-17.5. ja Hulivilikarnevaalin määräaikaikaisella tuottajalla 3.4.-15.7. Mikkelin kaupungin museoiden kaikki yleisökohteet olivat suljettuna ja tapahtumat peruutettu koronaepidemian vuoksi 15.3.-30.6. Museoiden avoinnapiitoon osallistuva henkilökunta oli lomautettuna ajalla 19.5.-15.6. neljän viikon ajan. Mikkelin 12. kuvitustriennalen ajankohtaa siirrettiin kahdella kuukaudella kesäkuun alusta eteen päin. Triennale avattiin yleisölle 8.8. Museoiden kävijätavoitteita ei saavuteta, vaikka heinäkuun kävijämäärä museokohteissa oli 9945. Kaupunginorkesterin kaikki tapahtumat peruttiin välillä 13.3.-31.7. jolloin reilu puolet tapahtumista jäi tekemättä. Kuulijoita oli 2300, joka on n. kolmasosa odotetusta. Tuloja ja jäi saamatta merkittävästi mutta samalla myös toimintakuluja jäi toteutumatta.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Vapaa sivistystyö		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Vapaa sivistystyö, opiskelijat	kpl	5 500	3 699	67,3 %
€ / opiskelija*	€/opiskelija	357	268	75,1 %
Opetustunnit	kpl	21 200	9 221	43,5 %
€ / opetustunti*	€/opetus- tunti	93	107	115,1 %
Kurssilaisia	kpl	10 000	4 979	49,8 %
€ / kurssilainen*	€/kurssilai- nen	196	199	101,5 %
Menot	€	1 929 900	992 943	51,5 %
Tulot	€	-520 000	-71 794	13,8 %
Netto	€	1 409 900	921 149	65,3 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Kirjastopalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Pääkirjasto				
Pääkirjasto, lainat	kpl	470 000	195 520	41,6 %
Käynnit	kpl	415 000	173 225	41,7 %
Menot	€	2 362 900	1 391 756	58,9 %
Tulot	€	-441 800	-111 030	25,1 %
Netto	€	1 921 100	1 280 726	66,7 %
Lähikirjastot				
Lähikirjastot, lainat	kpl	74 000	91 393	123,5 %
Käynnit	kpl	62 000	40 820	65,8 %
Menot	€	1 299 800	636 038	48,9 %
Tulot	€	-20 000	-5 316	26,6 %
Netto	€	1 279 800	630 722	49,3 %

Kirjastot yhteensä				
Kirjastot yhteensä, lainat	<i>kpl</i>	544 000	286 913	52,7 %
Käynnit	<i>kpl</i>	477 000	214 045	44,9 %
Menot	€	3 320 000	2 027 794	61,1 %
Tulot	€	-456 400	-116 347	25,5 %
Netto	€	2 863 600	1 911 447	66,7 %
Kirjastopalvelut yhteensä				
Toiminnan menot yhteensä	€	3 717 800	2 056 982	55,3 %
Toiminnan tulot yhteensä	€	-519 000	-196 258	37,8 %
Netto	€	3 198 800	1 860 724	58,2 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

-Vapaa sivistystyö: opiskelija- ja kurssilaismäärät vastaavat talousarviota, mutta tuntimäärä on budjetoitua suppeampi ja se johtuu siitä, että kevätlukukausi keskeytettiin koronavirusepidemian varotoimien takia noin neljä viikkoa ennen lukuvuoden loppua. Näin ollen tuntikertymä oli alhaisempi kuin se, mikä olisi ilman koronaepidemiaa toteutunut. - Kirjastopalvelut: Käynnit ja lainat eivät ole toteutuneet täysin talousarvion mukaisina, koska koronavirusepidemiasta johtuneet määräykset ovat vaikuttaneet toimintaan. Kirjastotilat olivat kokonaan suljettuina 15.3. - 10.5., minkä jälkeen kirjastot ovat toimineet supistetuin aukioloajoin ja palveluin eikä omatoimikäyttöä voitu avata.

TA2020 luvut eivät sisällä hallinnon kustannuksia

Liikuntapalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Ulkoliikunta-alueet ja liikuntareitit				
Ulkoliikunta-alueet	<i>kpl</i>	114	131	114,9 %
Liikuntareitit	<i>km</i>	299	287	95,8 %
Menot	€			
Jäähallit				
Käyttöaste	%			
Käyttötunnit	<i>h</i>	7 250	2 758	38,0 %
Uimahallit				
Käynnit	<i>kpl</i>	195 000	62 750	32,2 %
Liikuntatoiminta				
Liikuntatoiminta, käynnit	<i>kpl</i>	30 000	5 802	19,3 %
Netto	€	0		
Seura- ja järjestötoiminta				
Avustettujen seurojen määrä	<i>kpl</i>	45	37	82,2 %
Liikuntapalvelut yhteensä				
Menot	€	6 927 600	3 920 051	56,6 %
Tulot	€	-1 313 130	-329 236	25,1 %
Tulot% menoista	%	-19 %	-8	
Netto	€	5 614 470	3 590 815	64,0 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ulkoliikunta-alueiden määrä ei ole lisääntynyt, muutos johtuu Liikkuva Mikkeli 2030 -ohjelman myötä tehdyistä tarkennuksista liikuntapaikkalistoissa.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Nuorisotoiminta		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Nuorisotilat				
Nuorisotilat, käynnit	<i>kpl</i>	22 100	6 764	30,6 %
Nuorisotoiminta				
Nuorisotoiminta, käynnit	<i>kpl</i>	2 500	1 024	41,0 %
Järjestöjen nuorisotoiminta				
Avustettuja järjestöjä	<i>kpl</i>	20	13	65,0 %
Nuorisotyö yhteensä				
Menot	€	1 539 800	789 392	51,3 %
Tulot	€	-200 600	-44 197	22,0 %
Netto	€	1 339 200	745 195	55,6 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Nuorisotilat olivat suljettuina ja tapahtumatyyppinen toiminta keskeytettynä ajalla 15.3. - 31.5. koronapandemian vuoksi. Nuorisotyötä tehtiin ko. aikana tehostetusti jalkautuen ja digitaalisesti, vuorovaikutteisia kohtaamisia kirjattu 2771 kpl.

TA2020 luvut eivät sisällä hallinnon kustannuksia

9.5. Kaupunkiympäristölautakunta

9.5.1. Johdon analyysi

Raportointijakson aikana Suomi ja Mikkeli taisteli vaikutuksiltaan ennennäkemättömän korona-viruksen kanssa. Kaupungin, kuten useiden muidenkin työnantajien henkilökunta määrättiin etätöihin. Lomakaudella etätöitä on tehty edellisvuosia huomattavasti suurempana määränä. Kahdenvälisiä asiakastapaamisia jouduttiin välttämään ja asiointi on tapahtunut puhelinpalveluna tai sähköisiä asiointikanavia pitkin. Uutta palvelumuotoilua on rakennettu mm. rakennusvalvonnan kohdekäynneille työ-
turvallisuuden takaamiseksi.

Kaupungin investoinnit etenivät korona-aikajaksosta huolimatta. Palvelualueen johto oli keskeisessä roolissa kaupungin häiriötilanteen johdossa. Tulonmuodostukseen vaikutti heikentävästi mm. erilaiset palvelumaksuista esim. tunnin maksuton pysäköinti tai yritysten vuokrahelpotukset, joilla kaupunki pyrki osaltaan helpottamaan yritysten selviämistä koronakriisin yli. Rakentamista ja ylläpitoa jatkettiin lähes normaalisti. Palvelualueella lomautettiin henkilökuntaa osana korona-ajasta johtunutta palveluiden määräaikaista sulkemista tai asiakaspakoa. Korona-aika on siirtänyt tekemättä jääneitä töitä purettavaksi normaalimpaan ajanjaksoon. Raportointijakson päättyessä yhteiskunta, kaupunki eikä palvelualue ole palautunut ennen koronaa olleeseen toiminnalliseen tilanteeseen

9.5.2. Ohjelmakortit

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue tuottaa kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle vetovoimaisen elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnittelemalla, rakentamalla ja ylläpitämällä kiinteistöjä ja yhdyskuntateknisiä verkostoja sekä viher- ja virkistysalueita. Tarjotaan tilaratkaisuja asiakkaille, edistetään toimitilojen käytön tehokkuutta ja ylläpidon taloudellisuutta sekä vastataan kiinteistöjen arvonsäilymisestä. Maaseutu- ja lomitustoimen toiminta-alueena on maataloushallinnon ja maatalousyrittäjien lomituspalveluiden järjestäminen sekä maaseudun elinkeinotoiminnan kehittäminen seitsemän kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Kaupunkiympäristölautakunnan alainen palvelualue vastaa toimialansa viranomaistehtävistä, omistajahallintatehtävistä sekä palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

Palvelualueen tavoitteena on tuottaa kaavoitus- mittaus- ja kartastopalveluja sekä hankkia ja luovuttaa maata taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan alaisiin palveluihin kuuluvat yhdyskuntateknisten palveluiden ylläpito ja rakennuttaminen, joukkoliikenteen palveluiden organisointi, lentoaseman ylläpito, torien hallinnointi ja palveluiden järjestäminen ja tilaratkaisut (rakentaminen, vuokraaminen, hankkiminen, myyminen ja purkaminen). Maaseutu ja lomituspalveluissa palvelee lähellä asiakasta ja tarjotaan toimivia sähköisiä palveluja. Palvelualue vastaa rakennusvalvonta- ja jätehuoltoviranomaisen sekä pysäköintipalveluiden tuottamisesta.

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupunkiympäristölautakunnan lupa- ja valvontajaosto.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Maatalousyrittäjien sijaisapulomitus / lomituspääl- liikkö	sijaisapu-lomitus päivät / vuosi	Lomitusalueella yhteensä 1.844 pv, joista Mikkelin kau- pungissa 642 pv.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ely ei sisällyttänyt uuteen urakkaansa tehostettuja talvipyöräilyreittejä mukaan. Kaupunki poistaa myös säästösyistä kokeilureitit tehostetusta kunnossapidosta.	0 kpl	Ei toteudu

	Kehitetään edellytyksiä joukkoliikenteen käytön lisäämiseksi. Paikallisliikennepalveluiden kilpailutuksessa 2020 asetetaan merkittävät vaatimukset ympäristöystävällisten polttoaineiden käytölle / Kyytineuvo	Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). Ympäristöystävällisiä polttoaineita käyttäville autoille merkittävä osuus kilpailutuksen kalustovaatimuksissa	Vuoden ensimmäisen puoliskon matkustusmäärä alle puolet v.2019 matkoista. Syynä koronakevät sekä lumeton, leuto alkutalvi. Syksyllä käynnistyvään kilpailutukseen asetettava biokaasuvaatimus koskee noin kolmasosaa kilpailutettavasta kalustosta.
	Virkamatkat tehdään ensisijaisesti kaupungin omilla autoilla tai julkisilla liikennevälineillä.	Virka-autojen käyttöasteen nosto 100 %:iin. Polttoaineena käytetään pelkästään biokaasua.	Virka-autot poistettiin yleisestä käytöstä osana koronaviruksen leviämisen torjuntaa.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien rakentaminen ja uusiminen asetuksen edellyttämälle tasolle /rakkennusvalvonta	kpl / vuosi.	10 kpl jätevesijärjestelmien korjauksiin jätettyjä lupahakemuksia.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Alue-urakoiden hiekanpoiston aloittamisen ajankohtaa täsmennetään olosuhteiden mukaisesti ja urakoitsijoiden toimenpideaikoja esim. hiekanpoiston 2 viikkoa valvotaan. / Kunnossapitopäällikkö	Toteuttamisaika 14/vrk.	Toteutui keväällä 2020.
	Kaupunkikonsernin ja -yhtiöiden (omistus >50%) uudet autot hankitaan kotimaista ja päästötöntä energiaa käyttävinä (esim. biokaasu, sähkö). / Kaupunkikonserni; Hankintapalvelut ja kaupunkikonsernin yhtiöt	Pääpolttoaineina fossiilista Be/DI- käyttäviä autoja ei enää hankita.	Emo ei hankkinut jaksolla käyttöönsä uusia autoja. Konsernissa palvelutuotannon kilpailutuksessa uusiutuva polttoaineen käyttö on lisääntynyt.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Maapolitiikka	Valmistellaan uusi maapolitiittinen ohjelma, sillä nykyinen on jo kymmenen vuoden takaa ja siten vanhentunut. / Kaupungingeodeetti, tekninen johtaja Päivitetään valtuuston hyväksymät tontinluovutusperiaatteet. / Kaupungingeodeetti	Maapolitiittinen ohjelma valmistuu ja viedään valtuuston päätettäväksi vuoden 2020 aikana. Tontinluovutusperiaatteet valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2020 aikana.	Maapolitiittista ohjelmaa ja tontinluovutuksen yleisiä periaatteita on valmisteltu päätöksentekoon.
	Ennakoiva ja strategiaa tukeva raakamaan hankkiminen. / Kaupungingeodeetti	Maahankinnat Satamalahden kehittämiseksi.	Maanhankintaa Satama-alueella ei ole tapahtunut.
Matkailun edistäminen	Urpolan Luontokeskuksen toimintaa kehitetään edelleen mm. uusilla näyttelyillä. Luontokeskuksesta rakennetaan paikallinen Saigamaa Geopark -keskus, jossa ovat näkyvillä Geopark, luonto, matkailu ja luontokasvatus. / Palvelujohtaja	Urpolan luontokeskuksen toiminnan tunnettuuden lisääntyminen ja kävijämäärän kasvu.	Digitaalinen Geopark-aineisto kasvoi. Koronasta johtuen Luontokeskuksen avaaminen siirtyi 2 kuukautta. Kesän kävijämäärä tulee yltämään edellisvuoden tasolle.

	Rakennetaan osaltamme systemaattisesti Kaihun matkailualueen toiminnallisuutta.	Kävijämäärän kehittyminen.	Kaihun matkailualueen kehittämiseen vaikutti Mikkeli-puisto ry:n konkurssi, jonka prosessiin käytettiin kaupungin resurssit.
	Huolehditaan vesimatkailun kasvun mahdollisuuksista mm retkisatamaverkostoa ja opastausta parantamalla. / Sai-maa Geopark	Kunnostettujen kohteiden määrä.	Opastustauluja ja viitoitusta kehitettiin.
Resurssitehokkuus	Jättemateriaalien tehokkaampi hyödyntäminen. / Metsäsairila Oy	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sarilassa. Uusi vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2020.	Käyttöönotto on siirtynyt alkuvuoteen 2021 telttakokonaisuuden toimituksen myöhästyttyä.
	Biohajoavat jätteet (biojäte, vihermassa, jätevesiliete yms.) esikäsitellään biojalostamossa. Samalla ravinteiden kierrätys tehostuu. Liikennebiokaasun tuotanto alkaa. Lisätään liikennebiokaasun käyttöä omissa kilpailutettavissa kuljetuksissa. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sarilassa. Uusi vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2020. Hallin rakennustyöt nyt meneillään.	Biojalostamon rakentaminen on edennyt ja käyttökokeet alkavat syksyllä 2020. Käyttöönotto on siirtynyt alkuvuoteen 2021 telttakokonaisuuden toimituksen myöhästyttyä.
	Asumisen jäte hyödynnetään materiaalina tai energiana mahdollisimman tehokkaasti. Kehitetään materiaalien hyödyntämisen lähtökohtia. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Asumisen jätteen hyödyntäminen n 98%	Toteutuu.
	Ylijäämämaiden (sekä tiilen ja betonin) jalostus hyötykäyttöön, myös alueen ulkopuoliseen käyttöön eli esim. EcoSairilan rakentamiseen. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Ylijäämämaiden jalostus aloitettu tiilen ja betonin osalta EcoSairilan katuun 2019. Maa-aineksia otetaan vastaan rajoitetusti aluksi 2020 alkaen.	Lajittelu tapahtuu enemmässä määrin jo kohteessa. Vastaanotto toimii ympäristöluvan puitteissa. Urpolan koulun ja jätevedenpuhdistamon purkutyöt on suunniteltu materiaalien uusiokäytön näkökulmasta.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Saavutettavuus	Joukkoliikennepalveluita kehitetään asiakaslähtöisesti kaupunkiympäristön muutokset huomioiden. Servitetaan mahdollisuuksia saada hankerahoitusta, jonka myötä yli 65-vuotiaiden osapäiväisesti maksuton joukkoliikennekokeilu voitaisiin käynnistää. Palveluliikenteen kutsuohjausta kehitetään yhteistyössä Essoten kanssa. Joukkoliikenteen helppokäyttöisyyttä lisätään huomioiden mm. maksutavat, myyntikanavat, informaatiojärjestelmät, sekä viestintä ja markkinointi. / Kyytineuvo, logistiikkapäällikkö	Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). Hankerahoituksen saaminen palveluiden kehittämiseen ja kokeiluihin. Uuden palvelukonseptin luominen palveluliikenteeseen. Joukkoliikenteen näkyvyyden ja profiilin nosto.	Matkamäärät eivät kehity 2020 koronan vuoksi. Hankkeita ei ole avattu tai palveluliikenteen uutta palvelukonseptia viety eteenpäin tilanteen haastavuudesta johtuen. Paikallisiikenteen palvelutasoa kehittävä suunnitelma valmistunut, sekä otetaan käyttöön uuden sopimuskauden myötä 2021. Alueellisen liikkumisen palveluita kehitetty Walthi-lipun laajentumisella lähikuntien alueelle.
Palvelujen digitalisointi	- Koulujen iltaja viikonloppukäyttö tilojen varaaminen Timmin kautta selkeämmäksi. Rantakylän koulun pilotointi antaa suuntaviivoja aluekoulusuunnitteluun. Laajennetaan mallia muidenkin koulujen piiriin mahdollisuuksien mukaan. - Palvelumuotoillaan kokonaisuus houkuttelevammaksi. Nykyisen prosessin tehostaminen nopean varaamisen mahdollistamiseksi. (ASTY/Palvelujohtaja) - Tapahtumasivusto-verkkopalvelua (avattu 09/2019) kehitetään yhteistyössä monipuolisemmaksi. Aluevarausten ohjaaminen ja keskittämisen jatkuu. Sähköinen asiointi liitetään sivustolle tapahtumalupien osalta. (ASTY/Palvelujohtaja) - Torivarausten helpottaminen ja nykyaikaistaminen verkkopalvelun kautta, kartoitetaan mahdollisuudet ja resurssit. (ASTY/Palvelujohtaja)	- Mittari; varausasteen vertaaminen aiempaan (Timmi – raportit) Tavoite: Varausasteen nostaminen prosessien kehittymisen myötä. Lisäksi tavoitteena käyttäjien kulkeminen tiloissa turvallisesti ja helposti kulunhallinnan suunnittelun avulla. - Mittari: Asiakaskokemus ja palautteet, sivuston kävijämäärän seuraaminen -Tavoitteena aluevarausten prosessin selkeyttäminen sähköisen palvelun avulla. Tapahtumalupa-anomusten tavoitteellinen keskittäminen verkkoon. - Mittari: Asiakaskokemus ja palautteet Tavoitteena asioinnin nykyaikaistaminen ja tehokkaampi palvelu	Rantakylän yhtenäiskoulun pilotointi iltakäytön osalta: Pysyviä käyttäjiä jäänyt kokeilun myötä ja pilotointi muutetaan jatkuvaksi. Varaukset Timmin kautta. Iltakäytön osalta muutoksia helppokäyttöisyyden osalta tehty yhdessä lukitusfirman ja talonrakennuspalveluiden kanssa. Suunnittelussa ei oltu otettu huomioon iltakäytön prosessin sujuvuutta kokonaisuudessaan. Kokeilu saanut hyvää palautetta, siksi jää pysyväksi malliksi esim. Aluekoulusuunnittelussa. Koronavaikutukset huomioonotettava tilavarausten kehittymisen osalta. Tapahtumalupasivusto valmis. Pyritään yhteistyöhön kaupungissa kokonaisvaltaisemmin, jotta hyödyt laajempat. Kootut tiedot ovat saaneet hyvää palautetta, mutta saavutettavuus voisi olla parempi. Sivuston tunnettuus. Uudistus suunniteltu samassa yhteydessä kaupungin muiden verkkouudistusten kanssa. Ei ole vielä valmista ratkaisua.

	- Jätehuoltopalveluiden sähköisen viranomaisasiointipalvelu ja jäteviranomaisen rekisteriohjelma / jätehuoltoviranomainen	Nykytilanteen kartoitus	Jätehuoltoviranomaisen hakemuslomakkeet ovat käytettävissä sähköisesti kaupungin internetsivuilta. Palvelutarjoajien tuotteiden kehitystä on seurattu, mutta tulevien mahdollisten muutosten johdosta rekisterihankintaa on siirretty. Jätehuoltoviranomaisen toimintaa on kehitetty rekisteritietojen osalta, joka hyödyntää tulevaa mahdollista jätehuolto-rekisterihankintaa: Perusmaksulaskutusta varten on laadittu asiakasrekisteri eri järjestelmätiedoista, joten valmius edetä jätehuolto-viranomaisrekisterihankinnassa on hyvä. Asiakasrekisterin tietoja on päivitetty ja tietoja päivitetään edelleen. Haastetta on aiheuttanut rekisterijärjestelmän tietojen puutteet. VM rahoitusta ei saatu. Selvitystyö käynnistyy, määräraha 2021 budjetissa
	- Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointi	Mukana kaupungin digitointihankkeessa	
	Sähköinen maataloustukihaku / maaseutupäällikkö	Sähköisten hakemusten prosentuaalinen määrä vuositasolla. tavoite 95%	Sähköinen haku% oli 94%
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Uusiutuvan energian (mm. kaukolämpö) hyödyntäminen uudiskohteissa / Tilapalvelut, kiinteistöjohtaja	Vuosittain toteutuneiden kohteiden määrä (1 kpl/vuosi).	Anttolan koululla luovuttiin öljyn käytöstä maalämmön priimauksessa (lämpötilan nostaminen sekundäärisellä lämmitysmuodolla). Jatkossa priimaus tehdään sähköllä, jos sille on tarvetta.
	Uudiskohteissa huomioidaan energiantuotanto auringolla sekä älykäs energianhallinta. Olemassa olevissa kohteissa (koulut ja päiväkodit) laajennetaan aurinkoenergian käyttöä osana ympäristökasvatusta. / Tilapalvelut, kiinteistöjohtaja	Aurinkoenergian käytön määrän kasvaminen.	Uudelle Haukivuoren päiväkodille rakennettiin kesällä 12 kW aurinkopaneelit kattamaan osa kiinteistön sähkönkulutuksesta.
	Pursialan lentotuhkan hyödyntäminen kiertotalouden prosesseissa Mikkelissä. / ESE Oy, Metsäsairila Oy	Tuhkat jalostetaan omassa kaupungissa, mahdollisuus EcoSairilalle. Koetoiminta meneillään. Ensimmäiset tuotteet 2020 ke-sällä.	Lieteratkaisun yhteydessä avautuu mahdollisuus laajemmalle kokeilulle.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
EcoSairila -kehittämislusta	Metsäsairilantien (ja pistokadut) rakentaminen vv. 2019 – 2020/Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	Kokoojakatu valmis v. 2020 ja pistokadut valmiina 2022	Kokoojakatu valmis. Ensimmäistä pistokatua rakennettu ajokuntoon 80 m
	Alueen tonttien varaaminen on alkanut./Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	2 kpl v. 2020	2 kpl varattu.
	Uusien yritysten lokalisointi EcoSairilaan. /Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	2 kpl v. 2020	Neuvottelu (1) pitkällä.

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Asiakaspalveluprosessin tehostaminen: kaavoitus – tontin luovutus – rakennuslupa. Vuonna 2019 laaditun prosessikaavion esiin tuomien ”kipupisteiden” korjaaminen. (Kaupungeodeetti, mittaus, kaavoitus, rakennusvalvonta)	Kaupungilla on tarjottava eri käyttötarkoituksiin tontteja. Tehdään asiakastytytyväisyyskysely tontinvaraajille.	Tarjolla on erilaisia tontteja eri asiakassegmenteille. Rantarakentamisen mahdollisuuksia keskustaympäristössä on liian vähän. Kyselyä ei ole toteutettu.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Täydennyskoulutusta on järjestetty työntekijän koulutustarpeen mukaisesti /maaseutupäällikkö ja lomituspalvelupäällikkö	1 päivä / työntekijä	toteutunut

Tunnusluvut ja suoritetaulukot

Kaupungin omistaminen rakennusten tunnusluvut

	TP 2019	Toteuma 7/2019	TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma %	Muutos % 2019/2020
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m3	1362	1426	1425	1410	99 %	-1 %
Ulosvuokratut liike- ja teollisuusiinteistöt, 1000 htm2	68	78	79	75	95 %	-4 %
Rakennusten ylläpito						
Rakennusten kunnossapito €/m3/v	1,8	1,43	2,3	1,35	59 %	-6 %
Rakennusten ylläpito						
Kaukolämmön normitettu kokonaiskulutus (kWh/r-m3/v)	36,5	44,0	40	*	-	-
Sähkön kokonaiskulutus (kWh/r-m3/v)	18,5	20,0	20	*	-	-

* Tietoa ei ole saatavilla. Tietojen kerääminen raporteilta vaatii manuaalista työtä, johon ei hetkellisesti ole puutteellisesta henkilöstöresurssista johtuen osaamista.

Kulutukset on laskettu rakennuskuutiometriä kohti. Seurannassa oleva rakennustilavuus edustaa noin 66 prosenttia tilapalveluiden hallinnassa olevasta kokonaisrakennustilavuudesta.

Tietojen tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	Toteuma 7/2019	TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteutuma %	Muutos % 2019/2020
Avustettavat yksityistiet, kpl	772	0	820	0	0 %	
Perusparannetut yksityistiet, kpl	62	40	62	34	55 %	-15 %
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	384	0	390	0	0 %	
Rakennetut vesiosuuskuntien johtokilometrit tms.	0	0	0	0	0 %	

Maaseutu- ja lomatoimen tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	Toteuma 7/2019	TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteutuma %	Muutos % 2019/2020
Maatilat yhteensä, kpl	1332	1321	1320	1307	99 %	-1 %
Maatalouden tukihakemukset, kpl	5701	5424	5900	5359	91 %	-1 %
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	24,1	6,4	26	6,55	25 %	2 %
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	14752	8118	17000	6244	37 %	-23 %
Kustannus euroa/lomituspäivä	214	253	212	250	118 %	-1 %

Projektit		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteutuma%
Projektit yhteensä				
Menot	€	649 100	60 707	9,4 %
Tulot	€		0	
Netto	€	649 100	60 707	9,4 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Lentoasema		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	515 900	267 993	51,9 %
Tulot	€	-20 000	-189	0,9 %
Netto	€	495 900	267 804	54,0 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Joukkoliikenne		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Waltti-liikenne				
Korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>	32 000	14 823	46,3 %
Menot	€	3 826 500	2 156 910	56,4 %
		-1 228		
Tulot	€	000	-420 168	34,2 %
Netto	€	2 598 500	1 736 742	66,8 %
Joukkoliikennepalvelut yhteensä				
Menot	€	3 972 800	2 212 496	55,7 %
		-1 228		
Tulot	€	100	-421 206	34,3 %
Netto	€	2 744 700	1 791 290	65,3 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lipputuottojen kirjaamistapa on muuttunut, joka vaikuttaa kirjauksissa nousevasti kuluihin sekä vastaavan määrän nousevasti tuloihin. VT5 (Visulahden liikenneverkkojärjestelmän työnaikaiset muutokset) - työmaa aiheuttanut ennakoimattomia lisäkuluja. Koronatilanne on vähentänyt merkittävästi matkustamista ja lipputuloja.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Maaomaisuuspalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Maastotietopalvelut				
Kunnan maapinta-ala	<i>km2</i>	2 550	2 550	100,0 %
Menot	€	231 900	86 539	37,3 %
Tulot	€	-20 800	-7 797	37,5 %
Netto	€	211 100	78 742	37,3 %
Paikkatietopalvelut				
Ylläpidettävä alue	<i>km2</i>	152	152	100,0 %
Menot	€	231 800	144 384	62,3 %
Tulot	€	-77 800	-50 271	64,6 %
Netto	€	154 000	94 113	61,1 %
Kiinteistöinsinööripalvelut				
Rekisteröidyt kiinteistöt	<i>kpl</i>	40	14	35,0 %
Menot	€	88 400	59 063	66,8 %
Tulot	€	-70 000	-45 923	65,6 %
Netto	€	18 400	13 140	71,4 %
Tonttipalvelut				
Operoidut kiinteistöt	<i>kpl</i>	160	61	38,1 %
Menot	€	592 200	77 499	13,1 %
		-3 124	-1 494	
Tulot	€	000	928	47,9 %
		-2 531	-1 417	
Netto	€	800	429	56,0 %

Maaomaisuuspalvelut yhteensä				
Menot	€	1 434 000	513 260	35,8 %
		-3 300	-1 599	
Tulot	€	600	169	48,5 %
		-1 866	-1 085	
Netto	€	600	909	58,2 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Kaupunkisuunnittelupalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Yleiskaavoitus				
Hyväksytyt kaavat	<i>kpl</i>	2	0	0,0 %
Hyväksytyt kaavat	<i>ha</i>	4 650	0	0,0 %
Menot	€	224 200	58 635	26,2 %
Tulot	€		0	
Netto	€	224 200	58 635	26,2 %
Paikkatietopalvelut				
Hyväksytyt kaavat	<i>kpl</i>	8	4	50,0 %
Hyväksytyt kaavat	<i>ha</i>	14	15	103,6 %
Menot	€	239 800	117 365	48,9 %
Tulot	€		0	
Netto	€	239 800	117 365	48,9 %
Kaavoituspalvelut yhteensä				
Menot	€	803 300	332 616	41,4 %
Tulot	€	-20 200	0	0,0 %
Netto	€	783 100	332 616	42,5 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Rakennuttaminen		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	170 700	112 830	66,1 %
Tulot	€	-50 000	-29 756	59,5 %
Netto	€	120 700	83 074	68,8 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Kunnallistekniikan suunnittelu, sis. Liikennesuunnittelun		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	347 400	185 880	53,5 %
Tulot	€	-43 000	-24 794	57,7 %
Netto	€	304 400	161 086	52,9 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Satamat		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	125 900	53 684	42,6 %
Tulot	€	-38 500	-34 922	90,7 %
Netto	€	87 400	18 762	21,5 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Liikenneväylät		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Rakenteelliset katualueen neliöt (koko katualue)	m2	5 341 412	5 341 412	100,0 %
Talvihoidossa olevat katuneliöt	m2	2 870 219	2 870 219	100,0 %
Valaisimet	kpl	13 128	13 128	100,0 %
Ohjauslaitteet	kpl	27	27	100,0 %
Menot	€	5 639 600	2 803 654	49,7 %
Tulot	€	-258 400	-146 451	56,7 %
Netto	€	5 381 200	2 657 203	49,4 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Alueurakoissa alkaa 1.10.2020 uusi kausi, uusilla aluemäärittelyillä. Katujen päällystystöitä on tehty pintauksilla ja reikäpaikkauksilla.

Katuvalojen valaisimien ja pylväiden uusimisia on tehty pääsääntöisesti kohteissa, joissa paikallisten sähköyhtiöiden ilmalinjoja on kaivettu maihin sekä kartoitettu uusittavia vaurioituneita pylviä.

Oravinmäen maanvastaanoton tieyhteys Hormikujan kautta on rakennettu ja yhteys otetaan käyttöön syyskuun lopussa. Vanha puomiyhteys Näverinkadun kautta jää lumenvastaanotto paikaksi.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Ympäristövastuut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	476 600	279 683	58,7 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Pilaantuneita maita kunnostetaan mm. rakennushankkeiden yhteydessä ja pohjavesiriskien konkretisoituessa. Lisäksi tutkitaan ja puhdistetaan pienempiä kohteita (mm. Vt13/Otavankadun liikenneympyrä).

Keskeisimmät hankkeet tälle vuodelle ovat:

Koiralahden jätetäyttöalue Suomenniemellä. Kohde sijaitsee pohjaveden pumpppaamon läheisyydessä ja on ainoa pohjavesialue Suomenniemellä. Kohde haettiin Maaperä kuntoon ohjelmaan, jota hallinnoi PIRELY. Hanke suoritetaan yhteistyössä PIRELYn, Vesilaitoksen ja kaupungin kanssa. Kaupungin osuus kustannuksista on yhteensä noin 110 000 € alv. 0%. Kohteeseen oli ympäristövastuuvaraus (43 500 €), joka ylittyy noin 65 000 eurolla (katetaan käyttömenoista). Ylimääräisiä kustannuksia muodostui mm. massamäärien kasvun ja vesien pumpppaukseen liittyvistä kustannuksista sekä lisätöistä.

Uusi -Yrjölä, Postintie 7 maaperätutkimukset käynnistyvät heinäkuun aikana, raportti valmis marraskuun loppuun mennessä. Arvioitu kunnostus alkaisi keväällä 2021. Kohde on Maaperä kuntoon ohjelmassa. Tutkimusvaiheen kustannukset maksetaan PIRELY 50 % ja kaupunki 50 %. Kunnostuksen kustannusarvio saadaan raportoinnin yhteydessä, jonka perusteella tehdään yhteistyösopimus PIRELYn kanssa sekä ympäristövastuuvaraus kohteelle.

Meijeripuiston kaupungin tonttien kunnostussuunnittelu on käynnissä ja tällä hetkellä ei ole vielä tiedossa kohteeseen varatun 63 000 € ylitystä.

Tikkalassa on tehty pumpppaukseen liittyviä huoltotoimenpiteitä ja letkujen vaihtoa, koska linjoissa todettiin rautasakasta aiheutuvaa tukkeutumista.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Viheralueet		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Puistojen hoito ja ylläpito	<i>m2</i>	1 179 137	1 179 137	100,0 %
2. hoitoluokan puistot	<i>m2</i>	352 729	352 729	100,0 %
3. hoitoluokan puistot	<i>m2</i>	826 408	826 408	100,0 %
Menot	€	1 413 195	592 448	41,9 %
Tulot	€	-36 000	-3 750	10,4 %
Netto	€	1 377 195	588 698	42,7 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Metsät ja vesialueet		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Talousmetsät	<i>ha</i>	5 112	5 011	98,0 %
Menot	€	127 800	75 825	59,3 %
		-1 036		
Tulot	€	000	-241 521	23,3 %
Netto	€	-908 200	-165 695	18,2 %
Taajamametsät	<i>ha</i>	1 647	1 642	99,7 %
Menot	€	191 400	127 551	66,6 %
Tulot	€	-185 000	-88 465	47,8 %
Netto	€	6 400	39 086	610,7 %
Palvelut ja monikäyttö				
Menot	€	97 300	35 507	36,5 %
Tulot	€	-23 600	-34 415	145,8 %
Netto	€	73 700	1 092	1,5 %
Metsät ja vesialueet yhteensä				
Metsät	<i>ha</i>	6 759	6 653	98,4 %
Menot	€	580 100	330 740	57,0 %
		-1 244		
Tulot	€	600	-364 401	29,3 %
Netto	€	-664 500	-33 661	5,1 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kesäleimikoiden hakkuut käynnissä, tulot elo-lokakuussa. Puun myyntiä jatketaan talousarvion tavoitteiden mukaisesti syyskaudella. Ristiinan ja Tuskun taajamametsien suunnitellut hoitotyöt valmistuivat. Kaupungin ja ELY -keskuksen väliset neuvottelut kaupungin metsien METSO-suojelusta saatiin päätökseen ja ympäristöministeriön ratkaistavaksi. Puuni Oy:n kanssa istutettiin ensimmäinen hiilinielukohde Suonsaareen.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Rakennusvalvonta		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Jätehuolto				
Menot	€	119 700	52 254	43,7 %
Tulot	€	-109 900	0	0,0 %
Netto	€	9 800	52 254	533,2 %
Rakennusvalvonta yhteensä				
Luvat	<i>kpl</i>	650	474	72,9 %
Katselmukset	<i>kpl</i>	1 100	422	38,4 %
Menot	€	978 200	521 103	53,3 %
Tulot	€	-829 400	-346 356	41,8 %
Netto	€	148 800	174 746	117,4 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lupamäärässä (20 kpl) ja tuotoissa pientä kasvua edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Jätehuollon tulot muodostuvat loppuvuoden laskutuksessa.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Pysäköintipalvelut		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Pysäköintivirhemaksut	kpl	8 500	2 278	26,8 %
Pysäköintivirhemaksutulot	€	470 000	131 040	27,9 %
Menot	€	247 300	101 894	41,2 %
Tulot	€	-700 400	-211 358	30,2 %
Netto	€	-453 100	-109 464	24,2 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Pysäköintivirhemaksut ja niistä saatavat tuotot alittuvat merkittävästi koronatilanteen suorista (tunnin maksuton pysäköinti 6 kk) ja välillisistä (lomautukset) seurauksista johtuen.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Kiinteistöveroprojekti		TA 2020	Toteuma 7/2020	Toteuma%
Menot	€	121 100	58 589	48,4 %
Tulot	€			
Netto	€	121 100	58 589	48,4 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kevään aikana saatiin mittaustuloksia selvitettyä suunnitelmaa enemmän. Muutos verottajan tietoihin +11 396 m2.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset.

9.6. Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö)

9.6.1. Johdon analyysi

Etelä-Savon pelastuslaitoksen toimintatuotot koostuvat pääasiassa kuntien maksuosuuksista, mutta vuoden 2020 aikana on tukia ja avustuksia kertynyt noin 170 000 euroa suunniteltua enemmän. Koronatilanteen aiheuttamia ylimääräisiä kustannuksia on kertynyt n. 30 000 euroa. Kustannuksia voi tulla vielä lisää henkilöstön ylitoista, vuosilomien siirtymisestä ja ylimääräistä varustehankinnoista johtuen. Sisäministeriö on kuitenkin ilmoittanut, että koronavirustilanteen aiheuttamiin välttämättömiin lisäkustannuksiin on mahdollista hakea valtiolta avustusta.

Pelastuslaitokselle on tulossa 80 000 euron ylimääräinen kustannus puomitikas-sammutusauton 10-vuotismääräaikaishuolto/korjauskustannuksena. Tämä kustannus oli suunniteltu talousarviossa leasingrahoitukseen, mutta se on maksettava normaalisti käyttötalouden menoista.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen talouden toteuma näyttää kuitenkin olevan kokonaisuudessaan hyvällä tasolla 7/2020 seurantajaksolla eikä tässä vaiheessa ole tarvetta erityisjärjestelyihin. Avustusten ja tukien kertymä riittää kompensoimaan tässä vaiheessa ylimääräisiä kustannuksia.

9.6.2. Ohjelmakortti

Etelä-Savon pelastuslaitos huolehtii 14 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastuslaitoksen lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia pelastustoimelle kuuluvista onnettomuuksien ennaltaehkäisystä, pelastustoiminnasta, öljyntorjunnasta ja väestönsuojelusta normaali- ja poikkeusoloissa. Etelä-Savon pelastuslaitos tuottaa sopimusten mukaan myös ensivaste- ja ensihoitopalveluita. Ensivastepalveluista ja ensihoitopalveluista pelastuslaitos on sopinut Etelä-Savon ja Itä-Savon sairaanhoitopiirien kanssa. Etelä-Savon pelastuslaitos valmistautuu mahdolliseen maakuntauudistukseen ja toiminnan siirtymiseen perustettavalle sotemaakunnalle vuonna 2023.

Palvelusuunnitelma

Etelä-Savon pelastuslaitos tuottaa palvelut vuosille 2020–2022 tehdyn palvelutasopäätöksen mukaan. Palvelutasopäätöksessä on päätetty pelastuslaitoksen toiminnan kehittämisestä. Etelä-Savon pelastuslautakunta on linjannut, että kuntien maksusuudet eivät saa lähivuosina nousta.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Etelä-Savon pelastuslaitoksen palvelu on tuotettu palvelutasopäätöksen mukaisesti. Vuoden 2020 aikana on tarkoitus käsitellä pelastuslaitoksen palvelutasopäätös uudestaan. Palvelutasopäätös on käsiteltävä, koska pelastuslaitoksen varallaolokäytännöt mahdollisesti muuttuvat ja se voi vaikuttaa toteutuessaan pelastuslaitoksen toimintavalmiuden varmistamiseen. Joroisen kunta ja Heinäveden kunta siirtyvät pois Etelä-Savon maakunnasta vuoden 2021 alusta.

OHJELMAKORTIT

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	toteuma 31.7.
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Etelä-Savon pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti uuden maakunnan suunnitteluun.	Toteutuu kyllä/ei	Pelastuslaitos on mukaan uuden maakunnan valmistelussa.
Fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen turvallisuus	Etelä-Savon pelastuslaitoksen palvelut tuotetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti.	Ks. tunnusluvut	

Tunnusluvut

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Toteuma 31.7.
Pelastustoimen tehtävät	kpl	3 947	vähenee	vähenee	1921
Palokuolemat	kpl	3	0	0	0
Eur/asukas Etelä-Savo	eur	81	81		arvioidaan vuoden lopussa.
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika					
I riskialueella 6min	%	85 %	80 %	80 %	76 %
II riskialueella 10 min	%	84 %	80 %	80 %	87 %
III riskialueella 20min	%	91 %	80 %	80 %	93 %

9.7. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

9.7.1. Johdon analyysi

Yleisellä tasolla ensimmäisen puolen vuoden aikana talous on toteutunut odotetusti. Kustannuspaikkojen sisäistä vaihtelua on, jota ei ole pystytty ennustamaan talousarviossa. Koronan vaikutukset näkyvät myös liikelaitoksen toiminnassa.

Kustannuspaikkatasolla perusopetuksen valtionosuudet on kirjattu rahoittajan raportin mukaisesti ja rahoitus tapahtuu arvioitua suurempana. Lukiokoulutuksen rahoitus on kirjattu talousarvion mukaisesti ja rahoituksen tarkistus tapahtuu joulukuussa OPH:n rahoitusraporttien valmistuessa. Vapaan sivistystyön koulutukselle on myönnetty ylimääräinen 71 516 euron toiminta-avustus koronasta johtuen.

Palveluiden ostojen karsiminen on tuottanut tulosta. Aineet ja tarvikeostot toteutuvat suunnitellusti. Palkat ovat toteutuneet suunniteltua suurempana, heinäkuun toteuman ollessa 60,28%. Osa hanketuloista siirtyy loppuvuodelle maksatusaikatauluista johtuen.

Koronasta johtuen ruokalatuotot eivät toteudu suunnitellusti jouduttuamme sulkemaan ruokalan keväällä koronasta johtuen.

Covid-19 viruksen vaikutusta lukuun ottamatta talouden näkökulmasta koko liikelaitoksen toiminta etenee suunnitellusta 1.1. – 31.7. ajalla.

9.7.2. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.
Liikeliijäämä	8 000 euroa	141 345,57euroa

9.7.3. Ohjelmakortit

Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia tarjoaa internaatti- ja verkko-oppimispalveluita vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille alueellisesti, valtakunnallisesti ja globaalisti. Liikelaitoksen tarkoituksena on tarjota koulutuspalveluita, joiden järjestäminen edellyttää yli kuntarajojen ulottuvaa toimintaa.

Palvelusuunnitelma

Strategisina tavoitteina on Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian aseman vahvistaminen yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä sekä osaltaan tukea kaupungin strategiaa nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden parantamisessa erityisesti koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten aseman osalta. Toimia elinkeinojen hyvinvoinnin näkökulmasta koulutuksellisesti osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta kehittämällä vapaan sivistystyön palvelujen kohdentuvuutta. Kehittää uusia koulutustuotteita sekä palveluntuotantomalleja.

Alueellisesti ja valtakunnallisesti kehitetään pilotoivia internet- ja internaattipalveluja oppilaitosten käyttöön. Yhteistyötä verkko-oppimisen kehittämisessä pyritään laajentamaan myös muiden lukiokoulutusta järjestävien suuntaan. Tavoitteena on luoda perusteita valtakunnalliselle lukiokoulutustoiminnalle. Verkko-oppimisen vaikuttavuuden ja oppimista uudistavien mallien kehittämistä viedään eteenpäin yhteistyössä valtakunnallisesti merkittävien toimijoiden kanssa.

Koulutuksellisesti huonossa asemassa olevien mahdollisuutta perusopetukseen osallistumisen ja työelämän valmiuksien kehittämisen osalta edistetään oman koulutustoiminnan ja hankkeiden avulla yhteistyössä alueen yritystoimijoiden kanssa. Osaamisen tunnistamisen ja kehittämiseen liittyvää kehittämistyötä tehdään seudullisesti ja valtakunnallisesti.

Toimenpiteet palvelutuotannon kehittämiseksi

Palvelusuunnitelman toteutumisen osalta on onnistuttu hyvin. Yhteistyötä yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisen palvelun tuottajana ja kehittäjänä on tehty yhdessä Kuntaliiton ja yksityisten yritysten kanssa tavoitteena uusien koulutustuotteiden luominen valtakunnallisesti.

Opetushallituksen kokeilukeskus on luvannut tukea kehittämistoimintaa, jonka tarkoituksena on koulutuksen saatavuuden parantaminen valtakunnallisesti. Erityisesti hyvinvoinnin ja oppimisen sulautuva mallin esittely on saanut positiivisen vastaanoton eri toimijoilta. Lähiopetuksen maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä on jatkanut kasvuaan.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2020
Syrjäytymisen ehkäisy	Aikuisten perusopetuksen järjestäminen maahanmuuttajille sisältäen luku- ja kirjoitustaitovaiheen koulutuksen järjestämisen. Vastuu: liikelaitoksen Seutukampus-tiimi.	Tavoite: koulutukseen osallistuvien määrän vakiinnuttaminen nykyiselle tasolle. Mittari: opiskelijamäärät. Laadullinen mittari: hyväksytysti koulutuksen suorittaneet.	Edetään tavoitteen mukaisesti. Korona jonkin verran pudotti kurssimäärää opiskelijoiden ollessa kevään aikana etäopetuksessa.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2020
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Vapaan sivistystyön toimintana kursseja, jota kohdistuvat osallistujilta lähtevään tarpeeseen. Vastuu: liikelaitoksen Vapaa-tiimi.	Tavoite: uudenlaisten kansalaislähtöisten kurssien järjestäminen. Mittari: kurssien määrä. Laadullinen mittari: kurssipalautte.	Korona on vaikuttanut vapaan sivistystyön kurssituotantomäärään, mutta siitäkin huolimatta olemme kyenneet luomaan uutta kurssitoimintaa mm. luontokuvauksen perusteet.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2020
Matkailun edistäminen	Vapaan sivistystyön palveluna koulutusmatkailutoimintaan liittyvien tuotteiden suunnittelu yhdessä viiden muun vapaan sivistystyön oppilaitoksen kanssa tavoitteena käynnistää koulutusmatkailuun	Tavoite: vuoden 2020 aikana on suunniteltu koulutusmatkailuun liittyvä tuote ja sen markkinointi on aloitettu. Ensimmäiset asiakkaat on saatu. Mittari: suunniteltujen koulutusmatkailutuotteiden lkm.	Yhteisen näkymän luominen on ollut odotettua hankalampaa. Yhteistyötä tehdään, mutta aiottua hitaammalla syklillä.

	liittyvä toiminta 2020. Vastuu: liikelaitoksen hallinto ja Vapaa-tiimi.	Laadullinen mittari: viiden muun oppilaitoksen hyväksymä yhteinen koulutusvientituote.	
--	---	--	--

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2020
Palvelujen digitalisointi	Verkossa ja verkko-oppimisympäristössä tapahtuvan digitaalisen koulutuspalvelun kehittäminen ja palvelun mahdollistaminen yhä useammalle. Vastuu: Nettikoulutus-tiimi ja hallinto.	Tavoite: verkossa olevien opiskelijoiden määrän kasvaminen. Mittari: opiskelijoiden lkm. Laadullinen mittari: opiskelijoiden palaute.	Verkossa olevien opiskelijoiden määrä on kasvanut. Tämän vuoden aikana on viety eteenpäin hyvinvoinnin ja oppimisen sulautumisen näkökulmaa, joka on kiinnostanut useita eri toimijoita.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2020
Osaavan työvoiman saata- vuus	Haetaan sellaista hanketointia, joka tukee vaikeassa asemassa olevien työllistymistä perustuen opiston oman osaamisen hyödyntämiseen. Vastuu: liikelaitoksen johto, Suunta-tiimi	Tavoite: liikelaitos toteuttaa hankkeen, jolla edistetään vaikeassa asemassa olevien työllistymistä. Mittari: hanke on olemassa. Laadullinen mittari: hanke edistää työllistymistä.	KATE-hanke etenee suunnitellusti.

9.8. Mikkelin Vesiliikelaitos

9.8.1. Johdon analyysi

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärä ja laskutetun jäteveden määrä on alentunut edellisvuodesta. Talousarviovaiheessa arvioitiin vedenkulutuksen pysyvän edellisvuoden tasolla. Poikkeusolosuhteiden vaikutusta vedenmyyntiin voidaan havaita heinäkuun lopun tilanteessa, jossa vedenmyynnin alenema edellisvuodesta oli 70 000 m³ (5%). Jäteveden laskutus on alentunut 2,7 % (38 800 m³). Jatkuessaan palvelujen supistuminen ja koululaitosten sulkua tullee vähentämään vedenmyyntiä edelleen.

Vesilaitos uusi vesimaksuja ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2020 alkaen, jolloin veden käyttömaksuja korotettiin 3 % ja palvelumaksuja 3 %. Valmistus omaan käyttöön tulee olemaan noin 120 000 €. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän talousarviossa esitettyä vähäisempänä.

Vesilaitoksen toiminnassa ennakoimattomia käyttömenoja on syntynyt Koronatilanteeseen varautumisen seurauksena. Tähän mennessä näitä kuluja arvioidaan syntyneen noin 50 000 euroa. Muutoin kuluja arvioidaan kertyvä talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulujen ja ostopalvelujen suhdetta tullaan tarkastelemaan vuoden toisella puoliskolla. Koronaepidemiasta syntyvät lisäkulut on eriytetty kirjanpidossa ja niitä pyritään myöhemmin kattamaan avustusrahoista.

Puhdistamon loppuun rakentaminen toteutetaan projektinjohtopalveluna, jolloin työn päätoteuttajana toimii Vesilaitos. Puhdistamon rakennustyöt on aikataulutettu nyt niin että puhdistamo on pääosin valmis marraskuun lopussa 2020. Alkuperäiseen pääurakkaan sisältyvät viimeiset maksuerät siirtyvät vuodelta 2021 kuluvalle vuodelle. Tästä muutoksesta syntyy lisärahoitustarve vuodelle 2020.

9.8.2. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2020
Liikelyläämä	3 140 000 €	1 357 184 €
Korvaus peruspääomasta	500 000 €	0 €

9.8.3. Ohjelmakortit

KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Viemärlaitostoinnasta huolehtiminen lupamääräysten mukaisesti. Häiriötilanteisiin varautuminen ja häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista (käyttöpäällikkö, verkostopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi	Yksi ylivuoto.
	Verkostosaneeraukset pohjavesialueella (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	-

ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2020
EcoSairila -kehittämisalusta	Metsä-Sairilan jätevesipuhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto (Vesilaitoksen johtaja)	valmiusaste 90 %/ 2020	Valmiusaste 80 %
	Koelaitosyksikkö (vesilaitoksen johtaja)	Tutkimustoiminta käynnissä, yksi yliopisto	Tutkimuskäyttö/ LUT